

HANDEL ZAGRANICZNY W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM W LATACH 2017-2022

PAŹDZIERNIK 2024

HANDEL ZAGRANICZNY

W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

INSTYTUT ROZWOJU TERYTORIALNEGO

ul. J. Wł. Dawida 1A
50-527 Wrocław
www.irt.wroc.pl
tel. +48 71 374 95 00

dyrektor

Maciej Zathey

zastępcy dyrektora

Agnieszka Wałęga
Przemysław Malczewski

kierownik zespołu

i koordynator opracowania

Karolina Potasz

zespół autorski

Karolina Gmur
Sławomir Książek
Marta Kukuła
Wojciech Maleszka
Karolina Potasz
Joanna Samulewicz

opracowania kartograficzne

i elektroniczne przetwarzanie danych

Marta Kukuła

Zdjęcie okładka:

Adobe Stock

SPIS TREŚCI

01	WSTĘP	7
02	HANDEL ZAGRANICZNY.....	12
03	WSPARCIE ROZWOJU	70
04	PODSUMOWANIE	83

01	WSTĘP.....	7
02	HANDEL ZAGRANICZNY	12
	2.1. EKSPORT	12
	2.1.1. Ogólna charakterystyka.....	12
	2.1.2. Kierunki eksportu	18
	2.1.3. Struktura towarowa	24
	2.1.4. Struktura wewnątrzregionalna	32
	2.2. IMPORT	39
	2.2.1. Ogólna charakterystyka.....	39
	2.2.2. Kierunki importu	43
	2.2.3. Struktura towarowa	48
	2.2.4. Struktura wewnątrzregionalna	53
	2.3. SALDO HANDLU ZAGRANICZNEGO	60
	2.3.1. Ogólna charakterystyka.....	60
	2.3.2. Kierunki handlu zagranicznego	61
	2.3.3. Struktura towarowa	64
	2.3.4. Struktura wewnątrzregionalna	67
03	WSPARCIE ROZWOJU.....	70
	3.1. Poziom krajowy	71
	3.2. Poziom regionalny.....	73
	3.3. Pozostałe instytucje wspierające	80
04	PODSUMOWANIE.....	83
	Spis tabel.....	89
	Spis wykresów	90
	Spis map	90

1 WSTĘP

01. WSTĘP

„Wymiana międzynarodowa umożliwia bardziej racjonalne wykorzystanie zasobów świata jako całości”

David Ricardo

Handel zagraniczny traktowany jest jak siła napędowa rozwoju gospodarczego. Współcześnie wzrost jego znaczenia wywołany jest przez postępujący proces globalizacyjny oraz związany z nim intensywny rozwój współpracy gospodarczej na arenie międzynarodowej. Handel zagraniczny wpływa na rozmiar PKB oraz jego strukturę, prowadzi do specjalizacji, umożliwia i ułatwia postęp technologiczny, prowadzi do korzyści osiąganych dzięki konkurencji, zwiększenia wydajności, wzrostu jakości produktów i redukcji kosztów.¹

Dolny Śląsk od lat pozostaje jednym z trzech liderów eksportu w Polsce, po województwie mazowieckim i śląskim. W 2022 roku jego udział w ogólnokrajowym eksporcie wynosił 10% i zajmował on 1. miejsce wśród województw pod względem wartości eksportu w przeliczeniu na mieszkańca. O dynamice rozwoju świadczy 2. miejsce wśród regionów w zakresie wzrostu wartości eksportu w latach 2017-2022. Działalność prowadzi tu ponad 3,8 tys. przedsiębiorstw eksportujących. W regionie działalność prowadzi 8 przedsiębiorstw sklasyfikowanych w rankingu 50 największych polskich eksporterów 2021 roku, w tym zajmujące 2. miejsce w kraju *LG Energy Solution Wrocław* oraz 3. miejsce *KGHM Polska Miedź SA GK*, a 6 znalazło się na liście 50 najdynamiczniej rozwijających się eksporterów w kraju, w tym na 1. miejscu *Mercedes-Benz Manufacturing Poland* z dolnośląskiego Jawora.

W niniejszym Raporcie znajdziecie Państwo szczegółowe informacje na temat stanu i tendencji rozwoju handlu zagranicznego w województwie dolnośląskim na tle kraju i w ujęciu wewnątrzregionalnym w latach 2017-2022. Obejmuje on analizę wielkości i struktury eksportu i importu, salda handlu zagranicznego, głównych regionalnych branż eksportowych i importowych, kierunków wymiany handlowej oraz przegląd dostępnych rodzajów wsparcia podmiotów eksportujących i importujących. Analiza obrotów handlu zagranicznego na przestrzeni lat pozwoliła natomiast na uchwycenie długookresowych tendencji w rozwoju wymiany handlowej oraz wskazanie kluczowych branż eksportowych i importowych Dolnego Śląska, w tym określenie strategicznych gałęzi gospodarki pod tym względem. Dodatkowo przegląd analizowanych danych zaprezentowany został zarówno w ujęciu krajowym i wojewódzkim, jak i wewnątrzregionalnym – powiatowym, podczas gdy statystyka publiczna dostępna jest jedynie dla poziomu kraju.

¹ Znaczenie handlu zagranicznego w rozwoju gospodarczym, M. Jaszczyński, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Zeszyty Naukowe PWSZ w Płocku Nauki Ekonomiczne, t. XXIII, 2016.

Eksport

Ogólna charakterystyka

- ✓ 3. miejsce wśród województw pod względem wartości eksportu w 2022 roku (34,0 mld euro)
- ✓ 2. miejsce wśród województw pod względem wzrostu wartości eksportu w latach 2017-2022 (17,1 mld euro)
- ✓ 3. miejsce wśród województw pod względem udziału wartości eksportu w wartości krajowej eksportu ogółem w 2022 roku (10,0%)
- ✓ 1. miejsce wśród województw pod względem wzrostu udziału wartości eksportu w wartości krajowej eksportu ogółem w latach 2017-2022 (1,6 p.p.)
- ✓ 1. miejsce wśród województw pod względem wartości eksportu w przeliczeniu na mieszkańca w 2022 roku (11,8 tys. euro)
- ✓ 1. miejsce wśród regionów pod względem zmiany wartości eksportu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2017-2022 (z 5,8 tys. euro do 11,8 tys. euro)
- ✓ 8 dolnośląskich firm eksportujących na liście 50 największych eksporterów w kraju (2021), w tym na 2. i 3. miejscu oraz 6 firm na liście 50 najdynamiczniejszych eksporterów w kraju (2021), w tym na 1. miejscu

Kierunki eksportu

- ✓ największa wartość dolnośląskiego eksportu o sumie 28,97 mld euro w 2022 roku trafiła na **rynki europejskie** stanowiąc jednocześnie 85,1% eksportu województwa ogółem
- ✓ w latach 2017-2022 o największą wartość nominalną (13,94 mld euro) wzrósł eksport do **Europy**, a na 2. miejscu uplasowała się pod tym względem **Ameryka Północna** (1,91 mld euro)
- ✓ najważniejszym partnerem handlowym Dolnego Śląska pod względem wartości eksportu pozostają **Niemcy**, do których wyeksportowano w 2022 roku towary o łącznej wartości 13,22 mld zł (38,9% dolnośląskiego eksportu ogółem), a na 2. i 3. miejscu uplasowały się także kraje europejskie: **Czechy** (2,86 mld euro) i **Francja** (2,33 mld euro)
- ✓ największy **wzrost wartości eksportu** z województwa dolnośląskiego w latach 2017-2022 odnotowano do takich krajów jak: **Niemcy** (+7,86 mld euro; +144,5%), **Francja** (+1,34 mld euro; +134,6%) oraz **Meksyk** (1,15 mld euro; +2512,1%)

Struktura towarowa

- ✓ **główne sekcje eksportowe wg PKD 2007:** sekcja C – przetwórstwo przemysłowe (76,0%), sekcja B – górnictwo i wydobywanie (13,7%), sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (8,2%)
- ✓ **główne sekcje eksportowe wg nomenklatury scalonej CN:** maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny (44,6%), metale nieszlachetne i wyroby (16,3%), sprzęt transportowy (10,2%)
- ✓ **główne klasy eksportowe wg PKD 2007:** produkcja baterii i akumulatorów (20,2%), górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych (13,6%), produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (12,6%), produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli (9,9%)
- ✓ **główne produkty eksportowe:** akumulatory litowo-jonowe (22,2% dolnośląskiego eksportu, 91,3% eksportu produktu w kraju), miedź rafinowana - katody i części katod (6,9%; 99,4%)

Struktura wewnętrzregionalna

- ✓ **najwięksi eksporterzy (2022):** powiat wrocławski (9,4 mld euro; 27,6% dolnośląskiego eksportu), powiat lubiński (4,7 mld euro; 13,7%), miasto Wrocław (4,3 mld euro; 12,7%)
- ✓ **najwyższy wzrost eksportu (2017-2022):** powiat jaworski (2 365,0%), powiat wrocławski (721,9%), powiat wołowski (121,4%)
- ✓ **najwyższa wartość eksportu per capita (2022):** powiat wrocławski (51,4 tys. euro), powiat lubiński (45,1 tys. euro), miasto Wałbrzych (42,3 tys. euro)
- ✓ **najwięcej firm eksportujących (2022):** miasto Wrocław 1 261 (33,2% podmiotów eksportujących w regionie), powiat wrocławski 415 (10,9%), powiat świdnicki 212 (5,6%)
- ✓ **najwyższa wartość eksportu przypadająca na jedno przedsiębiorstwo eksportujące (2022):** powiat lubiński (81,9 mln euro), powiat polkowicki (44,9 mln euro), powiat jaworski (42,1 mln euro), miasto Wałbrzych (31,1 mln euro)

Import

Ogólna charakterystyka

- ✓ 2. miejsce wśród województw pod względem wzrostu wartości importu w latach 2017-2022 (99,5%)
- ✓ 1. miejsce wśród województw pod względem wzrostu udziału importu regionu w generowaniu importu ogółem w latach 2017-2022 (0,8 p.p.)
- ✓ 2. miejsce wśród województw pod względem wartości importu per capita w 2022 roku (10,1 tys. euro)
- ✓ 2. miejsce wśród województw pod względem udziału wartości importu w regionalnym PKB w 2022 roku (52,0%)
- ✓ 1. miejsce wśród województw pod względem wzrostu udziału wartości importu w regionalnym PKB w latach 2017-2022 (14,4 p.p.)

Kierunki importu

- ✓ największa wartość dóbr importowanych na Dolny Śląsk w 2022 roku pochodziła z **Europy** (17,58 mld euro; 60,0%) oraz **Azji** (10,32 mld euro; 35,2%), które łącznie odpowiadały za 95,2% importu ogółem
- ✓ największe wzrosty pod względem zmiany wartości importu w latach 2017-2022 zanotowano w przypadku **Europy** (+14,58 mld euro) oraz **Azji** (+10,32 mld euro)
- ✓ Dolny Śląsk importował towary o największej wartości w 2022 roku z **Niemiec** (7,97 mld euro; 27,3%), **Chin** (4,10 mld euro; 14,0%) oraz **Korei Południowej** (3,45 mld euro; 11,8%)
- ✓ największy **wzrost importu** wyrażony w wartości pieniężnej w latach 2017-2022 wystąpił w przypadku **Chin**, **Korei Południowej** oraz **Niemiec**, potwierdzając coraz większe znaczenie w imporcie do regionu krajów Azji Wschodniej

Struktura towarowa

- ✓ **główne sekcje importowe wg PKD 2007:** sekcja C – przetwórstwo przemysłowe (70,2%), sekcja G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (25,9%)
- ✓ **główne sekcje importowe wg nomenklatury scalonej CN:** maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny (36,1%), produkty przemysłu chemicznego (17,3%), metale nieszlachetne i wyroby (14,5%)
- ✓ **główne klasy importowe wg PKD 2007:** produkcja baterii i akumulatorów (20,9%), produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (10,4%), produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli (9,1%)
- ✓ **główne produkty importowe:** sole tlenowych i nadtlenowych kwasów metalicznych² (2,9% w imporcie regionu; 10,1% w imporcie produktu w kraju), akumulatory litowo-jonowe (1,1%; 3,9%)

Struktura wewnątrzregionalna

- ✓ **najwięksi importerzy (2022):** powiat wrocławski (36,2 mld euro; 36,37% dolnośląskiego importu), miasto Wrocław (25,4 mld euro; 18,4%), powiat polkowicki (11,2 mld euro; 6,6%)
- ✓ **najwyższy wzrost importu (2017-2022):** powiat jaworski (+1954,4%), powiat wrocławski (+312,5%), złotoryjski (+192,0%)
- ✓ **najwyższa wartość importu per capita (2022):** powiat wrocławski (58,7 tys. euro), miasto Wałbrzych (52,8 tys. euro), powiat polkowicki (31,6 tys. euro)
- ✓ **najwięcej firm importujących (2022):** miasto Wrocław 2 143 (45,8% przedsiębiorstw importujących w regionie), powiat wrocławski 566 (12,1%), powiat świdnicki 217 (4,6%)
- ✓ **najwyższa wartość importu przypadająca na jedno przedsiębiorstwo importujące:** powiat polkowicki (48,4 mln euro), powiat jaworski (30,3 mln euro), powiat wrocławski i miasto Wałbrzych (po 19,0 mln euro)

² Inne niż w pozycjach od 28413000 do 28419030.

Saldo handlu zagranicznego

Ogólna charakterystyka

- ✓ **dodatnie saldo handlu zagranicznego** w latach 2017-2022 oraz jego wzrost, szczególnie intensywny w latach 2021-2022

Kierunki handlu zagranicznego

- ✓ największą **nadwyżkę w handlu zagranicznym** w 2022 roku Dolny Śląsk posiadał z **Europą** (+11,60 mld euro), a największy deficyt handlowy z **Azją** (-8,34 mld euro)
- ✓ w latach 2017-2022 nastąpił **wzrost** o 7,89 mld euro nadwyżki handlowej z **Europą** oraz pogłębienie się **deficytu** handlowego z **Azją** o 7,05 mld euro, co wskazuje na silną orientację eksportową Dolnego Śląska na kierunku europejskim oraz wzrastające uzależnienie od importu z Azji
- ✓ najwyższy **dodatni bilans handlowy** w 2022 roku Dolny Śląsk posiadał z następującymi **krajami europejskimi**: Niemcami (+5,26 mld euro), Francją (+1,56 mld euro) i Czechami (+1,44 mld euro), z kolei największy **deficyt handlowy** odnotowano z państwami **Azji Wschodniej**: Chinami (-3,37 mld euro), Koreą Południową (-3,30 mld euro) i Japonią (-1,24 mld euro)

Struktura towarowa

- ✓ **najwyższe dodatnie saldo wg sekcji PKD 2007**: sekcja C – przetwórstwo przemysłowe (+5 347,2 mln euro), sekcja B – górnictwo i wydobywanie (+4 024,8 mln euro)
- ✓ **najwyższe dodatnie saldo wg nomenklatury scalonej (CN)**: maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny (+4 643,5 mln euro), sprzęt transportowy (+2 033,0 mln euro)
- ✓ **najwyższe ujemne saldo wg sekcji PKD 2007**: sekcja G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (-4 774,7 mln euro)
- ✓ **najwyższe ujemne saldo wg nomenklatury scalonej (CN)**: produkty przemysłu chemicznego (-3 654,2 mln euro)

Struktura wewnętrzna

- ✓ **najwyższe saldo handlu zagranicznego – nadwyżka handlowa (2017-2022)**: powiat lubiński (18,2 mld euro), miasto Wałbrzych (4,8 mld euro), powiat bolesławiecki (2,9 mld euro)
- ✓ **najniższe saldo handlu zagranicznego – deficyt handlowy (2017-2022)**: powiat wrocławski (-8,9 mld euro), miasto Wrocław (-5,5 mld euro), powiat polkowicki (-1,0 mld euro)
- ✓ **największa dodatnia zmiana handlu zagranicznego (2017-2022)**: powiat karkonoski (+10 391,5%), powiat jaworski (+3746,5%), powiat wołowski (+481,1%)
- ✓ **największa ujemna zmiana handlu zagranicznego (2017-2022)**: miasto Legnica (-476,4%), powiat dzierżoniowski (-244,2%), powiat polkowicki (-169,2%)
- ✓ **najwyższe pokrycie eksportu importem (2017-2022)**: powiat górowski (5293,4%), powiat lubiński (757,1%), powiat milicki (343,4%)

2 HANDEL ZAGRANICZNY

02. HANDEL ZAGRANICZNY

2.1. EKSPORT

2.1.1. Ogólna charakterystyka

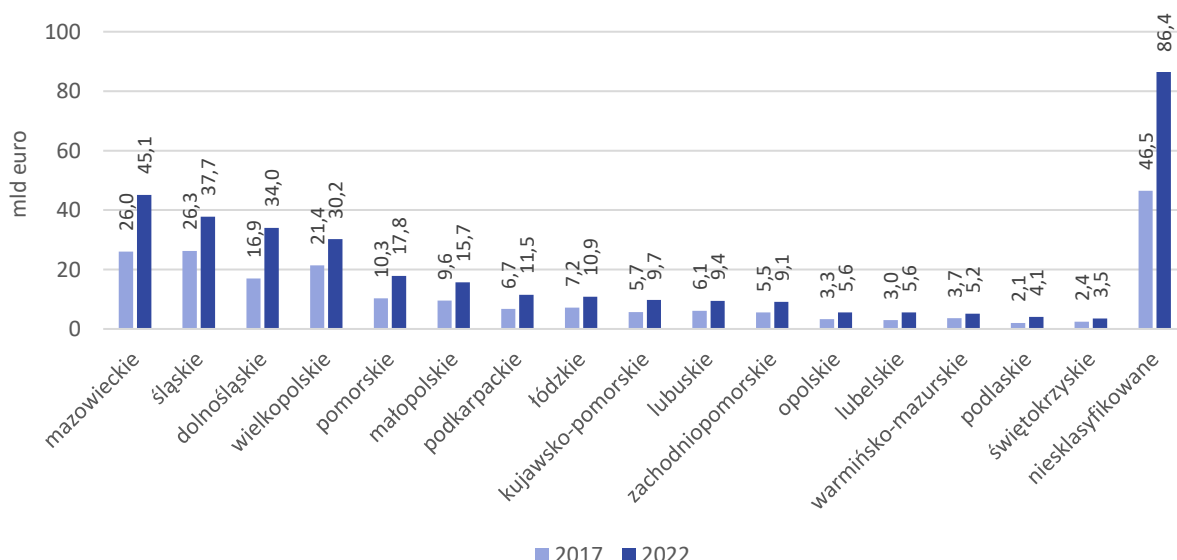
Eksport stanowi istotny czynnik wzrostu i rozwoju gospodarczego regionu. W dobie znaczących postępów w zakresie międzynarodowego ujednolicenia norm prawnych i standardów technicznych wielkość eksportu świadczy o zdolności regionu do konkutowania w warunkach gospodarki otwartej. Ponadto baza eksportowa jest wyznacznikiem endogenicznego potencjału gospodarki danego województwa, na który składają się w szczególności zasoby wiedzy i technologii, a także kompetencje kadry przemysłowej.

W województwie dolnośląskim w 2022 roku wartość **eksportu** wynosiła 34,0 mld euro, co klasyfikowało region na 3. miejscu w kraju, za województwami: mazowieckim (45,1 mld euro) i śląskim (37,7 mld euro). Relatywnie wysoką wartość eksportu odnotowało ponadto województwo wielkopolskie (30,2 mld euro). W pozostałych polskich regionach wartość eksportu była zdecydowanie niższa – od 17,8 mld euro w województwie pomorskim do 3,5 mld euro w województwie świętokrzyskim (Wykres 1).

W latach 2017-2022 wartość eksportu w województwie dolnośląskim systematycznie wzrastała – w 2017 roku wynosiła 16,9 mld euro, a w 2022 roku osiągnęła poziom 34,0 mld euro (Wykres 2). Należy podkreślić, że w analizowanym okresie Dolny Śląsk odnotował 2. najwyższy przyrost w grupie polskich regionów (wzrost o 17,1 mld euro), za województwem mazowieckim (wzrost o 19,1 mld euro). Pozostałe województwa cechowały się zdecydowanie niższymi wzrostami wartości eksportu, plasując się w przedziale od 11,4 mld euro (województwo śląskie) do 1,1 mld euro (województwo świętokrzyskie).

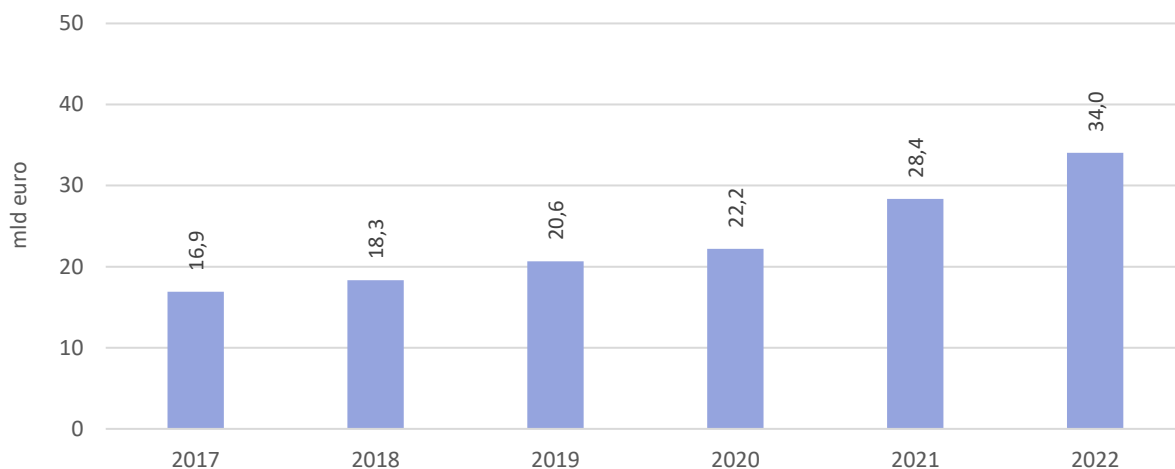
Należy nadmienić, że ¼ wartości krajowego eksportu wygenerowanego w 2022 roku (86,4 mld euro) nie została przypisana do żadnego z województw. Ponadto w analizowanym okresie nastąpił wzrost wartości ww. eksportu nieklasyfikowanego regionalnie o 39,9 mld euro (w 2017 roku wynosił on 46,5 mld euro).

Wykres 1. Wartość eksportu w województwach [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Wykres 2. Wartość eksportu w województwie dolnośląskim [2017-2022].

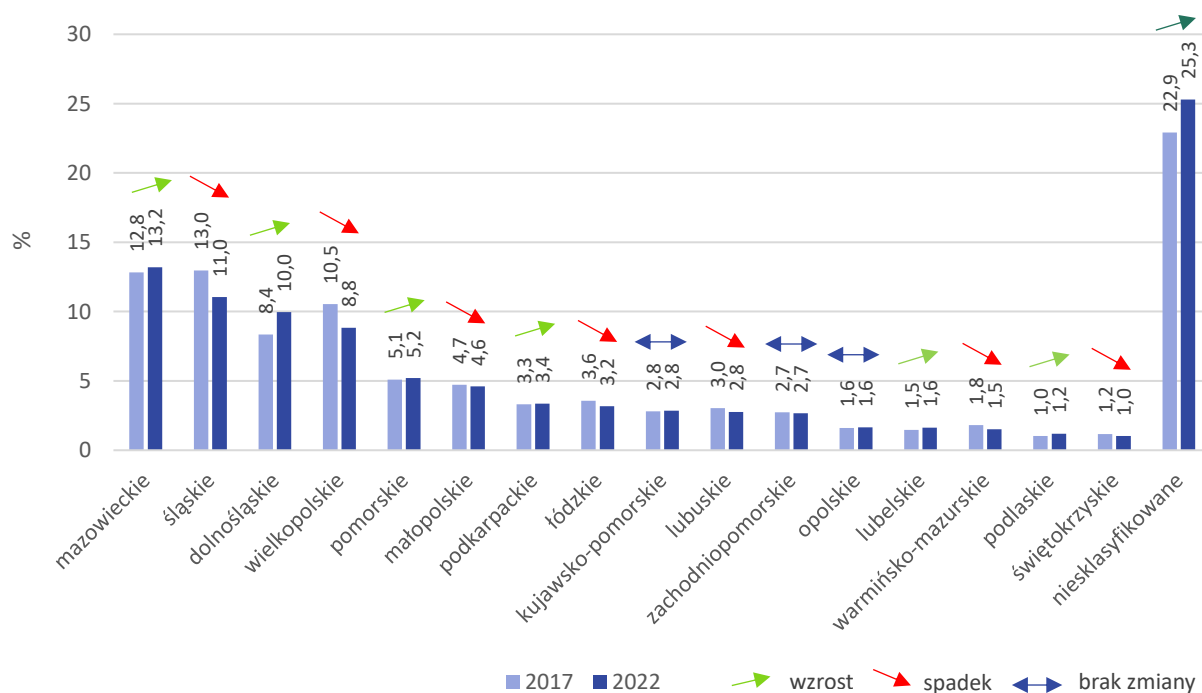

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Dolny Śląsk w 2022 roku osiągnął wartość **wskaźnika kontrybucji**³ na poziomie 10,0%. W porównaniu do 2017 roku udział wartości eksportu województwa dolnośląskiego w wartości krajowego eksportu ogółem zwiększył się aż o 1,6 p.p., co stanowiło najwyższy przyrost tejże zmiennej wśród polskich regionów (Wykres 3).

Ponadto warto zaznaczyć, że cztery województwa o najwyższej wartości eksportu w 2022 roku – tj. mazowieckie, śląskie, dolnośląskie i wielkopolskie – generowały aż 43,0% ogółu krajowego eksportu. Analizując trend zmian wartości wskaźnika można zauważyć brak polaryzacji analizowanego zjawiska, tzn. łączny udział wartości eksportu tych województw w tworzeniu krajowego eksportu w ostatnich latach (2017-2022) kształtował się na zbliżonym poziomie – w 2017 roku wynosił 44,7%.

Wykres 3. Wskaźnik kontrybucji eksportu w województwach [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

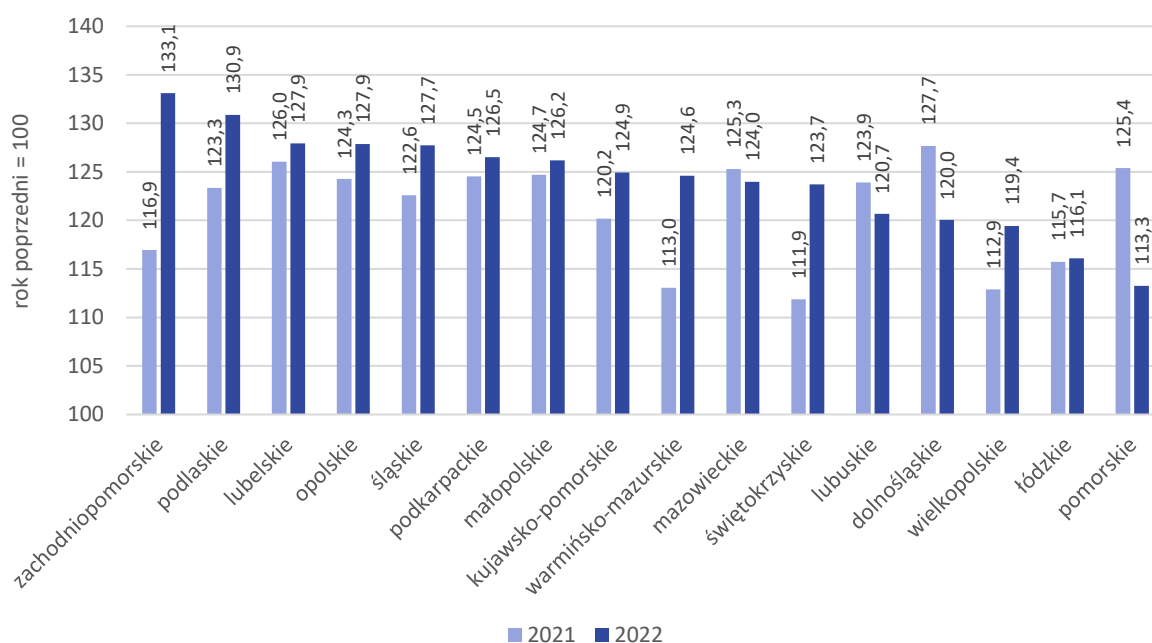
³ Wskaźnik kontrybucji określa udział danego województwa w generowaniu ogółu eksportu w kraju.

Województwo dolnośląskie w latach 2021-2022 notowało wzrost wartości eksportu w stosunku do roku poprzedniego – w 2021 roku o 27,7%, a w 2022 roku o 20,0%. Należy podkreślić, że w 2021 roku **dynamika zmian** w regionie była największa spośród polskich województw. Oprócz Dolnego Śląska względnie duży przyrost wartości eksportu (wzrost o ponad 25,0%) odnotowały także województwa: lubelskie (o 26,0%), pomorskie (o 25,4%) i mazowieckie (o 25,3%). Natomiast w 2022 roku województwo dolnośląskie cechowało się jedną z niższych wartości wzrostu eksportu, plasując się jedynie przed regionami: wielkopolskim (wzrost o 19,4%), łódzkim (o 16,1%) i pomorskim (o 13,3%) (Wykres 4).

Zarówno w 2021 roku, jak i w 2022 roku wszystkie regiony odznaczały się wzrostem wartości eksportu. Warto jednak zaznaczyć, że większość województw (aż 12) zarejestrowało zdecydowanie wyższą dynamikę zmian w 2022 roku niż w 2021 roku. Jedynie 4 regiony odnotowały korzystniejsze zmiany w 2021 roku w stosunku do 2022 roku, tj.: mazowieckie, lubuskie, dolnośląskie i pomorskie.

Wykres 4. Dynamika zmian wartości eksportu w województwach (rok poprzedni=100) [2021, 2022].

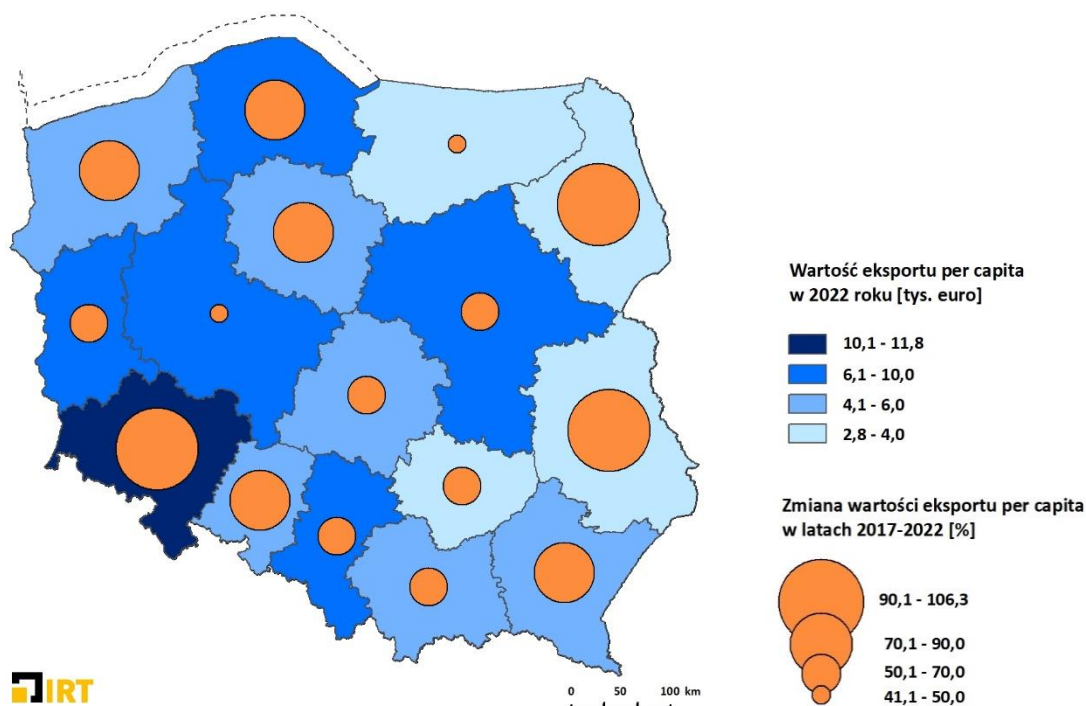

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Województwo dolnośląskie w 2022 roku dominowało pod względem **wartości eksportu w przeliczeniu na mieszkańca** (per capita), osiągając wartość 11,8 tys. euro. Ponadto wysoką wartością analizowanego wskaźnika (ponad 7,5 tys. euro) odznaczały się województwa: lubuskie (9,6 tys. euro), śląskie (9,0 tys. euro), wielkopolskie (8,7 tys. euro), mazowieckie (8,6 tys. euro), pomorskie (8,2 tys. euro) i opolskie (7,6 tys. euro). Natomiast najniższe wartości (poniżej 4,0 tys. euro na osobę) odnotowały regiony: lubelskie (3,0 tys. euro), świętokrzyskie (3,6 tys. euro) i podlaskie (3,8 tys. euro) (Mapa 1).

W badanym okresie (2017-2022) we wszystkich polskich regionach nastąpił wzrost wartości eksportu per capita. Należy zdecydowanie podkreślić, że Dolny Śląsk wyróżniał się pod tym względem najmocniej – wartość eksportu w przeliczeniu na mieszkańca zwiększyła się ponad dwukrotnie (z 5,8 tys. euro w 2017 roku do 11,8 tys. euro w 2022 roku). Oprócz województwa dolnośląskiego najbardziej korzystne zmiany wskaźnika (wzrost o ponad 3 tys. euro) zarejestrowano w województwach: śląskim (o 3,8 tys. euro), lubuskim (o 3,6 tys. euro), pomorskim (3,4 tys. euro) i opolskim (o 3,1 tys. euro), a najmniej korzystne zmiany (wzrost niższy niż 2 tys. euro) zaznaczyły się w regionach: lubelskim (o 1,1 tys. euro), podlaskim (1,2 tys. euro), warmińsko-mazurskim (o 1,7 tys. euro), łódzkim (o 1,8 tys. euro) i świętokrzyskim (o 1,9 tys. euro).

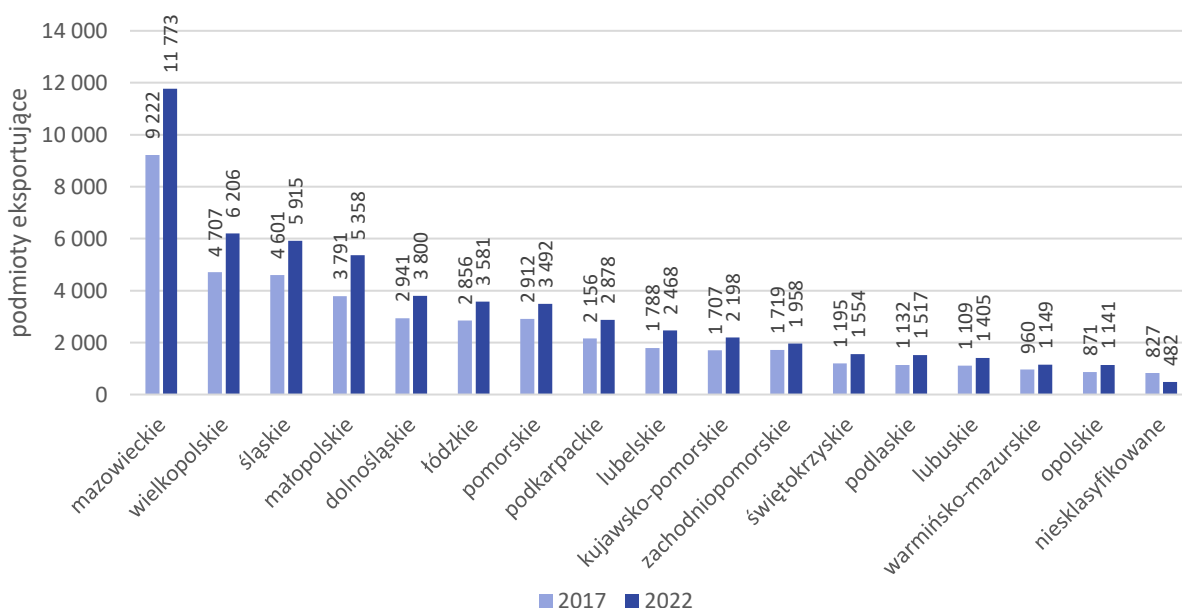
Mapa 1. Wartość eksportu per capita i jej zmiana w województwach [2017-2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

W województwie dolnośląskim w 2022 roku funkcjonowało 3,8 tys. **podmiotów eksportujących**, co klasyfikowało region na 5. miejscu w kraju, za województwami: mazowieckim (11,8 tys. podmiotów), wielkopolskim (6,2 tys.), śląskim (5,9 tys.) i małopolskim (5,4 tys.) (Wykres 5). Natomiast najmniejszą liczbą firm prowadzących działalność eksportową (poniżej 2,0 tys.) charakteryzowały się regiony: opolski (1,1 tys.), warmińsko-mazurski (1,1 tys.), lubuski (1,4 tys.), podlaski (1,5 tys.), świętokrzyski (1,6 tys.) i zachodniopomorski (1,9 tys.).

Wykres 5. Liczba podmiotów eksportujących w województwach [2017, 2022].

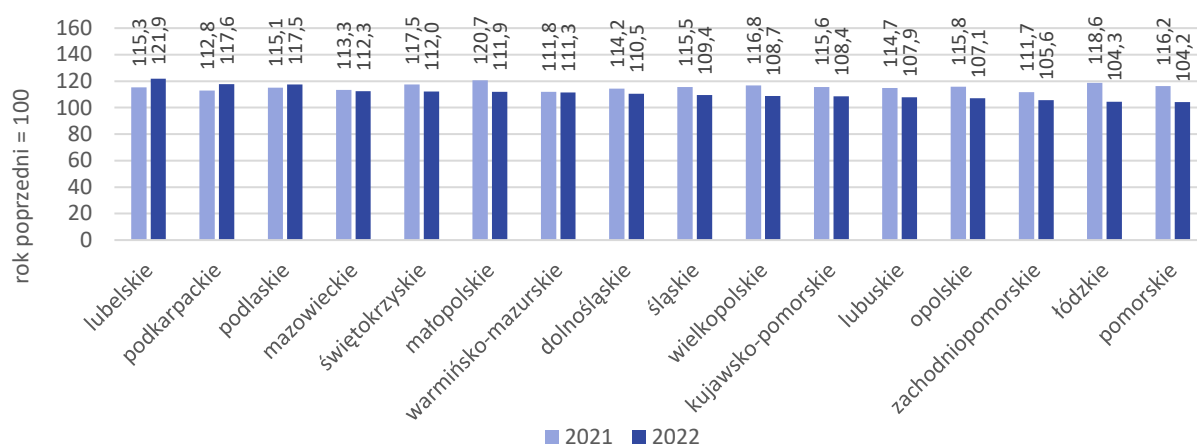

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Dolny Śląsk w latach 2021-2022 charakteryzował się korzystną **dynamiką zmian liczby podmiotów eksportujących** – w 2021 roku odnotowano wzrost o 14,2%, a w 2022 roku o 10,5% (Wykres 6). Należy jednak zauważyć, że region w 2021 roku wyróżniał się jedną z niższych wartości wskaźnika, plasując się jedynie przed województwami: zachodniopomorskim (wzrost o 11,7%), warmińsko-mazurskim (o 11,8%), podkarpackim (o 12,8%) i mazowieckim (o 13,3%) Natomiast w 2022 roku województwo dolnośląskie zostało sklasyfikowane na 9. miejscu w kraju pod względem dynamiki zmian liczby podmiotów eksportujących (Wykres 6). Warto nadmienić, że w analizowanym okresie (2021-2022) w większości polskich regionów zaznaczył się spadek dynamiki zmian liczby podmiotów eksportujących. Tylko trzy województwa cechowały się wzrostem dynamiki zmian liczby firm prowadzących działalność eksportową – tj.: lubelskie (wzrost o 6,6 p.p.), podkarpackie (o 4,8 p.p.) i podlaskie (o 2,4 p.p.).

Wykres 6. Dynamika zmian liczby podmiotów eksportujących w województwach (rok poprzedni = 100) [2021, 2022].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

W województwie dolnośląskim zdecydowanymi liderami pod względem wartości przychodów z eksportu w 2021 roku były *LG Energy Solution Wrocław* (przychody z eksportu stanowiły 26,7 mld zł, co plasowało firmę na 2. miejscu w Polsce) oraz *KGHM Polska Miedź SA GK* (22,2 mld zł, 3. miejsce). W rankingu 50 największych firm eksportowych w kraju zostało sklasyfikowanych jeszcze sześć innych podmiotów gospodarczych z siedzibą na Dolnym Śląsku: *AB SA GK* (5,8 mld zł, 16. miejsce), *Mercedes-Benz Manufacturing Poland* (4,7 mld zł, 23. miejsce), *Toyota Motor Manufacturing Poland sp. z o.o. Wałbrzych* (4,3 mld euro, 25. miejsce), *Volkswagen Motor Polska* (4,3 mld zł, 28. miejsce), *CCC SA GK* (3,7 mld zł, 31. miejsce) i *ZF CV Systems Poland* (3,0 mld zł, 42. miejsce); (Tabela 1). Firmy eksportujące z Dolnego Śląska znalazły się również na liście 50 najdynamiczniejszych eksporterów w Polsce. W 2021 roku były to: *Mercedes-Benz Manufacturing Poland sp. z o.o.* (1. miejsce), *KGHM Polska Miedź SA GK* (12. miejsce), *ZF CV Systems Poland sp. z o.o.* (16. miejsce), *PCC Rokita SA GK* (17. miejsce), *Kruk SA GK* (37. miejsce), *Ten Square Games SA GK* (43. miejsce)⁴.

Tabela 1. Największe firmy eksportowe w województwie dolnośląskim [2021].

Miejsce w kraju	Nazwa i siedziba	Przychody z eksportu [mln zł]	Udział eksportu w sprzedaży [%]
2	LG Energy Solution Wrocław sp. z o.o., Wrocław	26 725	97,4
3	KGHM Polska Miedź SA GK, Lubin	22 195	74,5
16	AB SA GK, Magnice	5 775	44,2
23	Mercedes-Benz Manufacturing Poland sp. z o.o., Jawor	4 712	99,9

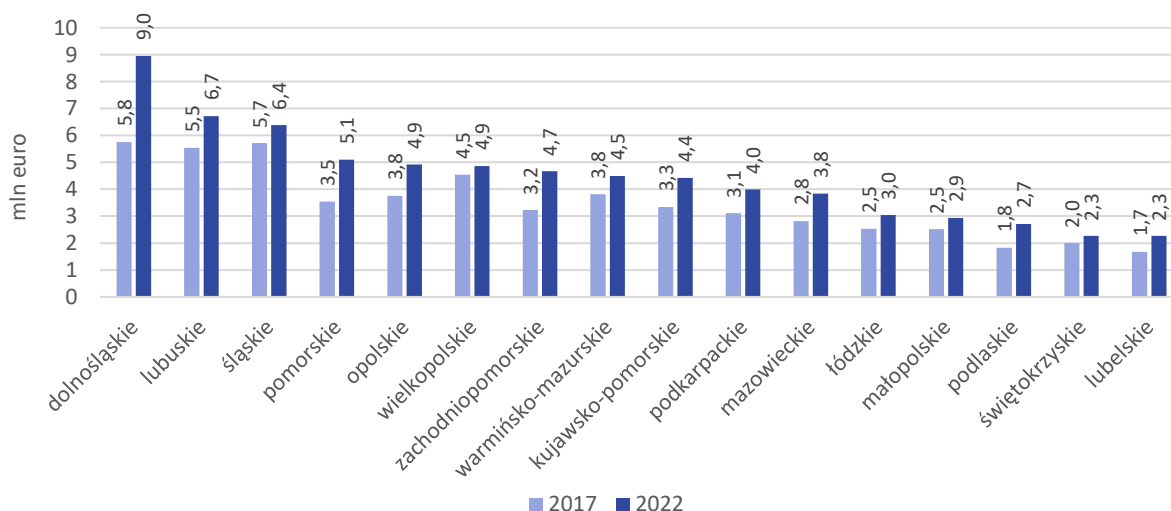
⁴ Źródło: Liderzy i najbardziej dynamiczni eksporterzy w dobrej formie, Rzeczpospolita, <https://www.rp.pl/gospodarka/art37485581-liderzy-i-najbardziej-dynamiczni-eksporterzy-w-dobrej-formie>.

Miejsce w kraju	Nazwa i siedziba	Przychody z eksportu [mln zł]	Udział eksportu w sprzedaży [%]
25	Toyota Motor Manufacturing Poland sp. z o.o. Wałbrzych	4 392	98,6
28	Volkswagen Motor Polska sp. z o.o., Polkowice	4 307	85,5
31	CCC SA GK, Polkowice	3 696	48,7
42	ZF CV Systems Poland sp. z o.o., Wrocław	2 961	100,0

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie: Liderzy i najbardziej dynamiczni eksporterzy w dobrej formie, Rzeczpospolita, <https://www.rp.pl/gospodarka/art37485581-liderzy-i-najbardziej-dynamiczni-eksporterzy-w-dobrej-formie>.

Województwo dolnośląskie w 2022 roku zdecydowanie wyróżniało się na tle polskich regionów najwyższą wartością **wskaźnika koncentracji eksportu**⁵, który osiągnął wartość 9,0 mln euro (Wykres 7). Ponadto korzystną sytuację pod względem analizowanego zjawiska (wartość wskaźnika wyniosła ponad 5 mln euro) zaobserwowano w województwach: lubuskim (6,7 mln euro), śląskim (6,4 mln euro) i pomorskim (5,1 mln euro). Najniższymi wartościami wskaźnika koncentracji eksportu (poniżej 3,5 mln euro) cechowały się natomiast województwa: lubelskie (2,3 mln euro), świętokrzyskie (2,3 mln euro), podlaskie (2,7 mln euro), małopolskie (2,9 mln euro) i łódzkie (3,0 mln euro). Analizując kierunek zmian zjawiska w badanym okresie (2017-2022) można zaobserwować, że we wszystkich regionach nastąpił wzrost wartości wskaźnika koncentracji eksportu. Najwyższy jego wzrost (ponad 40,0%) uwidocznił się w województwach: dolnośląskim (o 55,6%), podlaskim (o 48,6%), zachodniopomorskim (o 44,7%) i pomorskim (o 44,2%), a najmniejszy przyrost wartości wskaźnika (poniżej 20,0%) nastąpił w regionach: wielkopolskim (o 7,1%), śląskim (o 11,6%), świętokrzyskim (o 13,1%), małopolskim (o 16,6%) i warmińsko-mazurskim (o 17,8%).

Wykres 7. Wartość wskaźnika koncentracji eksportu w województwach [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Ważnym miernikiem, ukazującym znaczenie eksportu w gospodarce regionalnej, jest **udział wartości eksportu w tworzeniu regionalnego PKB**. W województwie dolnośląskim w 2022 roku wskaźnik ten wyniósł 60,6%, co klasyfikowało region na 2. miejscu w grupie polskich województw – za lubuskim (67,9%) (Wykres 8). Należy zaznaczyć, że w porównaniu do 2017 roku na Dolnym Śląsku udział eksportu w regionalnym PKB zwiększył się aż o 17,1 p.p. i był to najwyższy przyrost w Polsce. Na kolejnych miejscach uplasowały się województwa: podkarpackie (9,6 p.p.), opolskie (9,1 p.p.) i podlaskie (8,2 p.p.).

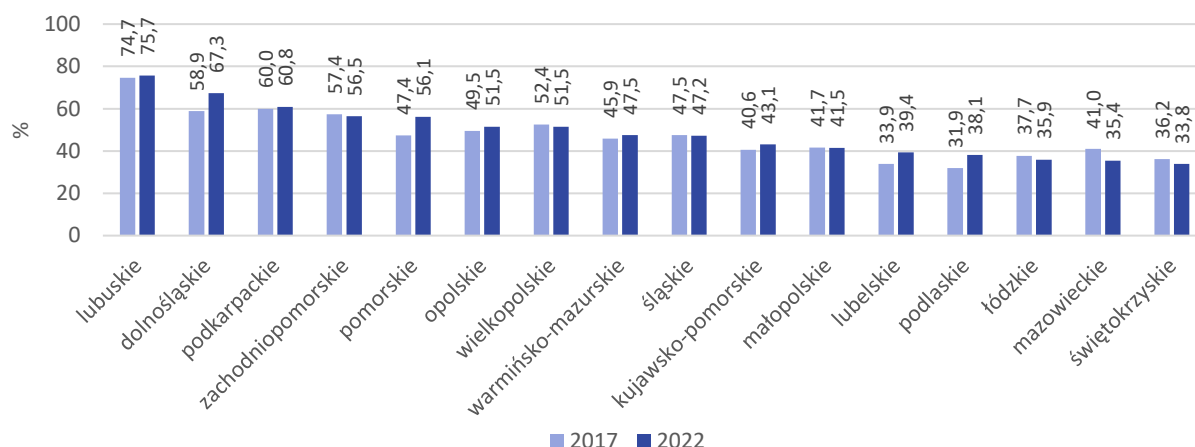
⁵ Wskaźnik koncentracji eksportu określa wartość eksportu przypadającą na 1 podmiot eksportujący.

W 2022 roku **udział wartości eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu** na Dolnym Śląsku wynosił 67,3%, co dało regionowi drugie miejsce w kraju, za województwem lubuskim (75,7%). Relatywnie wysoką wartość wskaźnika (ponad 50,0%) zanotowały także: podkarpackie (60,8%), zachodniopomorskie (56,5%), pomorskie (56,1%), opolskie (51,5%) i wielkopolskie (51,5%). Natomiast najniższym udziałem (poniżej 40,0%) odznaczały się regiony: świętokrzyski (33,8%), mazowiecki (35,4%), łódzki (35,9%), podlaski (38,1%) i lubelski (39,4%) (Wykres 8).

W większości województw w analizowanym okresie (2017-2022) zaznaczył się wzrost udziału wartości eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu. Trend ten wystąpił w 9 regionach, a najkorzystniejszą sytuacją (przyrost powyżej 5,0 p.p.) charakteryzowały się: pomorskie (o 8,7 p.p.), dolnośląskie (o 8,4 p.p.), podlaskie (o 6,2 p.p.) oraz lubelskie (o 5,6 p.p.). Niekorzystne zmiany – spadek udziału badanego wskaźnika – wystąpiły w 7 województwach: mazowieckim (o -5,5 p.p.), świętokrzyskim (o -2,4 p.p.), łódzkim (o -1,8 p.p.), wielkopolskim (o -1,0 p.p.), zachodniopomorskim (o -0,9 p.p.), śląskim (o -0,3 p.p.) i małopolskim (o -0,2 p.p.).

Wykres 8. Udział wartości eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu w województwach [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie oraz Banku Danych Lokalnych GUS.

2.1.2. Kierunki eksportu

Kierunki geograficzne handlu międzynarodowego, w jakim uczestniczą poszczególne kraje oraz regiony, są wypadkową wielu różnorodnych czynników. Dotyczą one zarówno eksportu, jak i importu. Jedną z determinant najsilniej oddziałującą na wspomniane zagadnienie jest położenie geograficzne analizowanej jednostki, które w znacznym stopniu warunkuje dominujące kierunki wymiany handlowej jaką ona prowadzi. Do podstawowych uwarunkowań należą także siła gospodarcza danej jednostki przestrzennej, poziom jej rozwoju gospodarczego i zaawansowania technologicznego, jak również charakteryzująca jej gospodarkę innowacyjność i konkurencyjność. Bardzo istotnym zagadnieniem jest także profil oraz specjalizacje gospodarcze, w tym struktura działalności przedsiębiorstw z udziałem handlu zagranicznego działających na jej obszarze oraz struktura geograficzna inwestorów realizujących bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ). Istotnym aspektem w tej materii jest prowadzona przez państwo i region polityka, w szczególności gospodarcza, w tym inwestycyjna. Należy wspomnieć również o przynależności do organizacji międzynarodowych czy związków polityczno-gospodarczych. Na handel międzynarodowy oddziałuje także sytuacja geopolityczna, w tym wprowadzane embarga i sankcje gospodarcze na poszczególne kraje i grupy towarów. Nie należy również zapominać o panującej w danym czasie i obszarze geograficznym koniunkturze na określone dobra materialne. Powyższy przegląd wskazuje jedynie na wybrane czynniki wpływające na handel międzynarodowy, których pełen zbiór jest zdecydowanie większy.

Potwierdzeniem pierwszorzędnej istotności czynnika jakim jest położenie geograficzne są główne **kierunki eksportowe** województwa dolnośląskiego w ujęciu kontynentalnym. Z łącznej sumy 34 036,7 mln euro⁶ wyeksportowanych towarów w 2022 roku aż 28 965,0 mln euro trafiło na rynki europejskie, co przełożyło się na udział Starego Kontynentu w strukturze eksportu Dolnego Śląska na poziomie 85,1% (Tabela 2). Na drugim miejscu z ponad 11-krotnie mniejszym wolumenem wartości znalazła się Ameryka Północna. Sprzedaż towarów na wspomniany kontynent wyniosła 2 519,9 mln euro stanowiąc 7,4% eksportu województwa dolnośląskiego. Następna w kolejności pod analizowanym względem była Azja, do której sprzedano towary na łączną sumę 1 982,6 mln euro, a jej udział wśród wszystkich kontynentów osiągnął 5,8%. Pozostałe kontynenty posiadały marginalny udział w tym względzie. Dla Afryki oraz Australii i Oceanii wyniósł on po 0,7%, a dla Ameryki Południowej tylko 0,3%⁷. W wartościach bezwzględnych w latach 2017-2022 o największą wartość, 13 938,4 mln euro, wzrósł eksport do Europy. Pomimo wskazanego prawie dwukrotnego wzrostu udział Europy w strukturze eksportu zmalał o 3,6 p.p. z 88,7% do wspomnianych wcześniej 85,1%. Dynamicznym wzrostem cechowała się także wartość eksportu do Ameryki Północnej – o 1 909,9 mln euro. Miało to przełożenie na zwiększenie się udziału tego kontynentu w eksporcie Dolnego Śląska o 3,8 p.p. z 3,6% w 2017 roku. Tym samym zajmował on pod tym względem lepszą pozycję niż Azja. Pozostałe kontynenty w latach 2017-2022 również charakteryzowały się wzrostem wartości eksportu, przy czym w przypadku Ameryki Południowej był on bardzo niski, wynosząc jedynie 2,0 mln euro. Zróżnicowanie dynamiki tych wzrostów oraz wartości bazowej z 2017 roku przyczyniło się do spadku udziału eksportu w jego wolumenie ogółem w odniesieniu do Azji (-0,5 p.p.) i Ameryki Południowej (-0,2 p.p.) oraz wzrostu dla Australii i Oceanii (+0,5 p.p.), a także Afryki (+0,1%). Pomimo opisanych powyżej zmian, jakie nastąpiły w przedziale lat 2017-2022, zdecydowanie dominującą nad pozostałymi kierunkami orientacją eksportową Dolnego Śląska pozostała Europa.

Tabela 2. Podstawowe charakterystyki eksportu z województwa dolnośląskiego wg kontynentów [2017, 2022].

Kontynent	Eksport [mln euro]		Zmiana wartości eksportu [mln euro]	Udział w eksporcie ogółem [%]		Zmiana udziału w eksporcie ogółem [p.p.]
	2017	2022	2017-2022	2017	2022	2017-2022
Afryka	108,1	235,8	127,6	0,6	0,7	0,1
Ameryka Południowa	84,6	86,6	2,0	0,5	0,3	-0,2
Ameryka Północna	609,9	2 519,9	1 909,9	3,6	7,4	3,8
Australia i Oceania	22,6	224,4	201,8	0,1	0,7	0,5
Azja	1078,8	1 982,6	903,8	6,4	5,8	-0,5
Europa	15026,5	28 965,0	13 938,4	88,7	85,1	-3,6

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Zejsście do poziomu krajowego w analizie kierunków eksportu województwa dolnośląskiego pozwala z jednej strony na potwierdzenie zależności stwierdzonych wcześniej na poziomie kontynentów oraz na dostrzeżenie nowych, bardziej szczegółowych związków w tej materii. Wśród krajów, do których sprzedaż towarów z Dolnego Śląska przekroczyła wartość 1,0 mld euro, zgodnie z analizą na poziomie kontynentalnym, dominują państwa europejskie (Tabela 2, Mapa 2) Główne kierunki eksportu w Europie przebiegają z Dolnego Śląska na zachód (Niemcy, Francja, Wielka Brytania) oraz południe kontynentu (Włochy), jak i do państw Europy Środkowej

⁶ W opracowaniu w części dotyczącej eksportu oraz importu w łącznej sumie tych dwóch składowych handlu międzynarodowego pominięto wartości, które nie odnoszą się do poszczególnych krajów oraz innych terytoriów uwzględnianych w statystykach handlu międzynarodowego. Przykładami w tym względzie mogą być wydzielenia takie jak: kraje i terytoria nieuwzględnione oraz zapasy i zaopatrzenie. Tym samym łączna suma eksportu oraz import przedstawiona w podrozdziałach dotyczących kierunków geograficznych w handlu międzynarodowym województwa dolnośląskiego może różnić się od sumy podawanej w pozostałych częściach opracowania.

⁷ Wartość eksportu na Antarktydę wyniosła w 2022 roku śladowe 3 611 euro, tym samym kontynent ten nie będący stale zamieszkiwany przez ludzi został pominięty w głównej części opisu dotyczących kierunków handlu zagranicznego Dolnego Śląska.

(Czechy, Węgry). Najważniejszym partnerem handlowym regionu w eksporcie towarów są Niemcy, do których w 2022 roku osiągnął on wartość 13 224,3 mln euro, co przełożyło się na aż 38,9% całości eksportu z Dolnego Śląska. Wartość ta potwierdza dominującą rolę Niemiec w handlu zagranicznym regionu. Do wybranych przyczyn takiego stanu rzeczy należą: bliskość geograficzna, w tym wspólna granica, wysoki udział kapitału niemieckiego w dolnośląskich podmiotach gospodarczych, wielkość niemieckiej gospodarki oraz silna specjalizacja Dolnego Śląska w dziedzinie przemysłu motoryzacyjnego, który jest mocno powiązany z podmiotami niemieckimi prowadzącymi działalność w tym sektorze. Do dużych zagranicznych inwestorów w województwie należą niemieckie firmy motoryzacyjne takie jak Volkswagen czy Mercedes-Benz. Na 2. miejscu uplasowały się Czechy, do których wyeksportowano towary na łączną kwotę 2 861,2 mln euro (8,4% eksportu ogółem), a na 3. Francja z niewiele niższą kwotą 2 334,1 mln euro (6,9%). W przypadku Czech po raz kolejny bardzo istotną rolę odegrała bliskość geograficzna i wspólna granica. Wśród europejskich krajów, dla których łączny wolumen zakupionych towarów z Dolnego Śląska przekroczył 1 mld euro należały również: Włochy, Węgry oraz Wielka Brytania. W kolejnych 14 krajach ze Starego Kontynentu wartość eksportu z omawianego regionu oscylowała w granicach od 100,0 mln do 1 mld euro. Należy przy tym wspomnieć, że w większości były to państwa należące do Unii Europejskiej o wysokorozwiniętych gospodarkach. Poza Europą do najważniejszych partnerów handlowych Dolnego Śląska, biorąc pod uwagę eksport, należały Stany Zjednoczone oraz Meksyk. Wolumen transakcji wyniósł dla nich odpowiednio 1 242,6 mln euro i 1 192,9 mln euro (Tabela 3, Mapa 3). Tylko te dwa kraje odpowiadały za ponad 96% eksportu do Ameryki Północnej. Tym samym na pozostałe państwa z tego regionu świata przypadł bardzo niewielki odsetek, z czego największa jego część stała się udziałem Kanady. Wśród krajów azjatyckich większość eksportu była kierowana na Daleki Wschód, w szczególności do: Chin (730,5 mln euro), Korei Południowej (142,6) oraz Tajlandii (117,8). Po Chinach, na 2. miejscu pod analizowanym względem w gronie państw azjatyckich uplasowała się położona w Azji Mniejszej, granicząca z Europą poprzez Cieśninę Bosfor Turcja. Do tego państwa w 2022 roku sprzedano towary na łączną kwotę 476,9 mln euro. W przypadku Australii i Oceanii prawie cały eksport przypadł w udziale Australii osiągając wartość 217,0 mln euro. W odniesieniu do krajów Afryki i Ameryki Południowej wartość wolumenu eksportowanych towarów była niższa i ani razu nie przekroczyła 100,0 mln euro. W Afryce towary o największej wartości z regionu przyjeły Maroko (74,6 mln euro) oraz Republika Południowej Afryki (58,3), natomiast w Ameryce Południowej była to Brazylia (46,8).

Tabela 3. Państwa o największej wartości eksportu* z województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

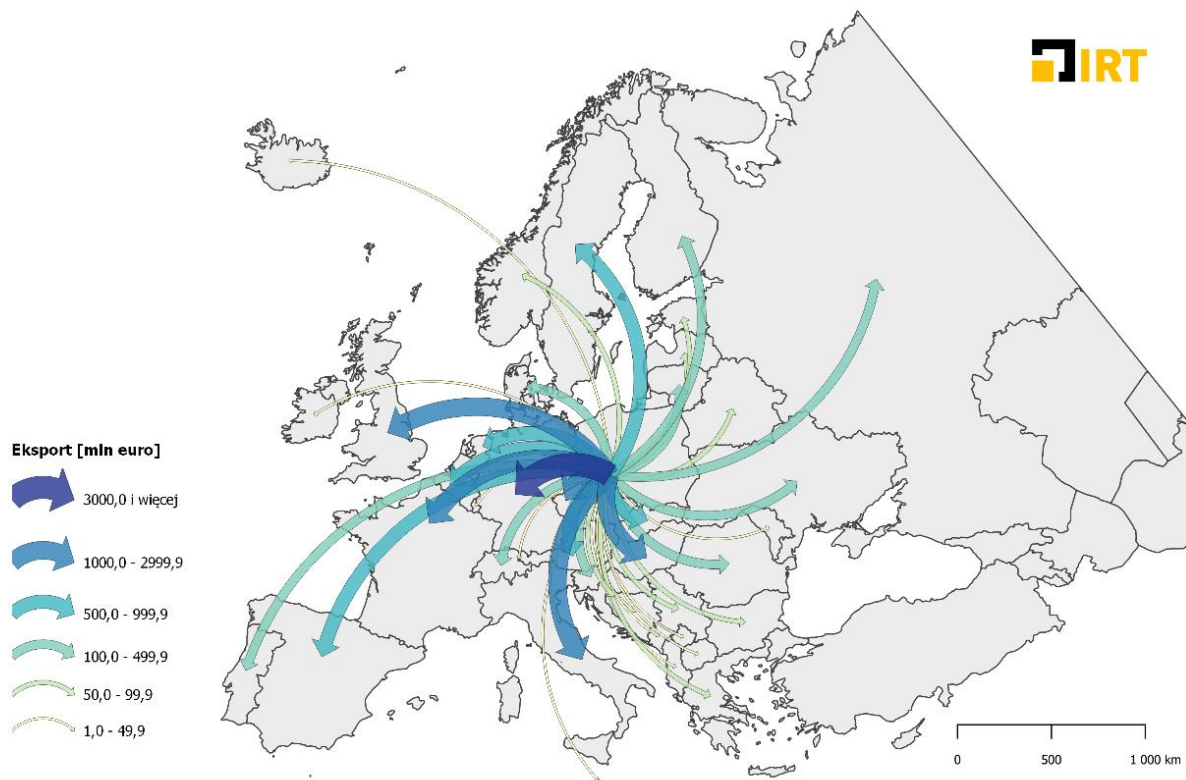
Państwo	Eksport [mln euro]	Udział w eksporcie ogółem [%]	Państwo	Eksport [mln euro]	Udział w eksporcie ogółem [%]	Zmiana pozycji w rankingu
2017			2022			2017-2022
Niemcy	5 409,0	31,9	Niemcy	13 224,3	38,9	0
Czechy	2 262,0	13,4	Czechy	2 861,2	8,4	0
Wielka Brytania	1 136,5	6,7	Francja	2 334,1	6,9	+1
Francja	995,0	5,9	Włochy	1 440,7	4,2	+3
Chiny	609,2	3,6	Stany Zjednoczone	1 242,6	3,7	+3
Węgry	579,4	3,4	Węgry	1 197,4	3,5	0
Włochy	537,7	3,2	Meksyk	1 192,9	3,5	+23
Stany Zjednoczone	520,0	3,1	Wielka Brytania	1 098,1	3,2	-5
Hiszpania	430,2	2,5	Belgia	889,3	2,6	+3
Niderlandy	417,7	2,5	Słowacja	785,4	2,3	+1
Słowacja	406,2	2,4	Chiny	730,5	2,1	-6
Belgia	353,1	2,1	Holandia	687,9	2,0	-2
Szwecja	302,1	1,8	Austria	619,1	1,8	+5

Państwo	Eksport [mln euro]	Udział w eksporcie ogółem [%]	Państwo	Eksport [mln euro]	Udział w eksporcie ogółem [%]	Zmiana pozycji w rankingu
2017			2022			2017-2022
Ukraina	277,0	1,6	Szwecja	544,9	1,6	-1
Rumunia	257,4	1,5	Hiszpania	501,9	1,5	-6
Rosja	253,0	1,5	Turcja	476,9	1,4	+4
Szwajcaria	244,6	1,4	Rumunia	422,4	1,2	-2
Austria	222,0	1,3	Szwajcaria	323,3	0,9	-1
Dania	182,8	1,1	Ukraina	249,8	0,7	-5
Turcja	168,3	1,0	Dania	235,1	0,7	-1
Litwa	120,3	0,7	Portugalia	222,1	0,7	+1
			Słowenia	220,1	0,6	+3
			Australia	217,0	0,6	+19
			Litwa	160,2	0,5	-3
			Korea Południowa	142,6	0,4	+10
			Tajlandia	117,8	0,3	+26
			Rosja	115,4	0,3	-11
			Finlandia	114,1	0,3	-5

* uwzględniono tylko państwa, do których wartość eksportu z województwa dolnośląskiego osiągnęła wartość co najmniej 100 mln euro.

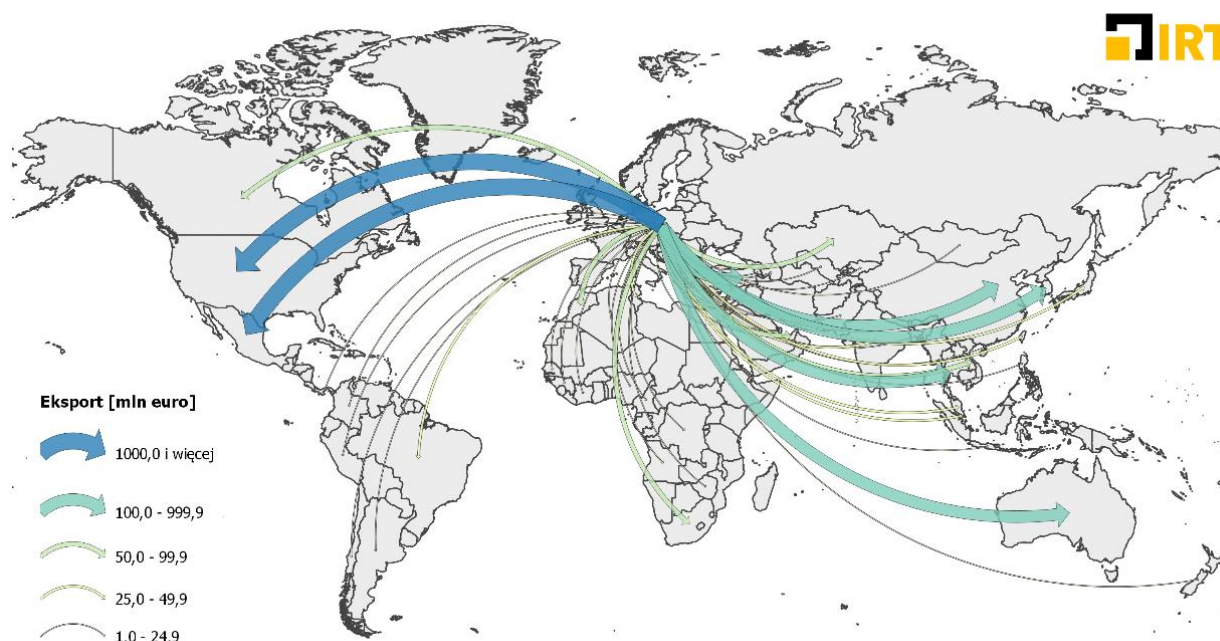
Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Mapa 2. Eksport z województwa dolnośląskiego do państw europejskich* [2022].

* uwzględniono państwa, do których wartość eksportu z województwa dolnośląskiego wyniosła co najmniej 1 mln euro.

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Mapa 3. Eksport z województwa dolnośląskiego do państw pozaeuropejskich*, ** [2022].

* uwzględniono państwa, do których wartość eksportu z województwa dolnośląskiego wyniosła co najmniej 1 mln euro.

** w statystykach podawanych przez Izbę Administracji Skarbowej w Warszawie ujęte są jako odrębne podmioty między innymi nieuznawany przez większość państw na świecie, w tym Polskę, Tajwan (Republika Chińska) oraz Specjalny Region Administracyjny Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej.

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Dokonując porównania pomiędzy rokiem 2017 i 2022 w rankingu państw o najwyższych wartościach eksportu z Dolnego Śląska, na dwóch pierwszych miejscach niezmiennie pozostawały posiadające wspólną granicę z Polską i regionem dolnośląskim Niemcy oraz Czechy. Do zmiany doszło na 3. pozycji. W 2017 roku plasowała się na niej Wielka Brytania, natomiast w 2022 roku miejsce to zajęła Francja, zajmując tę lokatę od 2019 roku. W grupie państw o największej wartości eksportu z Dolnego Śląska przetasowania w rankingu przeważnie nie przekraczały kilku miejsc. Były jednak wyjątki od tej reguły. Największy awans, wśród uwzględnionych w Tabeli 4 państw odnotowały Tajlandia (+26), Meksyk (+23) oraz Australia (+19). We wspomnianych powyżej trzech krajach za tak duży awans odpowiadały pojedyncze grupy towarów. Prawie całą wartość eksportu do Meksyku stanowiły akumulatory litowo-jonowe, do Tajlandii miedź rafinowana (katody i części katod), natomiast do Australii znaczna część eksportu w 2022 roku obejmowała srebro w stanie surowym. Z drugiej strony największym spadkiem pozycji w grupie krajów odnotowanych w Tabeli 4 cechowała się Rosja, co było w znacznej mierze związane z nałożeniem na ten kraj szeregu sankcji gospodarczych po inwazji na Ukrainę.

W wartościach bezwzględnych największy wzrost eksportu w latach 2017-2022 z województwa dolnośląskiego miał miejsce w przypadku Niemiec – głównego partnera handlowego Polski i Dolnego Śląska (Tabela 4). Wyniósł on aż 7 815,3 mln euro, co było wartością kilkakrotnie większą w porównaniu do państw znajdujących się na kolejnych pozycjach. Do krajów o wzroście przekraczającym 1 mld euro zaliczały się jeszcze Francja oraz Meksyk. W kolejnej grupie państw, w której wzrost wartości eksportu oscylował w granicach 100-1 000 mln euro znalazło się 17 krajów, głównie europejskich. W gronie jednostek o najwyższych wzrostach bezwzględnych największymi wzrostami procentowymi odznaczały się: Meksyk (+ 2 512,1%), Australia (+944,2%) oraz Tajlandia (+882,4%). Większość krajów świata w latach 2017-2022 odnotowała wzrost wartości towarów eksportowanych z województwa dolnośląskiego. Z kolei największe spadki w ujęciu bezwzględnym dotyczyły: Rosji (- 137,6 mln euro), Wielkiej Brytanii (-38,4 mln euro) oraz Ukrainy (-27,1 mln euro). W ujęciu procentowym spadek w odniesieniu do Rosji osiągnął bardzo wysoką wartość – 54,4%. Jak już wspomniano powyżej było to w głównym stopniu spowodowane nałożeniem na Rosję sankcji gospodarczych po inwazji na Ukrainę.

Spadek w przypadku Ukrainy był zapewne skutkiem toczącej się w tym kraju wojny. Za zmniejszenie eksportu do Wielkiej Brytanii mogło odpowiadać wystąpienia tego kraju ze struktur Unii Europejskiej, które ostatecznie nastąpiło w 2020 roku.

Tabela 4. Państwa o najwyższym wzroście eksportu z województwa dolnośląskiego [2017-2022].

Państwo	Wzrost eksportu	
	[mln euro]	[%]
Niemcy	7 815,3	144,5
Francja	1 339,2	134,6
Meksyk	1 147,2	2512,1
Włochy	903,0	167,9
Stany Zjednoczone	722,6	139,0
Węgry	618,0	106,6
Republika Czeska	599,3	26,5
Belgia	536,3	151,9
Austria	397,1	178,9
Słowacja	379,2	93,3
Turcja	308,5	183,3
Niderlandy	270,2	64,7
Szwecja	242,8	80,4
Australia	196,2	944,2
Rumunia	165,0	64,1
Słowenia	161,1	273,2
Portugalia	125,7	130,3
Chiny	121,3	19,9
Republika Korei	112,9	379,2
Tajlandia	105,8	882,4

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Na podstawie wartości eksportu z województwa dolnośląskiego oraz pozostałych regionów można ustalić państwa, do których eksport z Dolnego Śląska odgrywa bardzo istotną rolę w skali ogólnopolskiej. Do krajów tych, nie wliczając jednostek o bardzo małym wolumenie towarów sprowadzanych z Polski, w 2022 roku można było zaliczyć: Meksyk (55,8% eksportu z Polski przypadającego na województwo dolnośląskie), Tajlandię (32,6%), Chiny (24,6%), Australię (21,9%), Tunezję (19,5%), Niemcy (14,0%) oraz Turcję (12,4%). W wielu z tych krajów wyróżnia się jedna grupa eksportowanych towarów z województwa dolnośląskiego. Dla Meksyku i Turcji były to wspomniane już wcześniej akumulatory litowo-jonowe, dla Chin i Tajlandii – miedź rafinowana, dla Australii – srebro w stanie surowym. W przypadku największego partnera handlowego jakim są Niemcy podstawową rolę obecnie również odgrywają akumulatory litowo-jonowe, których eksport w 2022 roku był najwyższy wśród wszystkich krajów i osiągnął wartość ponad 4,0 mld euro. Bardzo istotne znaczenie w eksporcie do Niemiec miała również miedź rafinowana oraz produkty przemysłu motoryzacyjnego, w tym m.in. silniki samochodowe. Powyższy krótki przegląd wskazuje na główne specjalizacje eksportowe województwa dolnośląskiego. Jedną z nich oparta jest na wydobywaniu i przetwórstwie miedzi w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym. Jako, że z rudy miedzi odzyskiwane jest srebro, także ono jest istotnym towarem eksportowym do niektórych krajów, a samo KGHM należy do jego największych producentów na świecie. Drugą specjalizacją eksportową jest przemysł motoryzacyjny oraz inne rodzaje przemysłu ściśle powiązane z sektorem automotive. Największe z nich są przedsiębiorstwami inwestorów zagranicznych, pochodzących głównie z wysoko rozwiniętych gospodarczo krajów zachodnioeuropejskich i wschodnioazjatyckich. Jako najlepszy przykład przedsiębiorstwa ściśle powiązanego z przemysłem motoryzacyjnym, choć samemu zaliczającego się do przemysłu chemicznego, jest zlokalizowane w podwrocławskich Biskupicach Podgórnych południowokoreańskie LG Energy Solution Wrocław należące do konglomeratu LG i produkujące akumulatory litowo-jonowe do samochodów elektrycznych.

2.1.3. Struktura towarowa

Sekcje PKD 2007. Do głównych sekcji według PKD 2007 pod względem wartości eksportu z Dolnego Śląska w analizowanym okresie 2017-2022 zaliczyć należy na Sekcję C – *przetwórstwo przemysłowe*, obejmującą 76,0% ogółu wartości eksportowanych towarów w 2022 roku. W dalszej kolejności wyróżniają się: Sekcja B – *górnictwo i wydobywanie* (13,7%) oraz Sekcja G – *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (8,2%), a udział pozostałych sekcji w 2022 roku wynosił poniżej 0,5% (Wykres 9). Znaczenie ww. 3 sekcji w strukturze regionalnego eksportu utrzymuje się na relatywnie stałym poziomie w całym analizowanym okresie. W przypadku Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe* wzrósł on z 72,5% w 2017 roku do wspomnianych powyżej 76,0% w 2022 roku. Udział Sekcji B – *górnictwo i wydobywanie* zmniejszył się natomiast z 16,3% w 2017 roku do 13,7% w 2022 roku, a Sekcji G kształtował się w 2022 roku na poziomie z 2017 roku. W skali kraju istotne znaczenie pod względem wartości eksportowanych towarów mają dwie sekcje: Sekcja C – *przetwórstwo przemysłowe* – z udziałem 55,7% wartości krajowego eksportu w tej sekcji w 2022 roku, a także Sekcja G – *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* z rosnącym udziałem 13,8% w 2022 roku. Znaczący udział procentowy w generowaniu wartości krajowego eksportu stanowią również dolnośląskie towary nie przypisane do żadnej z sekcji, których udział wynosił 22,9% w 2017 roku, 27,9% w 2020 roku i 25,3% w 2022 roku.

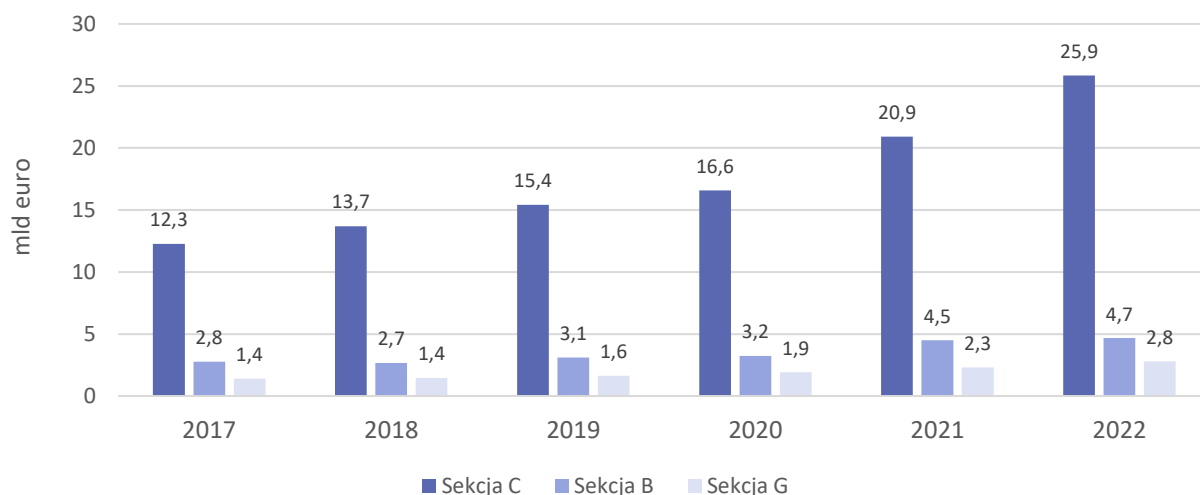

Główne sekcje eksportowe województwa dolnośląskiego wg PKD 2007 [2022]

	Nazwa	Udział w eksporcie regionu	Zmiana 2017-2022
01	Sekcja C przetwórstwo przemysłowe	76,0%	+110,7% +13,58 mld euro
02	Sekcja B górnictwo i wydobywanie	13,7%	+68,9% +1,9 mld euro
03	Sekcja G handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8,2%	+100,8% +1,4 mld euro

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Wykres 9. Główne sekcje eksportowe województwa dolnośląskiego wg PKD 2007 [2017-2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Wartość statystyczna eksportowanych produktów z ww. sekcji rosła w każdym z analizowanych lat (Tabela 5). W przypadku Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe* wzrost ten wyniósł aż 110,7%, tj. o 13,58 mld euro – z 12,27 mld euro w 2017 roku do 25,85 mld euro w 2022 roku. Natomiast w Sekcji B – *górnictwo i wydobywanie* odnotowano wzrost o 68,9%, tj. o 1,9 mld euro – z 2,76 mld euro w 2017 roku do 4,66 mld euro w 2022 roku, a w Sekcji G – *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* o 100,8% i 1,4 mld euro – z 1,39 mld euro w 2017 roku do 2,28 mld euro w 2022 roku. Były to najwyższe wzrosty pod względem wartości wśród sekcji PKD na Dolnym Śląsku. Istotny wzrost wartości eksportu od 2017 roku odnotowano również w takich sekcjach PKD 2007 jak:

- Sekcja H – *transport i gospodarka magazynowa* – wzrost o 106,8 mln euro, tj. 230,6%,
- Sekcja E – *dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* – wzrost o 75,0 mln euro, tj. 472,9%,
- Sekcja J – *informacja i komunikacja* – wzrost o 46,2 mln euro, tj. 817,9%.

Najdynamiczniejszy procentowo wzrost odnotowano natomiast w Sekcji R – *działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją* – o 1 584,2%, tj. o 1,35 mln euro.

Tabela 5. Wartość eksportu województwa dolnośląskiego wg sekcji PKD 2007 [2017, 2022].

Nazwa	Wartość eksportu [mln euro]		Zmiana 2017-2022		Udział w eksporcie [%]	
	2017	2022	[%]	[mln euro]	w regionie	w sekcji w kraju
Sekcja A	44,1	70,0	58,9	25,9	0,2	6,1
Sekcja B	2 762,4	4 664,7	68,9▲	1 902,3▲	13,7▼	65,4▼
Sekcja C	12 271,4	25 851,9	110,7▲	13 580,5▲	76,0▲	13,6▲
Sekcja D	1,1	2,3	105,7	1,2	0,0	1,4
Sekcja E	15,9	90,9	472,9▲	75,0▲	0,3	4,5
Sekcja F	8,0	22,9	186,8	14,9	0,1	2,6
Sekcja G	1 393,6	2 798,3	100,8▲	1 404,7▲	8,2	5,9
Sekcja H	46,3	153,1	230,6▲	106,8▲	0,4	7,5
Sekcja I	2,5	2,2	-12,8	-0,3	0,0	3,2
Sekcja J	5,7	52,0	817,9▲	46,3▲	0,2	10,7
Sekcja K	0,1	0,1	150,9	0,1	0,0	0,1
Sekcja L	120,4	4,0	-96,7▼	-116,4▼	0,0	3,0
Sekcja M	154,3	170,0	10,2	15,7	0,5	7,7
Sekcja N	62,7	103,1	64,4	40,4	0,3	11,1
Sekcja O	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,2
Sekcja P	0,1	0,1	-53,3	-0,1	0,0	0,8
Sekcja Q	2,7	6,2	134,8	3,6	0,0	8,0
Sekcja R	0,1	1,4	1 584,2▲	1,4	0,0	2,7
Sekcja S	41,0	42,8	4,2	1,7	0,1	13,9▼
Sekcja T	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sekcja U	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
brak sekcji	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
OGÓŁEM	16 932,3	34 036,4	101,0	17 104,2	100,0	10,0

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

W analizowanym okresie spadek wartości eksportu na Dolnym Śląsku odnotowano jedynie w 3 sekcjach PKD:

- Sekcji L – *działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* – 116,3 mln euro, tj. - 96,7%, z poziomu 120,3 mln euro w 2017 roku do jedynie 3,9 mln euro w 2022 roku, kiedy jeszcze rok wcześniej wartości eksportu w tej sekcji wynosiła 62,1 mln euro,
- Sekcji I – *działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi* – 0,3 mln euro, tj. -12,8%,
- Sekcji P – *edukacja* – 62,0 tys. euro, tj. -53,3%.

Jak wspomniano powyżej, w skali kraju istotne znaczenie ma eksport dolnośląskich produktów z Sekcji B – *górnictwo i wydobywanie*. W 2022 roku towary z tej sekcji stanowiły aż 65,4% ogółu wartości eksportowanych produktów z tej sekcji w Polsce (Tabela 6). Nadmienić należy również, że udział ten zmniejszył się w porównaniu do lat poprzednich, przykładowo z blisko 80,0% w 2020 roku. Znaczący i rosnący udział mają również towary z Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe* – 13,6%, zmniejszający się natomiast towary z Sekcji S – *pozostała działalność usługowa* – 13,9%. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na Sekcję L – *działalność związana z obsługą rynku nieruchomości*, której udziały wartości eksportu w tej sekcji w kraju wahały się od 15,8% w 2019 roku do 27,9% w 2021 roku, jednak w 2022 roku spadły do jedynie 3,0%.

Tabela 6. Udział eksportu województwa dolnośląskiego w eksporcie w kraju wg sekcji PKD 2007 (%) [2017-2022].

Nazwa	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sekcja A	4,2	5,1	4,0	3,9	4,7	6,1
Sekcja B	70,9	68,4	75,7	79,3	76,8	65,4
Sekcja C	10,0	10,5	11,3	12,7	13,3	13,6
Sekcja D	0,8	0,2	0,3	0,3	0,0	1,4
Sekcja E	1,9	2,8	2,9	2,7	3,3	4,5
Sekcja F	1,8	2,2	2,2	2,6	2,1	2,6
Sekcja G	6,1	5,9	6,2	6,8	6,5	5,9
Sekcja H	6,9	8,9	7,8	7,1	6,5	7,5
Sekcja I	4,3	2,5	3,1	2,4	0,2	3,2
Sekcja J	1,5	2,4	4,3	5,8	10,6	10,7
Sekcja K	0,1	1,3	4,7	0,9	0,3	0,1
Sekcja L	20,0	18,7	15,8	22,2	27,0	3,0
Sekcja M	8,7	8,1	7,8	8,1	7,8	7,7
Sekcja N	7,8	9,7	11,8	11,5	13,3	11,1
Sekcja O	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Sekcja P	1,3	1,3	1,9	1,6	3,0	0,8
Sekcja Q	8,1	6,2	6,6	8,4	8,1	8,0
Sekcja R	0,5	0,8	1,2	1,2	2,4	2,7
Sekcja S	22,6	18,5	14,0	20,1	14,2	13,9
Sekcja T	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sekcja U	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
brak sekcji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
OGÓŁEM	8,4	8,4	8,8	9,4	10,0	10,0

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Sekcje nomenklatury scalonej (CN)⁸. Zgodnie z klasyfikacją nomenklatury scalonej, pod względem wartości eksportu z Dolnego Śląska dominują *maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny*. Ich udział w regionalnym eksporcie stale zwiększa się i wzrósł z poziomu 27,1% w 2017 roku aż do 44,6% w 2022 roku. Na skutek wciąż wzrastającej wartości eksportu towarów w tej sekcji – z blisko 4,6 mld euro w 2017 roku do 15,1 mld euro w 2022 roku (wzrost o ponad 10,5 mld euro, czyli 230,5%), pomimo rosnącej wartości sprzedawanych towarów z innych sekcji, zmniejsza się ich udział w generowaniu regionalnej wartości eksportu. Należą do nich: *metale nieszlachetne i wyroby* – z udziałem 16,3% w 2022 roku (spadek z 18,6% w 2017 roku) oraz *sprzęt transportowy* (10,2% w 2022 roku, spadek z 14,7% w 2017 roku), *tworzywa sztuczne i wyroby* (6,3% w 2022 roku, spadek z 8,6% w 2017 roku) i *różne wyroby gotowe - meble, prefabrykaty budynków, zabawki* (4,7% w 2022 roku, spadek z 9,5% w 2017 roku). Jedyną sekcją, która w analizowanym okresie odnotowała rosnący udział w tworzeniu regionalnej wartości eksportu są *produkty przemysłu chemicznego*, których udział zwiększył się z 3,4% w 2017 roku do 4,1% w 2022 roku. Udział pozostałych poszczególnych sekcji nie przekraczał 4%. W wymienionych poniżej 3 głównych sekcjach eksportowych Dolnego Śląska według nomenklatury scalonej (CN) odnotowano najwyższe wzrosty wartości eksportu w ujęciu bezwzględnym, odpowiednio o: 10,5 mld euro, 2,4 mld euro i 0,9 mld euro. Dynamiczny wzrost pod względem wartości i procentowy miał miejsce również w sekcji *produkty przemysłu chemicznego* – z 570,0 mln euro w 2017 roku do 1 389,7 mln euro w 2022 roku, czyli o 819,6 mln euro i 143,8%.

Główne sekcje eksportowe województwa dolnośląskiego wg nomenklatury scalonej CN [2022]

	Nazwa	Udział w eksporcie regionu 2022	Zmiana 2017-2022
01	Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	44,6%	+10,5 mld euro + 230,5%
02	Metale nieszlachetne i wyroby	16,3%	+2,4 mld euro +76,2%
03	Sprzęt transportowy	10,2%	+0,9 mld euro +39,3%

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Spadek wartości sprzedawanych za granicę towarów w latach 2017-2022 zarejestrowano jedynie w 3 sekcjach według nomenklatury scalonej (CN): *zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego* (-72,1 mln euro, -28,8%), *obuwie, nakrycia głowy* (-22,5 mln euro, -9,8%) oraz *skóry i wyroby* (-10,0 mln euro, -4,8%) (Tabela 7).

Na tle krajowym największy udział w poszczególnych sekcjach według nomenklatury scalonej CN mają eksportowane z Dolnego Śląska *perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby*, które w 2022 roku stanowiły aż 50,3% tego typu eksportowanych towarów z Polski, mimo że udział ten zmniejszył się z poziomu 62,9% w 2017 roku, czyli o 12,6 p.p. (Tabela 8). Województwo dolnośląskie ma również wysoki i rosnący udział w krajowej sprzedaży za granicę *maszyn i urządzeń, sprzętu elektrycznego i elektrotechnicznego* – 17,4% w 2022 roku (wzrost o 7,9 p.p. w porównaniu do 2017 roku), a także *skór i wyrobów* – 16,2% oraz *metali nieszlachetnych i wyrobów* – 16,0%. W przypadku ostatnio wymienionych odnotowano jednak odpowiednio spadek udziałów o 4,8 p.p. i nieznaczny wzrost o 0,2 p.p. Z Dolnego Śląska w 2022 roku pochodziła również około 1/10 krajowej sprzedaży *sprzętu transportowego* (9,3%) oraz *tworzyw sztucznych i wyrobów* (9,2%).

⁸ Nomenklatura Scalona (*ang. Combined Nomenclature*), czyli Kod CN, to usystematyzowana klasyfikacja towarów wykorzystywana na potrzeby ustalenia odpowiedniej stawki cła. Stosuje się ją wyłącznie na terenie Unii Europejskiej, a stworzono ją w momencie wprowadzenia przez UE wspólnej taryfy celnej.

Tabela 7. Wartość eksportu w województwie dolnośląskim wg nomenklatury scalonej [2017-2022].

Sekcja CN	Wartość eksportu [mln euro]		Udział w regionalnym eksporcie [%]		Zmiana 2017-2022	
	2017	2022	2017	2022	[mln euro]	[%]
Broń i amunicja	2,6	12,0	0,0	0,0	9,3	352,4
Drewno i wyroby z drewna	131,1	271,1	0,8	0,8	140,0	106,8
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	0,9	1,9	0,0	0,0	1,0	103,9
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	4 593,9	15 182,3	27,1	44,6▲	10 588,4▲	230,5▲
Materiały i wyroby włókiennicze	244,9	345,9	1,4	1,0	101,0	41,2
Metale nieszlachetne i wyroby	3 149,6	5 550,0	18,6	16,3▼	2 400,5▲	76,2▲
Obuwie, nakrycia głowy, ...	229,1	206,5	1,4	0,6▼	-22,5▼	-9,8▼
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	664,9	959,9	3,9	2,8	295,0	44,4
Produkty mineralne	176,5	272,6	1,0	0,8	96,1	54,5
Produkty pochodzenia roślinnego	136,5	289,7	0,8	0,9	153,2	112,3
Produkty przemysłu chemicznego	570,0	1 389,7	3,4	4,1▲	819,6▲	143,8▲
Przetwory spożywcze	335,0	577,3	2,0	1,7	242,3	72,3
Przyrządy i aparaty optyczne, fotograficzne, pomiarowo-kontrolne	285,5	455,3	1,7	1,3	169,8	59,5
Różne wyroby gotowe - meble, prefabrykaty budynków, zabawki	1 600,1	1 600,1	9,5	4,7▼	0,0	0,0
Skóry i wyroby	206,4	196,4	1,2	0,6▼	-10,0▼	-4,8▼
Sprzęt transportowy	2 485,2	3 463,0	14,7	10,2▼	977,8▲	39,3▲
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	138,1	340,9	0,8	1,0	202,8	146,8
Tłuszcze i oleje	17,6	30,9	0,1	0,1	13,3	75,8
Tworzywa sztuczne i wyroby	1 450,4	2 134,3	8,6	6,3▼	683,8▲	47,1▲
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	263,8	506,4	1,6	1,5	242,6	92,0
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	250,3	178,2	1,5	0,5	-72,1▼	-28,8▼
brak	0,0	72,3	0,0	0,2	72,2	100,0
OGÓŁEM	16 932,3	34 036,4	100,0	100,0	17 104,2	101,0

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Tabela 8. Udział eksportu województwa dolnośląskiego w eksporcie w kraju wg sekcji nomenklatury scalonej (CN) (%) [2017-2022].

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana 2017-2022 [p.p.]
Broń i amunicja	3,7	2,7	3,1	7,9	9,1	1,3	-2,4
Drewno i wyroby z drewna	3,3	3,1	2,7	2,8	3,1	3,7	0,4
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	5,0	6,7	7,5	11,7	6,7	5,0	-0,0
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	9,4	9,5	10,8	14,1	16,4	17,4	7,9▲
Materiały i wyroby włókiennicze	3,3	3,4	3,2	2,7	2,3	2,4	-0,9

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana 2017-2022 [p.p.]
Metale nieszlachetne i wyroby	15,8	14,5	15,8	16,3	17,3	16,0	0,2
Obuwie, nakrycia głowy ...	14,9	12,0	10,7	8,6	7,9	6,5	-8,4▼
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	62,9	56,9	56,6	55,0	49,3	50,3	-12,6▼
Produkty mineralne	3,3	4,9	2,7	2,8	2,8	2,0	-1,2
Produkty pochodzenia roślinnego	3,2	3,9	3,3	3,6	3,5	3,5	0,3
Produkty przemysłu chemicznego	3,8	4,5	4,7	4,3	4,1	5,4	1,6
Przetwory spożywcze	2,4	2,5	2,3	2,1	2,3	2,5	0,0
Przyrządy i aparaty optyczne, fotograficzne, pomiarowo-kontrolne	7,4	8,6	8,0	6,9	6,3	6,7	-0,7
Różne wyroby gotowe - meble, pref. budynków, zabawki	10,4	9,8	9,1	7,9	7,3	7,7	-2,8
Skóry i wyroby	21,0	21,3	19,4	19,3	15,6	16,2	-4,8
Sprzęt transportowy	8,7	9,4	10,1	9,8	8,7	9,3	0,6
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	2,4	2,5	2,9	3,2	3,3	3,7	1,3
Tłuszcze i oleje	4,2	3,6	2,8	3,4	1,4	2,0	-2,2
Tworzywa sztuczne i wyroby	10,3	10,7	10,5	9,8	9,9	9,2	-1,1
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	6,8	7,7	8,2	8,1	8,0	8,1	1,2
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	2,8	2,8	2,3	2,6	1,5	1,3	-1,6
brak	0,0	0,0	4,6	2,7	15,5	7,1	7,1▲
OGÓŁEM	8,4	8,4	8,8	9,4	10,0	10,0	1,6

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Klasy klasyfikacji PKD 2007. Do głównych eksportowych klas według klasyfikacji PKD 2007 w województwie dolnośląskim zaliczyć należy klasy Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe*. W 2017 roku obejmowały one 3 klasy tworzące aż 45,2% wartości dolnośląskiego eksportu: Sekcja C *produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli* (2 973,2 mln euro, 17,6% dolnośląskiego eksportu), Sekcja B *górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych* (2 744,2 mln euro, 16,2%) oraz Sekcja C *produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli* (1 939,2 mln euro, 11,5%). Od 2019 roku znacząco zwiększyła się wartość eksportu generowana w Sekcji C w klasie *produkcja baterii i akumulatorów* – powyżej 1,669,5 mln euro, a w 2020 roku stanowiła ona już główną klasę eksportową Dolnego Śląska z udziałem 16,2% w generowaniu wartości regionalnego eksportu. Od 2020 roku wyróżnić można już więc 4 główne klasy eksportowe województwa dolnośląskiego według klasyfikacji PKD 2007 (z wartością powyżej 2,5 mld euro każda, Tabela 9), które w 2022 roku generowały łącznie 56,4% dolnośląskiego eksportu. Były to: Sekcja C *produkcja baterii i akumulatorów* (20,2% dolnośląskiego eksportu), Sekcja B *górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych* (13,6%), Sekcja C *produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli* (12,6%) oraz Sekcja C *produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli* (9,9%). Wskazać należy, że udział pozostałych poszczególnych klas według sekcji PKD 2007 nie przekroczył 1,5%.

Główne klasy eksportowe województwa dolnośląskiego wg PKD 2007 [2022]

	Nazwa	Kod	Nazwa grupowania	Udział w eksporcie w regionie
01	Sekcja C	2720	Produkcja baterii i akumulatorów	20,2%
02	Sekcja B	0729	Górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych	13,6%
03	Sekcja C	2910	Produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	12,6%
04	Sekcja C	2932	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	9,9%

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Tabela 9. Główne klasy eksportowe województwa dolnośląskiego wg PKD 2007 [2017-2022]

Lp.	Nazwa	2017	2018	2019	2020	2021	2022
01	Sekcja C (2720) Produkcja baterii i akumulatorów						
	wartość eksportu [mln euro]	4,4	395,4	1 669,5	3 595,6	5 768,1	6 878,6
	udział w eksporcie w regionie [%]	0,0	2,2	8,1	16,2	20,3	20,2
	miejsce wśród klas w regionie [msc.]	152	7	4	1	1	1
02	Sekcja B (0729) Górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych						
	wartość eksportu [mln euro]	2 744,2	2 652,3	3 082,1	3 223,5	4 477,0	4 630,4
	udział w eksporcie w regionie [%]	16,2	14,5	14,9	14,5	15,8	13,6
	miejsce wśród klas w regionie [msc.]	2	2	2	2	2	2
03	Sekcja C (2910) Produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli						
	wartość eksportu [mln euro]	1 939,2	1 979,8	2 301,1	2 625,0	2 798,6	4 294,6
	udział w eksporcie w regionie [%]	11,5	10,8	11,1	11,8	9,9	12,6
	miejsce wśród klas w regionie [msc.]	3	3	3	4	4	3
04	Sekcja C (2932) Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli						
	wartość eksportu [mln euro]	2 973,2	3 231,7	3 328,2	2 662,1	2 977,7	3 382,5
	udział w eksporcie w regionie [%]	17,6	17,6	16,1	12,0	10,5	9,9
	miejsce wśród klas w regionie [msc.]	1	1	1	3	3	4

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Skarbowej Administracji w Warszawie.

Produkty eksportowe. W latach 2017-2018 do głównych produktów eksportowych Dolnego Śląska pod względem generowanej wartości sprzedaży za granicę należały:

- silniki spalinowe tłokowe zapłonowe do montażu ciągników z poz. 870110, pojazdów z poz. 8703 i 8705, pojazdów z poz. 8704 z silnikiem o pojemności < 2800 cm³,
- miedź rafinowana - katody i części katod,
- części mebli do siedzenia inne niż z drewna, z wyjątkiem części foteli stosowanych w statkach powietrznych,
- drut miedziany z miedzi rafinowanej o maksymalnym wymiarze przekroju poprzecznego > 6 mm,
- srebro w stanie surowym.

W tym czasie głównymi towarami eksportowymi w Polsce były:

- pojazdy (inne niż z pozycji od 8702 do 87031018), jedynie z silnikami tłokowymi o spalaniu wewnętrznym o zapłonie iskrowym, o pojemności > 1000 cm³ i ≤ 1500 cm³, nowe,
- aparatura odbiorcza dla telewizji, kolorowa, pozostała, z ekranem, w którym zastosowano ciekłokrystaliczną technologię wyświetlania (LCD)
- papierosy z tytoniu niezawierające goździków,
- maszyny cyfrowe do automatycznego przetwarzania danych, inne niż maszyny z pozycji od 84713000 do 84714100, przedstawione w formie systemów,
- leki inne niż z poz.3003, 30041000 do 30046000, pozostałe.

Od 2019 roku głównym produktem eksportowym Dolnego Śląska pozostają **akumulatory litowo-jonowe**, a od 2020 roku stały się one również głównym produktem eksportowym z Polski. W 2022 roku wartość wyeksportowanych z Dolnego Śląska za granicę akumulatorów litowo-jonowych przekroczyła 7,54 mld euro, stanowiąc jednocześnie 22,2% dolnośląskiego eksportu i 91,3% wartości tego typu produktów eksportowanych z kraju. Od 2018 roku wartość ta wzrosła blisko 20-krotnie, z poziomu 0,39 mld euro i 2-krotnie względem roku 2021, kiedy to wynosiła 3,61 mld euro. Drugim istotnym dolnośląskim produktem eksportowym, w analizowanym okresie od 2017 roku, pozostaje **miedź rafinowana - katody i części katod**, a jej udział w generowaniu regionalnej wartości eksportu w 2022 roku wynosił 6,9%.

Główne produkty eksportowe województwa dolnośląskiego [2022]

	Nazwa	Wartość statystyczna [mld euro]	Udział w eksporcie w regionie [%]	Udział w eksporcie produktu w kraju [%]
01	Akumulatory litowo-jonowe	7,54	22,2	91,3
02	Miedź rafinowana - katody i części katod	2,35	6,9	99,4
03	Drut miedziany z miedzi rafinowanej, którego maksymalny wymiar przekroju poprzecznego przekracza 6 mm	1,30	3,8	98,5
04	Silniki spal. tłok. zapł. do montażu ciągników z poz. 870110, pojazdów z poz. 8703 i 8705, pojazdów z poz. 8704 z silnikiem o pojemności < 2800 cm ³	1,04	3,1	100,0

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Na kolejnym trzecim miejscu, z wartością 1,3 mld euro (3,8% dolnośląskiego eksportu), uplasował się *drut miedziany z miedzi rafinowanej, którego maksymalny wymiar przekroju poprzecznego przekracza 6 mm*, a na czwartym z wartością 1,4 mld euro (3,1%) *silniki spal. tłok. zapł. do montażu ciągników z poz. 870110, pojazdów z poz. 8703 i 8705, pojazdów z poz. 8704 z silnikiem o pojemności < 2800 cm³*. W 2022 roku udział każdego z wyżej wymienionych produktów, jak również w przypadku *srebra w stanie surowym* oraz *pozostałych typów silników* eksportowanych z Dolnego Śląska, był wyższy niż 90% w eksporcie tego typu towarów z kraju. Wartość eksportu *miedzi rafinowanej - katod i części katod* (02) oraz *drutu miedzianego z miedzi rafinowanej, którego maksymalny wymiar przekroju poprzecznego przekracza 6 mm* (03) od 2017 roku wzrosła o około 80%,

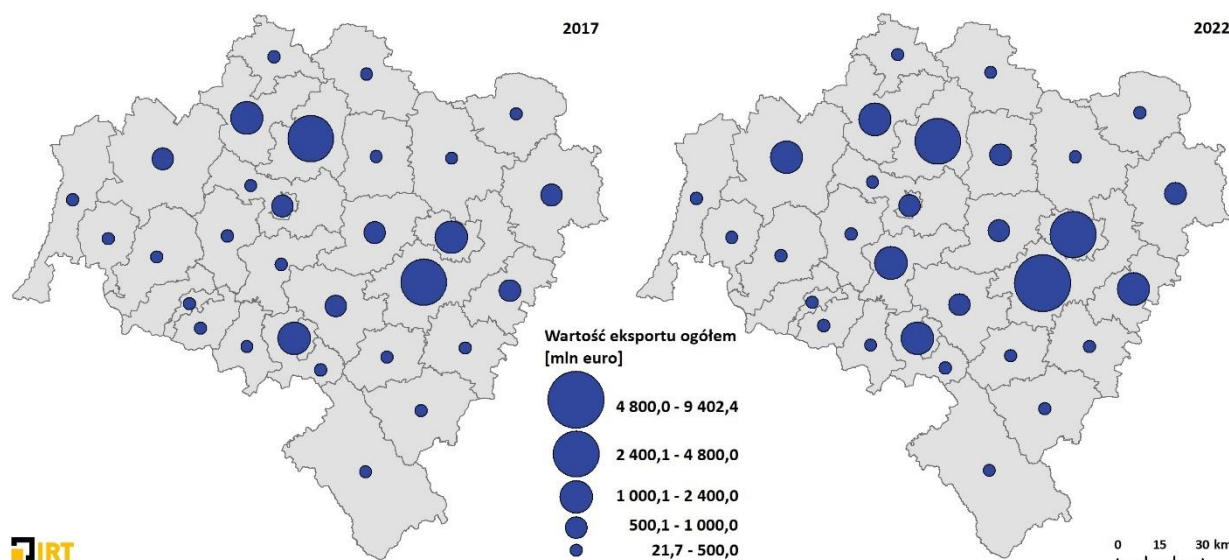
a srebra w stanie surowym (05) o 51,9%. Bardzo dynamiczny wzrost wartości eksportu odnotowano natomiast w przypadku pozostałych części mebli do siedzenia, nie z drewna, z wył. w rodzaju stosowanych w statkach powietrznych, bowiem produkty te w poprzednich latach nie były notowane na liście 100 produktów eksportowych z województwa dolnośląskiego pod względem wartości, a w 2022 roku tworzyły już 2,6% wartości dolnośląskiego eksportu. W tym czasie w Polsce głównymi towarami eksportowymi były: (01) akumulatory litowo-jonowe (8,26 mld euro), (02) aparatura odbiorcza dla telewizji, kolorowa, pozostała, z ekranem, w którym zastosowano ciekłokrystaliczną technologię wyświetlania (LCD) (3,64 mld euro), (03) papierosy z tytoniu niezawierające goździków (3,51 mld euro), (04) energia elektryczna (3,36 mld euro) oraz (05) pojazdy samochodowe z wyj. do transp. subst. promien., (bez poz. 870410), tylko z siln. tłok. wewn. spal. o zapł. samocz.; m. całk. ≤ 5 t; pojem. ≤ 2500 cm³, nowe (3,26 mld euro).

2.1.4. Struktura wewnątrzregionalna

Najwyższą wartość sprzedanych towarów w latach 2017-2022 charakteryzował się powiat wrocławski, gdzie eksport osiągnął wysokość 27,3 mld euro (Mapa 4). Do znaczących eksporterów wśród powiatów zaliczyć należy również powiat lubiński z wartością sprzedaży za granicę na poziomie 21,0 mld euro oraz miasto Wrocław z 20,0 mld euro. Najniższe wartości sprzedanych towarów, znacznie poniżej 0,5 mld euro, charakteryzowały w analizowanym okresie powiat wałbrzyski (157,4 mln euro), głogowski (211,5 mln euro), złotoryjski (391,3 mln euro), górowski (406,0 mln euro) oraz milicki (429,2 mln euro).

W przypadkach poszczególnych lat z analizowanego sześciolatniego okresu, rozkład przestrzenny eksportu w układzie powiatowym cechował się relatywnie dużą stabilnością, zarówno w odniesieniu do największych jak i najmniejszych eksporterów. Liderami eksportu był powiat wrocławski, miasto Wrocław oraz powiat lubiński. W 2022 roku eksport na poziomie powyżej 1 mld euro odnotowano w aż ośmiu powiatach. Największy charakteryzował przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie wrocławskim (9,4 mld euro), lubińskim (4,7 mld euro), mieście Wrocław (4,3 mld euro), mieście Wałbrzych (2,4 mld euro), powiecie jaworskim (2,0 mld euro), polkowickim (1,6 mld euro) oraz oławskim (1,1 mld euro). Najniższą wartość sprzedanych towarów (poniżej 100 mln euro) charakteryzowały się powiaty: wałbrzyski (43,7 mln euro), głogowski (49,9 mln euro), milicki (82,7 mln euro) oraz górowski (93,4 mln euro).

Mapa 4. Wartość eksportu ogółem w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

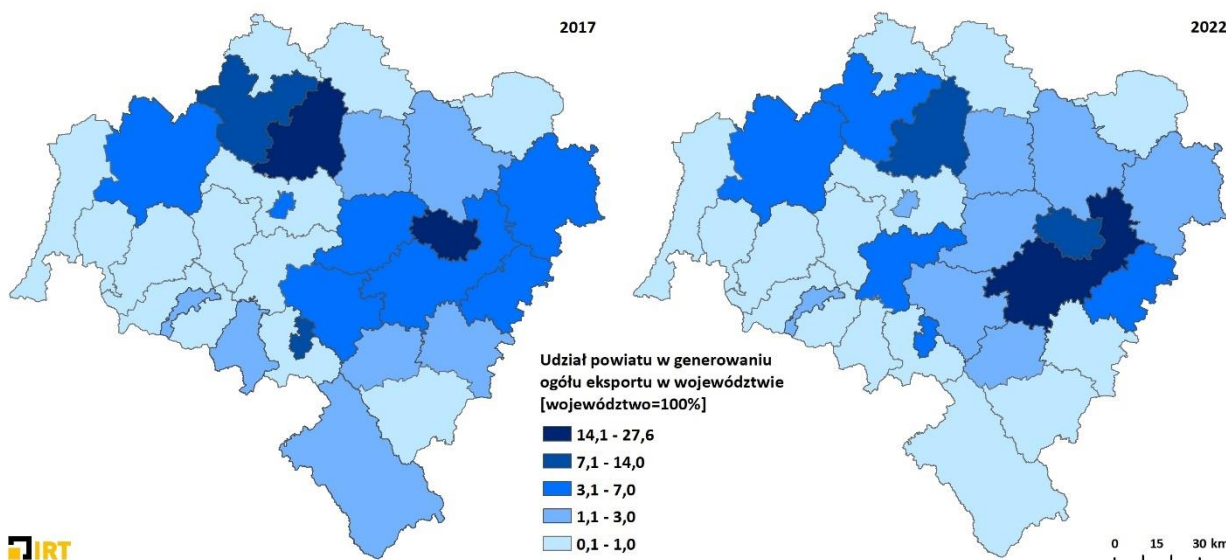
Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

W 2017 roku najwyższą wartość eksportowanych towarów odnotowano w powiecie lubińskim – 2,8 mld euro. W czołówce znalazło się też miasto Wrocław (2,5 mld euro), powiat polkowicki (1,9 mld euro), miasto Wałbrzych (1,7 mld euro) oraz powiat wrocławski (1,1 mld euro). Towary o najniższej wartości wolumenu sprzedano natomiast w powiecie wałbrzyskim (21,7 mln euro), głogowskim (29,0 mln euro), złotoryjskim (43,2 mln euro) oraz górowskim (59,7 mln euro). Podobnie jak w przypadku importu taki rozkład przestrzenny wartości bezwzględnych dla eksportu ściśle powiązany jest z lokalizacją na obszarze kilku powiatów licznych i najczęściej dużych przedsiębiorstw produkcyjnych i handlowych, które sprzedają na szeroką skalę wyprodukowane przez siebie towary.

W okresie 2017-2022 wartość sprzedanych poza granice kraju towarów ogółem w regionie wzrosła o 101,0%. Wśród powiatów najwyższy wzrost odnotowano w powiecie jaworskim, bo aż o rekordowe 2 365,0%. Ponad 100-procentowy wzrost charakteryzował również powiat wrocławski (+721,9%), wołowski (+121,4%), legnicki (+108,8%), lwówecki (+102,3%) oraz wałbrzyski (+101,4%). Spadek wartości eksportu zaznaczył się jedynie w jednym powiecie – polkowickim (-16,6%). Podobnie jak w przypadku importu, na podstawie zmian wartości eksportu w analizowanym okresie, doskonale widoczne są efekty lokalizacji w poszczególnych powiatach nowych przedsiębiorstw lub rozwoju już funkcjonujących. Jednym z najlepszych przykładów obrazujących te powiązania może być przypadek powiatu jaworskiego, gdzie w 2017 roku eksport osiągnął wartość 80,2 mln euro, a po uruchomieniu w 2019 roku fabryki Mercedes-Benz Manufacturing Poland sp. z o.o. zaczął corocznie wzrastać aż do 2,0 mld euro w 2022 roku. Ciekawym przykładem jest również powiat wrocławski, gdzie z roku na rok, w coraz szybszym tempie, wraz z nowymi inwestycjami i rozwojem przedsiębiorstw, wzrasta wartość eksportu: z 1,1 mld euro w 2017 roku do 9,4 mld euro w 2022 roku.

Mapa 5. Wskaźnik kontrybucji w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

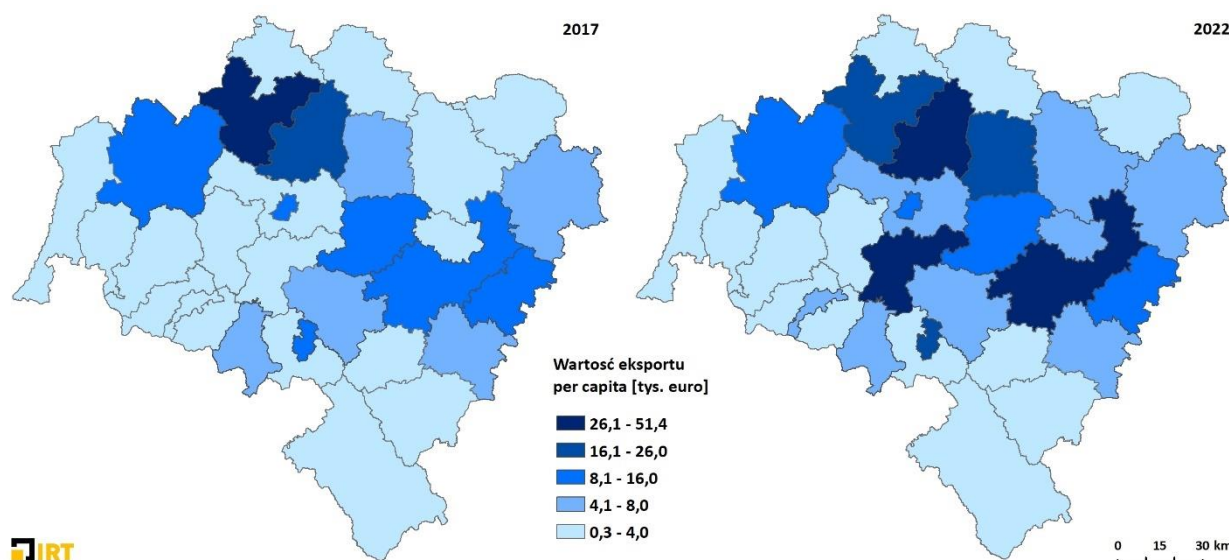
Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Najwyższy **wskaźnik kontrybucji**, czyli **udział w generowaniu dolnośląskiego eksportu** w 2022 roku charakteryzował powiat wrocławski z wartością na poziomie 27,6% (Mapa 5). Za 13,7% regionalnego eksportu odpowiadał powiat lubiński, miasto Wrocław za 12,7%, miasto Wałbrzych za 7,0%, a powiat jaworski za 5,8%. Marginalne znaczenie dla wojewódzkiego eksportu miała sprzedaż towarów przez przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiatach: głogowskim i wałbrzyskim (po 0,1%), milickim (0,2%) oraz górowskim i złotoryjskim (po 0,3%). Co ciekawe, w 2017 roku to powiat lubiński wiódł prym pod względem udziału w regionalnym eksporcie, z udziałem na poziomie 16,3%. Miasto Wrocław osiągnęło udział na poziomie 14,6%, powiat polkowicki 11,1%, a miasto Wałbrzych 10,1%. Najniższe wartości wskaźnika kontrybucji w 2017 roku

charakteryzowały powiat wałbrzyski (0,1%), głogowski (0,2%) oraz złotoryjski (0,3%). Można uznać zatem, że w analizowanym okresie rozkład przestrzenny wskaźnika kontrybucji cechowała względna stabilność, z nieznacznymi zmianami na pozycji liderów.

Analizując wartość eksportu w powiatach po przeliczeniu na jednego mieszkańca zauważamy, iż rozkład przestrzenny najwyższych wartości wskaźnika w 2022 roku nie odbiega znacznie od rozkładu bezwzględnych wartości dla importu (Mapa 6). Najwyższa **wartość eksportu przypadająca na jednego mieszkańca** powiatu wrocławskiego (51,4 tys. euro), powiatu lubińskiego (45,1 tys. euro), miasta Wałbrzych (42,3 tys. euro) oraz powiatu jaworskiego (41,6 tys. euro). Najniższe wartości eksportu odnotowano na mieszkańca powiatu wałbrzyskiego (823,5 euro), głogowskiego (581,9 euro) i zgorzeleckiego (1471,1 euro). W przypadku 2017 roku rozkład wskaźnika prezentował się odmiennie, szczególnie w odniesieniu do najwyższych wartości wskaźnika, które odnotowane zostały w powiecie polkowickim (29,9 tys. euro), lubińskim (25,9 tys. euro) oraz mieście Wałbrzych (21,8 tys. euro). Najniższe natomiast w głogowskim (322,5 euro), wałbrzyskim (384,8 euro) oraz złotoryjskim (978,7 euro).

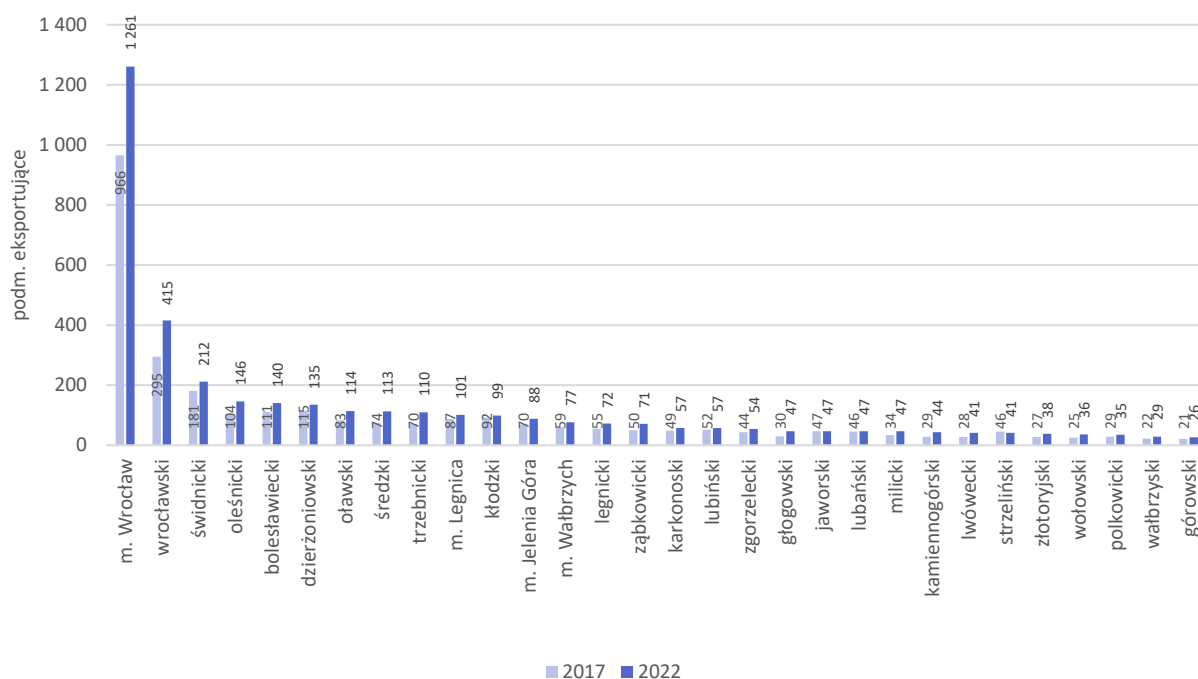
Mapa 6. Wartość eksportu per capita w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

W analizowanym sześcioletnim okresie 2017-2022 największa liczba podmiotów sprzedających towary poza granice kraju zlokalizowana była w mieście Wrocław, gdzie w 2022 roku zarejestrowanych było aż 33,2% tego typu podmiotów w regionie (1 261 podmiotów) (Wykres 10). W 2017 roku odsetek dla miasta Wrocławia wynosił 32,8% przy 966 działających przedsiębiorstwach. 10,9% podmiotów eksportujących (415) w 2022 roku działało w powiecie wrocławskim (10,0% w 2017 roku przy 295 przedsiębiorstwach), a 5,6% podmiotów (212 przedsiębiorstw) w powiecie świdnickim (6,2% w 2017 roku przy 181 przedsiębiorstwach). Pozostałe jednostki notowały znacznie niższe udziały w regionalnym eksporcie, co wiązało się niewielkim wpływem tych podmiotów na sprzedaż towarów poza granice kraju. Tylko w jednym powiecie w latach 2017-2022 odnotowano spadek liczby podmiotów eksportujących – strzelińskim o 10,9%. W pozostałych jednostkach liczba eksporterów wzrosła. Największy przyrost odnotowano w powiecie trzebnickim o 57,1%, głogowskim o 56,7%, średzkim o 52,7% oraz w kamiennogórskim o 51,7%. Liczba eksporterów nieznacznie wzrosła w powiecie lubańskim (+2,2%), kłodzkim (+7,6%) oraz lubińskim (+9,6%), a w powiecie jaworskim nie zmieniła się.

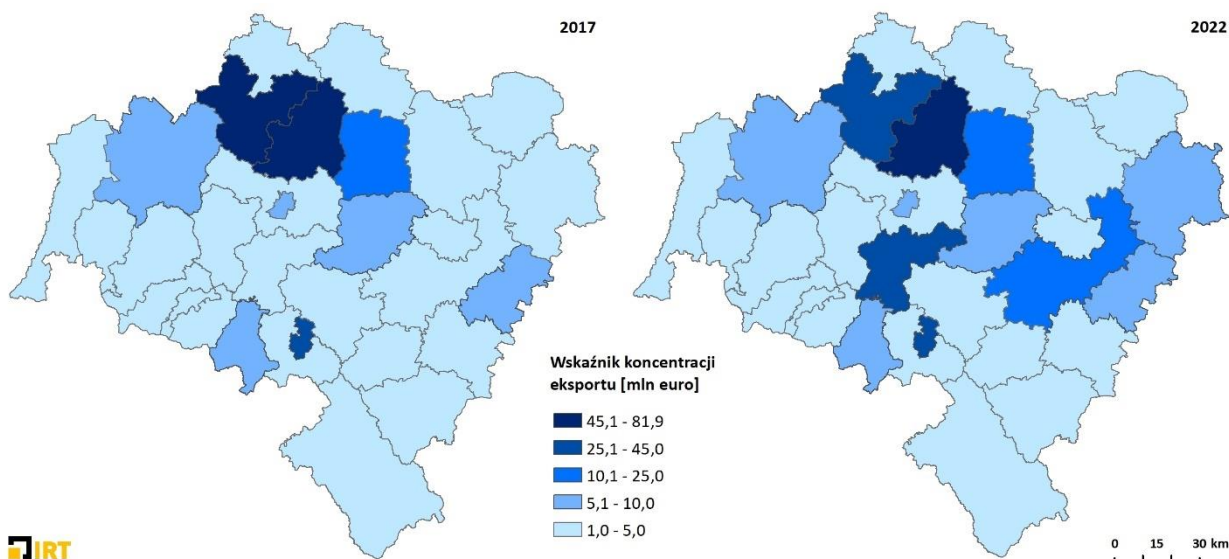
Wykres 10. Liczba podmiotów eksportujących w dolnośląskich powiatach [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Najwyższą **wartością eksportu przypadającą na jedno przedsiębiorstwo eksportujące**, tzw. wskaźnikiem koncentracji eksportu, wykazywał się w 2017 roku powiat polkowicki, gdzie osiągnęła poziom 64,9 mln euro, a w 2022 roku w powiecie lubińskim, gdzie wyniosła 81,9 mln euro (Mapa 7). W 2022 roku kolejne miejsce zajął powiat polkowicki z 44,9 mln euro, jaworski z 42,1 mln euro oraz miasto Wałbrzych z 31,1 mln euro przypadającymi na jedną eksportującą firmę. W 2017 roku najwyższe wartości po powiecie polkowickim zanotowano natomiast w powiecie lubińskim (53,1 mln euro), mieście Wałbrzychu (28,9 mln euro) oraz powiecie wołowskim (13,4 mln euro). Najniższe wartości wskaźnika koncentracji eksportu w 2022 roku odnotowano w powiecie głogowskim (1,1 mln euro), wałbrzyskim (1,5 mln euro) oraz milickim (1,8 mln euro).

Mapa 7. Wskaźnik koncentracji eksportu w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Sześć lat wcześniej rozkład najwyższych i najniższych wartości nieznacznie różnił się od tego z 2022 roku. Oprócz powiatu polkowickiego i lubińskiego (53,1 mln euro), które wiodły prym przez cały analizowany okres, kolejne miejsce pod względem wskaźnika koncentracji zajęło miasto Wałbrzych z 28,9 mln euro przypadającymi na jedno przedsiębiorstwo eksportujące oraz powiat wołowski z 13,4 mln euro. W 2017 roku najniższą wartością wskaźnika koncentracji charakteryzowały się powiaty: głogowski (966,9 tys. euro), wałbrzyski (987,4 tys. euro), złotoryjski (1,6 mln euro), jaworski (1,7 mln euro), milicki oraz ząbkowicki (po 1,9 mln euro). W przypadku wskaźnika koncentracji eksportu, podobnie jak w przypadku importu, bardzo widoczne są zmiany w rozkładzie przestrzennym, które są wynikiem inwestycji realizowanych w poszczególnych powiatach. W tym miejscu również najlepszym przykładem jest powiat jaworski, który w 2017 roku notował wartości na poziomie zaledwie 1,7 mln euro na przedsiębiorstwo, a od momentu uruchomienia fabryki Mercedes-Benz Manufacturing Poland, wartość eksportu sięgnęła 42,1 mln euro.

W 2017 roku w **rankingu 20 towarów eksportowych o największej wartości** przeważały towary z powiatu lubińskiego, które odpowiadały w sumie za 18,2% wartości eksportowanych towarów w województwie (Tabela 10). Na drugiej pozycji znalazł się powiat polkowicki, gdzie wartość sprzedanych produktów pochodzących z tego powiatu odpowiadała za 10,7% regionalnego eksportu. Trzecie miejsce zajęło miasto Wałbrzych z 7,0% udziału w sprzedanych towarach. W rankingu 20 eksportowanych artykułów o najwyższej wartości, aż 4 pochodziły z terenu powiatu lubińskiego. Była to m.in. *miedź rafinowana* (8,8%), *drut miedziany* (4,9%) oraz *srebro w stanie surowym* (3,7%). 8,3% wartości sprzedanych towarów w regionie stanowiły *silniki spalinowe* z powiatu polkowickiego. Z miasta Wałbrzych eksportowane były *części do mebli do siedzenia* (2,6%), *koła z aluminium* (2,3%), *silniki spalinowe z zapłonem iskrowym* (1,2%) i *skrzynie biegów* (0,9%). Z powiatu oławskiego za 2,4% wartości sprzedanych towarów w regionie odpowiadały natomiast *poduszki powietrzne*.

Tabela 10. Ranking 20 produktów eksportowych o największej wartości w powiatach województwa dolnośląskiego [2017].

	Opis kodu towaru	Powiat	Wartość [mln euro]	Udział w eksporcie w regionie [%]
01	Miedź rafinowana - katody i części katod	lubiński	1 289,5	8,8
02	Silniki spal. tłok. zapł. do montażu ciągników z poz. 870110, pojazdów z poz. 8703 i 8705, pojazdów z poz. 8704 z silnikiem o pojemności < 2800 cm ³	polkowicki	1 210,6	8,3
03	Drut miedziany z miedzi rafinowanej, którego maksymalny wymiar przekroju poprzecznego przekracza 6 mm	lubiński	713,5	4,9
04	Srebro w stanie surowym	lubiński	546,5	3,7
05	Części mebli do siedzenia inne niż z drewna, z wyjątkiem części foteli stosowanych w statkach powietrznych	m. Wałbrzych	374,4	2,6
06	Poduszki powietrz. z syst. nadmuch. do pojazdów samoch. obj. poz. od 8701 do 8705, inne niż w poz. od 870810 - 87089591; inne niż do mont. przemysł. poj. samoch.	oławski	356,4	2,4
07	Części mebli do siedzenia inne niż z drewna, z wyjątkiem części foteli stosowanych w statkach powietrznych	polkowicki	348,4	2,4
08	Koła z aluminium, aluminiowe części i akcesoria kół, do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705	m. Wałbrzych	337,5	2,3
09	Części i akces. do pojazd. z poz. 8701 - 8705, inne niż w poz. od 870850 do 87085035; nie do mont. przem. pojazd.: inne niż w poz. 87085055, osie nienapędzane	oleśnicki	249,5	1,7
10	Części mebli do siedzenia inne niż z drewna, z wyjątkiem części foteli stosowanych w statkach powietrznych	bolesławiecki	216,5	1,5
11	Poj. siln. do przewozu 10 lub więcej osób razem z kier.; jed. z siln. tłok. wewn. spalania z zapł. samocz. (wysoko- i średnioprężne), o pojem. > 2500 cm ³ , nowe	m. Wrocław	204,9	1,4

	Opis kodu towaru	Powiat	Wartość [mln euro]	Udział w eksporcie w regionie [%]
12	Silniki spal. z zapłonem iskr. z tłokami wykon. ruch posuwisto-zwrotny, w rodz. stos. do napędu poj. obj. działem 87, pojem. cylindra > 500 cm ³ i <= 1000 cm ³	m. Wałbrzych	178,9	1,2
13	Części gumowo-metalowe do pojazdów silnikowych objętych poz. 8701 do 8705	średzki	167,7	1,1
14	Części nadające się do stos. wyłącznie lub głównie do silników obj. poz. 8407 lub 8408; inne niż do silników lotniczych; do tłok. siln. spal. z zapł. iskrowym	m. Legnica	157,5	1,1
15	Maszyny do odbioru, konwersji i transmisji l. regeneracji głosu, obrazu lub innych danych, włączając aparaty przełączające i routingu	trzebnicki	139,2	1,0
16	Skrzynie biegów (przekładniowe) do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705, z wyjątkiem pozycji 87084020	m. Wałbrzych	136,1	0,9
17	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych	m. Wrocław	125,9	0,9
18	Fotele, w rodzaju stosowanych w pojazdach silnikowych	bolesławiecki	119,4	0,8
19	Sztaby, pręty, drut i profile; płytki; arkusze i taśmy, ze złota, o grubości, z wyłączeniem dowolnego podłoża, przekraczającej 0,15 mm,	lubiński	112,8	0,8
20	Splotki, kable, taśmy plecione i podobne, z miedzi, nieizolowane elektrycznie	wrocławski	111,0	0,8

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

W 2022 roku bezkonkurencyjnym liderem w rankingu 20 eksportowanych towarów o największej wartości był powiat wrocławski, z którego sprzedano 3 towary odpowiadające za 24,3%⁹ wartości eksportu w regionie (Tabela 11). Aż 23,1% wartości regionalnego eksportu obejmowała sprzedaż *akumulatorów litowo-jonowych* z powiatu wrocławskiego, a kolejnym towarem w rankingu była *miedź rafinowana – katody i części katod* eksportowane z powiatu lubińskiego (8,1%). W sumie z powiatu lubińskiego sprzedano 3 towary umieszczone w rankingu, których wartość stanowiła 15,4% regionalnego eksportu. Oprócz miedzi był to *drut miedziany z miedzi rafinowanej* (4,5%) oraz *srebro w stanie surowym*¹⁰ (2,8%). Co ciekawe w 2022 roku w rankingu 20 towarów eksportowanych o największej wartości widnieją aż 3 pochodzące z powiatu jaworskiego, w sumie odpowiedzialne za 6,4% regionalnego eksportu. Są to: *akumulatory litowo-jonowe* (2,7%), *silniki do pojazdów* (2,4%) oraz *silniki spalinowe tłokowe z zapłonem iskrowym* (1,3%).

Tabela 11. Ranking 20 produktów eksportowanych o największej wartości w powiatach województwa dolnośląskiego [2022].

	Opis kodu towaru	Powiat	Wartość [mln euro]	Udział w eksporcie w regionie [%]
01	Akumulatory litowo-jonowe	wrocławski	6 753,9	23,1
02	Miedź rafinowana - katody i części katod	lubiński	2 354,5	8,1
03	Drut miedziany z miedzi rafinowanej, którego maksymalny wymiar przekroju poprzecznego przekracza 6 mm	lubiński	1 308,3	4,5
04	Silniki spal. tłok. zapł. do montażu ciągników z poz. 870110, pojazdów z poz. 8703 i 8705, pojazdów z poz. 8704 z silnikiem o pojemności < 2800 cm ³	polkowicki	1 047,4	3,6
05	Srebro w stanie surowym	lubiński	821,2	2,8

⁹ Udziały procentowe podane w tym podrozdziale dotyczą udziału produktu/produktów w wartości regionalnego eksportu ogółem.

¹⁰ W 2023 roku (kolejny raz) wg rankingu World Silver Survey KGHM Polska Miedź zajął pierwsze miejsce w zestawieniu największych kopalń srebra na świecie i drugie w rankingu firm produkcyjnych.

	Opis kodu towaru	Powiat	Wartość [mln euro]	Udział w eksporcie w regionie [%]
06	Akumulatory litowo-jonowe	jaworski	778,9	2,7
07	Silniki według poz. 840820, bez poz. 84082010; do pojazdów obj. działem 87, z wyj. tych do kołowych ciągników rolniczych i leśnych; o mocy > 100 kW i ≤ 200 kW	jaworski	690,4	2,4
08	Silniki spalinowe tłokowe z zapłonem iskrowym, o pojemności cylindra > 1500 cm ³ , nowe	m. Wałbrzych	666,5	2,3
09	Silniki spalinowe tłokowe z zapłonem iskrowym, o pojemności cylindra > 1000 cm ³ i ≤ 1500 cm ³ , nowe	jaworski	391,8	1,3
10	Pozostałe części mebli do siedzenia, nie z drewna, z wył. W rodzaju stosowanych w statkach powietrznych	m. Wałbrzych	378,5	1,3
11	Części i akcesoria do pojazdów samochodowych obj. poz. od 8701 do 8705, inne niż w poz. od 870810 do 87084091; inne niż do montażu przemysłowego poj. samoch.	m. Wałbrzych	366,7	1,3
12	Części i akces. do pojazd. z poz. 8701 - 8705, inne niż w poz. od 870850 do 87085035; nie do mont. przem. pojazd.: inne niż w poz. 87085055, osie nienapędzane	oleśnicki	320,8	1,1
13	Poduszki powietrz. z syst. nadmuch. do pojazdów samoch. obj. poz. od 8701 do 8705, inne niż w poz. od 870810 - 87089591; inne niż do mont. przemysł. poj. samoch.	oławski	320,2	1,1
14	Pozostałe części mebli do siedzenia, nie z drewna, z wył. W rodzaju stosowanych w statkach powietrznych	polkowicki	260,1	0,9
15	Smartfony	m. Wrocław	233,6	0,8
16	Koła z aluminium, aluminiowe części i akcesoria kół, do pojazdów samochodowych objętych pozycjami od 8701 do 8705	m. Wałbrzych	222,9	0,8
17	Koks i półkoks z węgla, nawet aglomerowany	m. Wałbrzych	203,4	0,7
18	Maszyny do odbioru, konwersji i transmisji l. regeneracji głosu, obrazu lub innych danych, włączając aparaty przełączające i routingowe	trzebnicki	191,3	0,7
19	Maszyny do odbioru, konwersji i transmisji l. regeneracji głosu, obrazu lub innych danych, włączając aparaty przełączające i routingowe	wrocławski	183,3	0,6
20	Maszyny pralnicze typu domowego lub profesjonalnego, włączając maszyny piorąco-suszące; o pojem. jednorazowej > 6 kg i ≤ 10 kg suchej bielizny; automatyczne	wrocławski	176,8	0,6

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

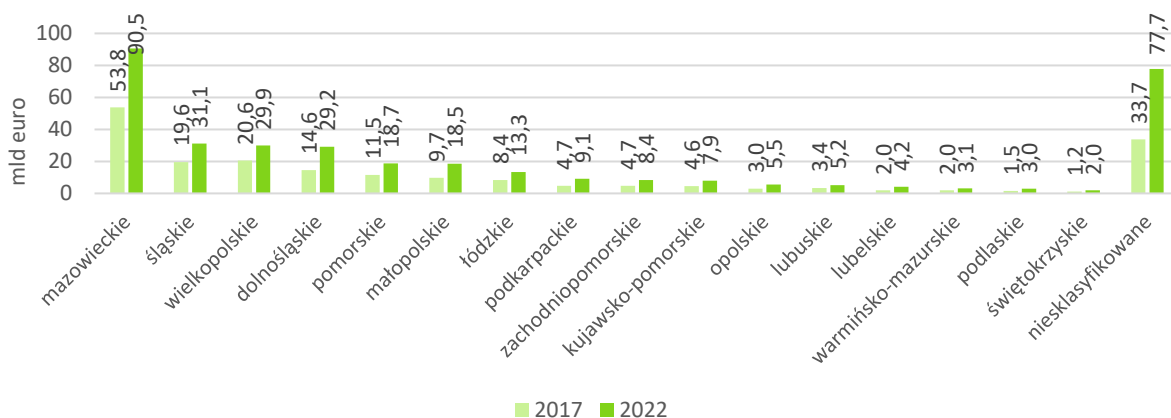
2.2. IMPORT

2.2.1. Ogólna charakterystyka

Import stanowi kluczowy element handlu zagranicznego, który istotnie wpływa na rozwój gospodarczy zarówno kraju, jak i regionu. Proces ten polega na nabywaniu towarów i usług z zagranicy, które następnie są wprowadzane na rynek krajowy. Rola importu w gospodarce jest wielowymiarowa i obejmuje jednocześnie aspekty ekonomiczne, jak i społeczne. Z punktu widzenia ekonomicznego, import umożliwia krajowym konsumentom i przedsiębiorstwom dostęp do szerokiego wachlarza produktów, często o wyższej jakości lub niższych cenach niż te dostępne lokalnie. Dzięki temu zwiększa się konkurencyjność na rynku wewnętrznym, co z kolei może prowadzić do poprawy jakości krajowych produktów oraz optymalizacji kosztów produkcji. Import sprzyja również transferowi technologii i innowacji, co jest szczególnie ważne w kontekście globalizacji i dynamicznego rozwoju technicznego. W niektórych przypadkach zbyt rozwinięty import towarów lub usług może świadczyć o słabości gospodarczej danego obszaru, a także prowadzić do rozwoju negatywnych zjawisk polegających na „wypychaniu” z rynku lokalnie produkowanych dóbr lub usług przez tańsze odpowiedniki sprowadzane z zagranicy. Zrozumienie mechanizmów i znaczenia importu w kontekście handlu zagranicznego jest kluczowe dla podejmowania świadomych decyzji ekonomicznych i politycznych, które przyczynią się do dalszego rozwoju i stabilizacji gospodarczej kraju.

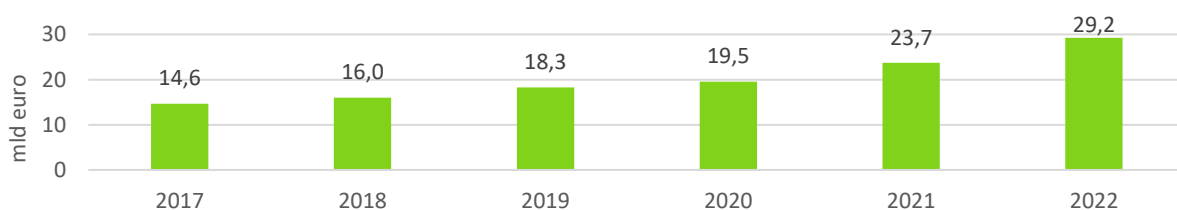
W 2022 roku w województwie dolnośląskim sprowadzono z zagranicy towary o łącznej wartości 29,2 mld euro, co względem 2017 roku oznaczało wzrost wartości importu o prawie 14,6 mld euro, czyli o blisko 100%. W rankingu regionów Dolny Śląsk zajął zarówno w 2017, jak i w 2022 roku 4. miejsce pod względem wartości importu, a liderem wśród polskich województw pozostawało mazowieckie z importem na poziomie odpowiednio prawie 53,8 mld euro (2017) i 90,5 mld euro (2022) (Wykres 11).

Wykres 11. Wartość importu w województwach [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Wykres 12. Wartość importu w województwie dolnośląskim [2017-2022].

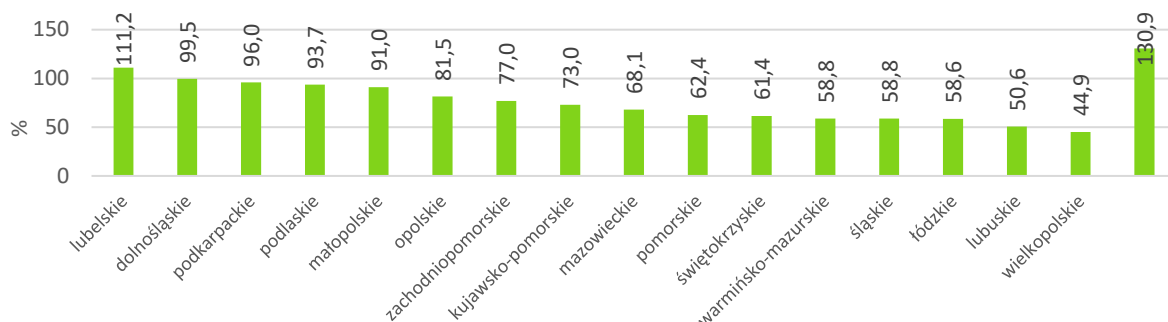

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Dynamika wartości sprowadzanych w latach 2017-2022 towarów charakteryzowała się corocznym jej zwiększeniem w każdym z województw. Szczególny wzrost odnotowano w przypadku importu nieskasyfikowanego do żadnego z regionów, bo aż o 130,9%. Wśród województw najwyższy wzrost odnotowano w lubelskim (o 111,2%), dolnośląskim (o 99,5%), podkarpackim (o 96,0%), podlaskim (o 93,7%) i małopolskim (o 91,0%) (Wykres 13).

Wykres 13. Dynamika wartości importu w województwach [2017-2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Dolny Śląsk był w 2022 roku jednym z pięciu regionów, w których odnotowano względem 2017 roku wzrost wartości **wskaźnika kontrybucji**¹¹ (Wykres 14). W 2022 roku udział regionu w generowaniu wartości krajowego importu wynosił 8,2% (w 2017 roku było to 7,4%). Oprócz województwa dolnośląskiego, w którym odnotowano wzrost o 0,8 punktu procentowego, przyrost wskaźnika kontrybucji zanotowały jedynie cztery województwa: małopolskie (0,3 p.p.), lubelskie (0,2 p.p.), podkarpackie (0,2 p.p.) i podlaskie (0,1 p.p.). Pozostałe regiony zanotowały spadek udziału regionalnego importu w imporcie krajowym lub brak zmiany tej wartości.

Wykres 14. Wskaźnik kontrybucji importu w województwach [2017, 2022].

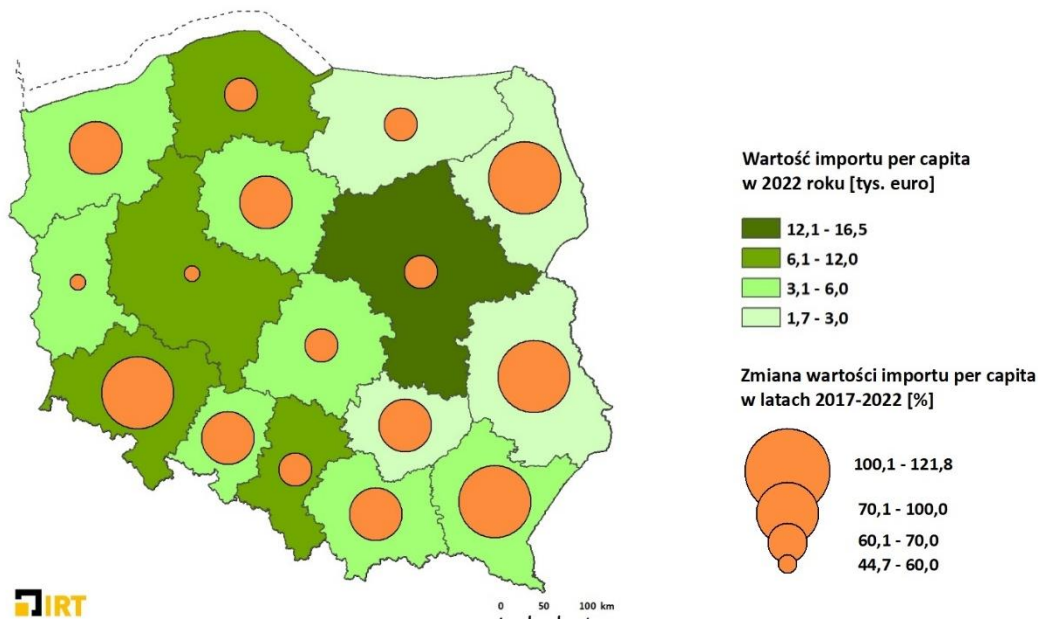
Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Warto podkreślić, że w 2022 roku ponad 1/5 krajowego importu nie została przypisana do żadnego z województw. W 2017 roku nie przypisane było niecałe 17,0% krajowego importu. Wzrost wartości sprowadzanych towarów bez przypisanego regionu jest zatem wyraźny, z prawie 33,7 mld euro w 2017 roku do 77,7 mld euro w 2022 roku (wzrost o 130,9%).

¹¹ Udział województwa w generowaniu ogółu importu w kraju.

W przeliczeniu na mieszkańca¹² w 2022 roku najwyższą wartością importu charakteryzowało się województwo mazowieckie (16,4 tys. euro per capita) oraz dolnośląskie z 10,1 tys. euro na mieszkańca (Mapa 8). Wysoka druga pozycja województwa dolnośląskiego pod tym względem wśród pozostałych regionów utrzymuje się od 2020 roku, wcześniej zajmował on 3. lub 4. miejsce w kraju. Średnia per capita dla Polski wynosiła w tym czasie 7,4 tys. euro. Najniższe wartości rzędu 1,7 tys. euro odnotowano w województwie świętokrzyskim, 2,1 tys. euro w województwie lubelskim oraz 2,3 tys. euro w województwie warmińsko-mazurskim. W odniesieniu do 2017 roku wartość wskaźnika rosta w każdym z regionów, a szczególnie wysoki wzrost odnotowano w województwach lubelskim (121,8%), podlaskim i podkarpackim (po 100,7%) oraz dolnośląskim (100,6%).

Mapa 8. Wartość importu per capita oraz jej zmiana w województwach [2017-2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Kolejnym istotnym wskaźnikiem obrazującym skalę i znaczenie importu dla regionalnej gospodarki jest **udział wartości importu w regionalnym PKB**. Wskaźnik dla województwa dolnośląskiego w 2022 roku wyniósł 52,0%, co poza wartością odnotowaną w mazowieckim (60,2%) było najwyższym odsetkiem w kraju (Wykres 15). Co istotne, w 2017 roku województwo dolnośląskie zajmowało 4. miejsce po mazowieckim, wielkopolskim i pomorskim, co świadczy o dużym wzroście udziału sprowadzanych towarów w regionie. W latach 2017-2022 to właśnie Dolny Śląsk odnotował najwyższy wzrost udziału importu w PKB, bo aż o 14,4 p.p.

Wykres 15. Udział wartości importu w wartości PKB regionu [2017, 2022].

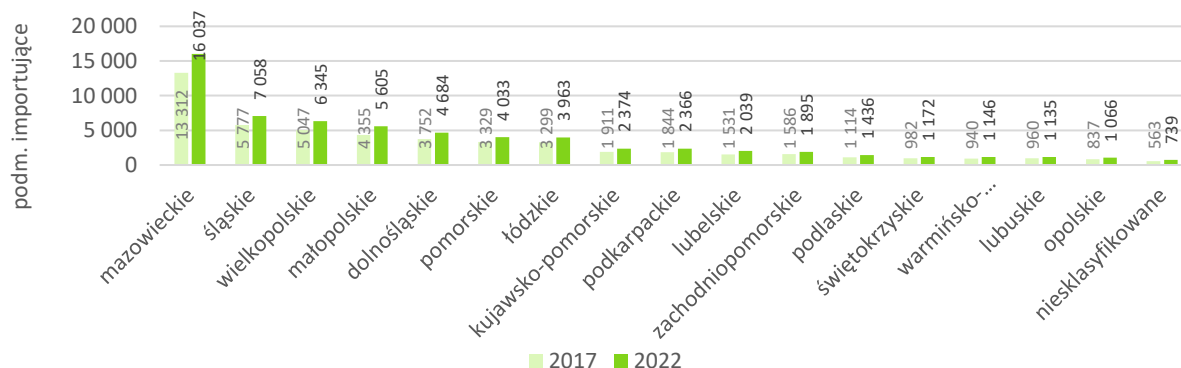

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie oraz Eurostatu.

¹² W obliczeniach nie wzięto pod uwagę wartości importu niesklasyfikowanego do województw.

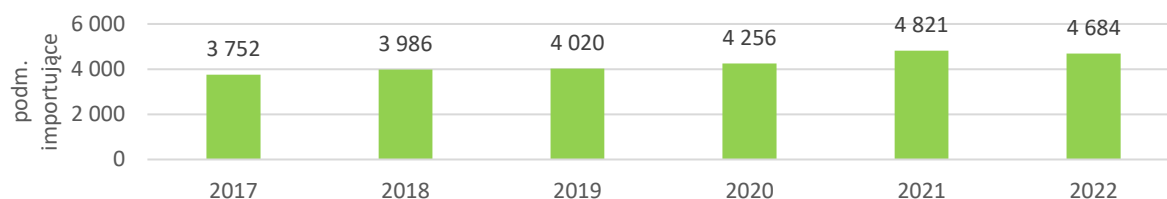
W 2022 roku liczba **podmiotów importujących** na Dolnym Śląsku wynosiła 4 684, co stanowiło 7,4% tego typu podmiotów w kraju (Wykres 16). Względem 2017 roku ich wzrosła o prawie 25% z poziomu 3 752 podmiotów. Najwięcej podmiotów importujących zarejestrowanych było w województwie mazowieckim – ponad 16 tys. (25,4%), a 1,2% (739) podmiotów importujących stanowiły te, do których nie dopisano kodu województwa. W latach 2017-2022 liczba podmiotów przypisanych, jak i nieprzypisanych do województw rosła średnio o ponad 23%. Co ważne, pomimo iż liczba bezwzględna podmiotów bez kodu klasyfikującego do województwa nie zmieniła się znacznie, to w ujęciu dynamicznym stanowiła jedną z wyższych zmian o 31,3%.

Wykres 16. Liczba podmiotów importujących w województwach [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Wykres 17. Liczba podmiotów importujących w województwie dolnośląskim [2017-2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

W 2022 roku Dolny Śląsk był regionem, który osiągnął najwyższą wartość **wskaźnika koncentracji**¹³ na poziomie prawie 6,2 mln euro przypadających na jedno przedsiębiorstwo importujące (Wykres 18). W 2017 i 2018 roku województwo dolnośląskie zajęło pod tym względem 3. miejsce (po wielkopolskim i mazowieckim), a od 2019 roku zajmuje pierwsze miejsce w Polsce. Co istotne, w latach 2017-2022 we wszystkich regionach zanotowano wzrost wartości wskaźnika, choć nie we wszystkich wzrost ten był ciągły.

Wykres 18. Wskaźnik koncentracji importu w województwach [2017, 2022].¹⁴

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

¹³ Wskaźnik koncentracji importu informuje o wartości importu przypadającej na jedną importującą firmę.

¹⁴ Na wykresie nie zaprezentowano danych dla importu niesklasyfikowanego do żadnego z województw, który osiągnął wartość wskaźnika koncentracji na poziomie 59,8% w 2017 roku oraz 105,2% w 2022 roku.

2.2.2. Kierunki importu

Po omówieniu w poprzednim rozdziale kierunków geograficznych eksportu w tej części zostaną przedstawione podstawowe charakterystyki dotyczące importu, którego docelową destynacją jest Dolny Śląsk. Skupiając się na kierunkach importu do województwa dolnośląskiego w ujęciu kontynentalnym można dostrzec znaczną przewagę Europy nad pozostałymi kontynentami (Tabela 12). W 2022 roku z Europy na obszar województwa dolnośląskiego w ramach handlu międzynarodowego trafiły towary o łącznej wartości 17 584,3 mln euro, co stanowiło 60,0% ogółu wartości importu trafiającego do wspomnianego regionu. Zarysowuje się tym samym znaczna przewaga Europy nad pozostałymi kontynentami pod analizowanym względem. Nie jest ona jednak aż tak duża jak w przypadku opisywanego w poprzednim rozdziale eksportu. Za Europą uplasowała się Azja, z której wolumen importowanych dóbr wyniósł 10 323,5 mln euro. W ogóle importu przypadło na nią 35,2% jego wartości. Pozostałe kontynenty, w stosunku do Europy i Azji, miały bardzo niewielki udział w imporcie na Dolny Śląsk. W przypadku Ameryki Północnej i Południowej osiągnął on odpowiednio wartość 651,6 mln euro (2,2% importu ogółem) i 513,2 mln euro (1,8%). Z Afryki sprowadzono towary o łącznej wartości 225,2 mln euro (0,8%), natomiast w przypadku Australii i Oceanii jego wartość była jedynie śladowa kształtując się na poziomie 1,7 mln euro. W latach 2017-2022, oprócz Australii i Oceanii, wystąpił wzrost wartości importu z poszczególnych kontynentów do województwa dolnośląskiego. W ujęciu bezwzględny o największą wartość zwiększył się import z Azji (+7 958,5 mln euro) oraz Europy (+6 170,1 mln euro). Bardzo dynamiczny wzrost importu z Azji przy jego wartości bazowej z 2017 roku spowodował znaczny wzrost znaczenia tego kontynentu w imporcie ogółem z 16,1% w 2017 roku do wspomnianej już wcześniej wartości 35,2% w 2022 roku (wzrost o 19,1 p.p.). Jednocześnie pomimo dużego wzrostu importu z Europy, udział tego kontynentu w imporcie ogółem spadł o 17,7 p.p. z 77,7% do 60,0%, co odbyło się głównie za sprawą wspomnianego wcześniej wzrostu znaczenia Azji. W przypadku pozostałych kontynentów zmiany w wielkości importu wyrażonego w ujęciu pieniężnym pomiędzy rokiem 2017 i 2022 nie doprowadziły do znaczącego wzrostu bądź spadku ich udziału w imporcie ogółem. Szczególną uwagę należy zwrócić na silnie zarysowującą się w ostatnich latach tendencję związaną z bardzo dynamicznym wzrostem wartości towarów sprowadzanych z Azji Wschodniej. Jest to zmiana o charakterze strukturalnym niosąca za sobą szereg konsekwencji dotyczących bardzo rozległego spektrum zjawisk zachodzących na różnych poziomach odniesienia przestrzennego. Szerzej do tej kwestii odniesiono się w dalszej części tego podrozdziału przy opisie importu z poszczególnych krajów. Jednocześnie należy również zwrócić uwagę, że w przypadku importu tylko w części przypadków można wskazać na duże znaczenie bliskości geograficznej, która była silniej powiązana z kierunkami eksportowymi Dolnego Śląska. Widać to na przykładzie przytaczanej już wcześniej wysokiej wartości importu z krajów Azji Wschodniej.

Tabela 12. Podstawowe charakterystyki importu do województwa dolnośląskiego wg kontynentów [2017, 2022].

Kontynent	Import [mln euro]		Zmiana wartości importu [mln euro]	Udział w imporcie ogółem [%]		Zmiana udziału w imporcie ogółem [p.p.]
	2017	2022	2017-2022	2017	2022	2017-2022
Afryka	104,9	225,2	120,3	0,7	0,8	0,1
Ameryka Południowa	389,2	513,2	123,9	2,7	1,8	-0,9
Ameryka Północna	381,1	651,6	270,5	2,6	2,2	-0,4
Australia i Oceania	29,5	1,7	-27,8	0,2	0,0	-0,2
Azja	2365,0	10 323,5	7 958,5	16,1	35,2	19,1
Europa	11 414,2	17 584,3	6 170,1	77,7	60,0	-17,7

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Schodząc do poziomu krajowego można w bardziej szczegółowy sposób ukazać główne kierunki z jakich napływają towary na Dolny Śląsk. Analizując dane zawarte w Tabeli 13. oraz na Mapach 9. i 10. należy stwierdzić, że najważniejszymi importerami w 2022 roku, z perspektywy województwa dolnośląskiego, były kraje europejskie w głównej mierze będące członkami UE, oraz państwa wschodnioazjatyckie. Niemcy, podobnie jak w przypadku eksportu, okazały się także największym importerem w relacjach handlowych z Dolnym Śląskiem, a jego wolumen osiągnął dla nich kwotę 7 968,6 mln euro. Wartość ta odpowiadała za 27,3% importu trafiającego na obszar analizowanego regionu. Na 2. i 3. miejscu uplasowały się dwa państwa wschodnioazjatyckie – Chiny i Korea Południowa, z których import wyniósł odpowiednio 4 096,7 mln euro (14% importu ogółem) i 3 447,5 mln euro (11,8%). Wśród krajów, z których import do opisywanego województwa przekroczył wartość 1 mld euro znalazły się trzy państwa europejskie – Czechy (1 417,0 mln euro), Holandia (1 410,7 mln euro), Włochy (1 074,6 mln euro) oraz Japonia (1 287,3 mln euro). Potwierdza to dominację wspomnianych wcześniej dwóch obszarów geograficznych pod względem analizowanej cechy. W odniesieniu do krajów z innych kontynentów wartości importu były wyraźnie mniejsze od przedstawionych powyżej. Największymi amerykańskimi importerami były Stany Zjednoczone w Ameryce Północnej oraz Brazylia w Ameryce Południowej, z których wartość importu ukształtowała się odpowiednio na poziomie 592,6 mln euro oraz 346,3 mln euro. W grupie krajów afrykańskich towary o największej wartości przybyły na Dolny Śląsk z Maroka i Tunezji, osiągając 87,3 mln euro oraz 83,7 mln euro. Marginalne pod tym względem, jak już wcześniej wspomniano, było znaczenie Australii, której eksport do województwa dolnośląskiego wyniósł jedynie 1,6 mln euro. Ogólnie na 28 krajów¹⁵, z których import w 2022 roku osiągnął co najmniej 100,0 mln euro aż 18 było państwami europejskimi, 8 azjatyckimi, 1 północnoamerykańskim i 1 południowoamerykańskim.

Tabela 13. Państwa* o największej wartości importu do województwa dolnośląskiego [2017, 2022].**

Państwo	Import [mln euro]	Udział w imporcie ogółem [%]	Państwo	Import [mln euro]	Udział w imporcie ogółem [%]	Zmiana pozycji w rankingu
2017			2022			2017-2022
Niemcy	5 373,1	36,7	Niemcy	7 968,6	27,3	0
Chiny	915,3	6,3	Chiny	4 096,7	14,0	0
Holandia	882,4	6,0	Korea Południowa	3 447,5	11,8	+5
Czechy	660,1	4,5	Czechy	1 417,0	4,8	0
Włochy	651,9	4,5	Holandia	1 410,7	4,8	-2
Szwecja	562,7	3,8	Japonia	1 287,3	4,4	+3
Francja	505,6	3,5	Włochy	1 074,6	3,7	-2
Korea Południowa	418,2	2,9	Francja	772,4	2,6	-1
Japonia	347,3	2,4	Belgia	595,8	2,0	+1
Belgia	344,1	2,3	Stany Zjednoczone	592,6	2,0	+1
Stany Zjednoczone	343,1	2,3	Hiszpania	472,8	1,6	+2
Rumunia	303,2	2,1	Słowacja	465,9	1,6	+7
Hiszpania	288,1	2,0	Austria	429,2	1,5	+4
Węgry	285,6	2,0	Szwecja	394,1	1,3	-8

¹⁵ W statystykach podawanych przez Izbę Administracji Skarbowej w Warszawie ujęte są jako odrębne podmioty między innymi nieuznawany przez większość państw na świecie, w tym Polskę, Tajwan (Republika Chińska) oraz Specjalny Region Administracyjny Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej.

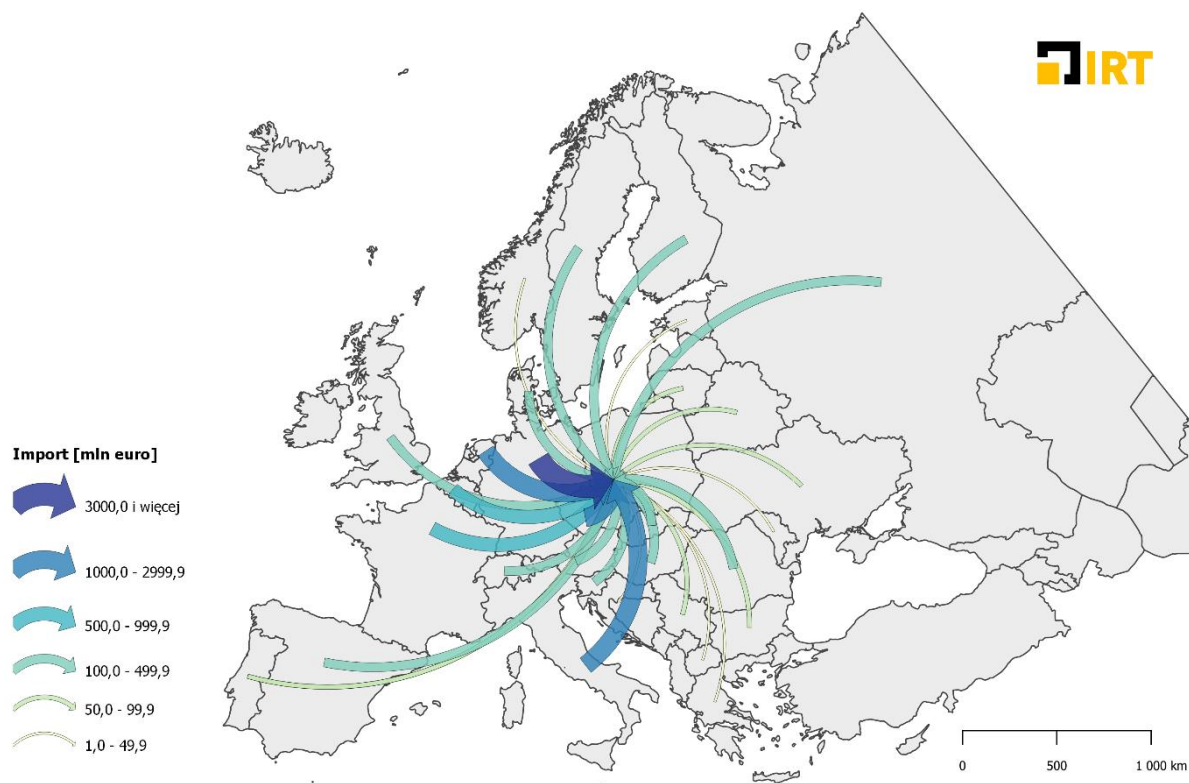
Wielka Brytania	263,9	1,8	Rumunia	392,1	1,3	-3
Brazylia	258,6	1,8	Tajwan	375,6	1,3	+10
Austria	245,5	1,7	Węgry	374,8	1,3	-3
Turcja	188,0	1,3	Brazylia	346,3	1,2	-2
Słowacja	177,6	1,2	Turcja	319,4	1,1	-1
Finlandia	176,0	1,2	Wielka Brytania	264,8	0,9	-5
Indie	120,0	0,8	Słowenia	249,6	0,9	+8
			Hongkong	234,5	0,8	0
			Rosja	189,5	0,6	+8
			Indie	149,1	0,5	-3
			Finlandia	133,4	0,5	-5
			Dania	132,1	0,5	-2
			Szwajcaria	126,5	0,4	-2
			Wietnam	111,4	0,4	+20

* w statystykach podawanych przez Izbę Administracji Skarbowej w Warszawie ujęte są jako odrębne podmioty między innymi nieuznawany przez większość państw na świecie, w tym Polskę, Tajwan (Republika Chińska) oraz Specjalny Region Administracyjny Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej.

** uwzględniono tylko państwa, do których wartość eksportu z województwa dolnośląskiego osiągnęła co najmniej wartość 100 mln euro.

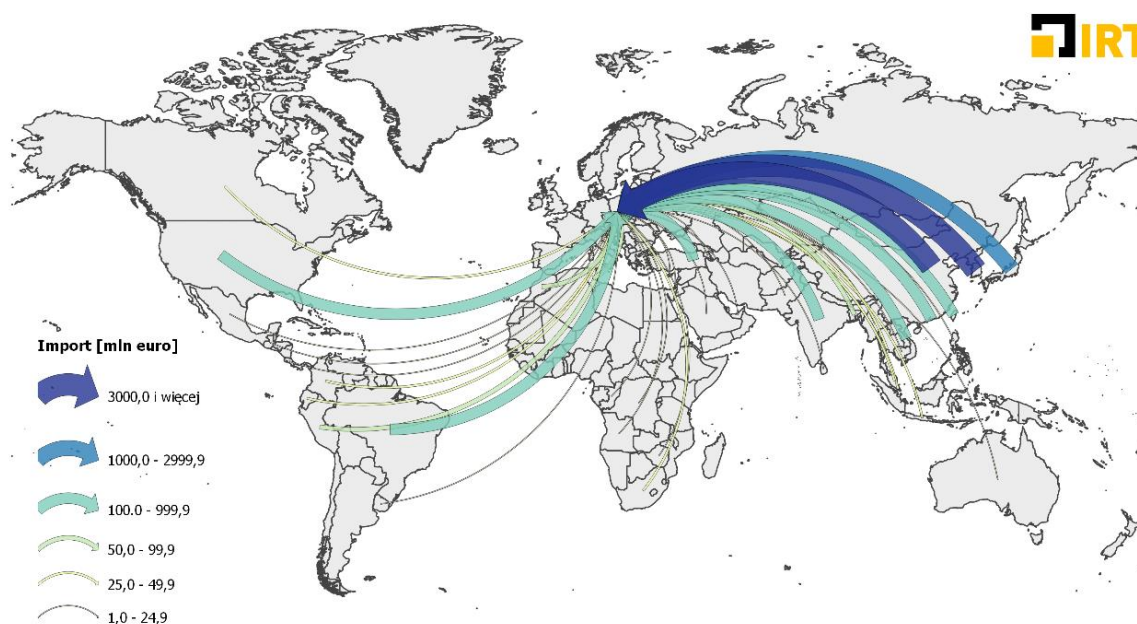
Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Mapa 9. Import do województwa dolnośląskiego z państw europejskich [2022].

* uwzględniono państwa, z których wartość importu do województwa dolnośląskiego wyniosła co najmniej 1 mln euro.

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Mapa 10. Import do województwa dolnośląskiego z państw pozaeuropejskich*, ** [2022].

* uwzględniono państwa, z których wartość importu do województwa dolnośląskiego wyniosła co najmniej 1 mln euro.

** w statystykach podawanych przez Izbę Administracji Skarbowej w Warszawie ujęte są jako odrębne podmioty między innymi nieuznawany przez większość państw na świecie, w tym Polskę, Tajwan (Republika Chińska) oraz Specjalny Region Administracyjny Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej.

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Porównując ze sobą ranking z 2017 i 2022 roku, w którym ujęte są kraje dostarczające na Dolny Śląsk towary o największej wartości, można zauważyć, że dwie pierwsze pozycje utrzymały Niemcy oraz Chiny (Tabela 13). Zmiana nastąpiła natomiast na pozycji 3. Po awansie o 5 miejsc, znalazła się na nim Korea Południowa, podczas gdy w 2017 roku zajmowała je Holandia. Wśród krajów wymienionych w Tabeli 13. największe przesunięcia w górę rankingu pomiędzy 2017 i 2022 rokiem odnotowały kraje takie jak: Wietnam (+20 pozycji), Tajwan (+10), Rosja (+8), Słowenia (+8), Słowacja (+7) i wspomniana już wcześniej Korea Południowa (+5). Zaskakująca może wydawać się wyraźna poprawa pozycji Rosji pomimo wprowadzonych na ten kraj w 2022 roku licznych sankcji po inwazji na Ukrainę. Trudno jednak bez bardziej szczegółowych danych, w tym struktury towarowej importu z Rosji, formułować jednoznaczne wnioski w tym zakresie. Największym spadkami w rankingu cechowały się natomiast Szwecja (-8 miejsc), Finlandia (-5) oraz Wielka Brytania (-5).

Istotnym zagadnieniem jest również ukazanie zmian wartości importu z poszczególnych państw na Dolny Śląsk w ujęciu bezwzględny. Dla większości krajów pomiędzy 2017 a 2022 rokiem i stwierdzono wzrost importu na Dolny Śląsk. Największe dotyczyły dwóch państw wschodnioazjatyckich: Chin oraz Korei Południowej, wynosząc odpowiednio 3 181,4 mln euro i 3 029,4 mln euro (Tabela 14). Jest to odmienna sytuacja niż miała miejsce w przypadku eksportu, dla którego największe wzrosty w tym samym przedziale czasowym odnotowano dla dwóch państw europejskich – Niemiec i Francji. Dane te potwierdzają rosnące znaczenie Azji biorąc pod uwagę wartość importowanych do województwa dolnośląskiego towarów. Jest to szczególnie widoczne w przypadku państw wschodnioazjatyckich. Z jednej strony może być to pokłosiem ogólnie bardzo dużego znaczenia danego państwa w światowej gospodarce oraz handlu międzynarodowym. Najlepszym przykładem w tym względzie mogą być Chiny będące największym eksporterem na świecie oraz krajem posiadającym najwyższy udział w globalnej produkcji przemysłowej, nie bez przyczyny nazywane „fabryką świata”. Ekspansja gospodarcza Chin, pomimo wielu problemów natury wewnętrznej i zewnętrznej, uwidacznia się w wielu statystykach gospodarczych. Tym samym sytuacja Dolnego Śląska pod tym względem wpisuje się w szersze zjawisko globalnych zmian strukturalnych i systemowych dotyczących handlu międzynarodowego jakie w ostatnich latach rozgrywają się na naszych oczach w wyniku wzrostu siły gospodarczej Państwa Środka.

W przypadku Korei Południowej, nie umniejszając jej bardzo silnej pozycji w handlu międzynarodowym, można przypuszczać, że tak dynamiczny wzrost importowanych z niej towarów mógł być w dużej mierze powiązany z inwestycją LG w podwrocławskich Biskupicach Podgórnym. Szerszy opis tej inwestycji znajduje się w podrozdziale dotyczącym kierunków eksportu. Na 3. miejscu uplasowały się Niemcy, z których import do województwa dolnośląskiego w latach 2017-2022 wzrósł o 2 595,4 mln euro. Potwierdza to bardzo silną pozycję Niemiec jako największego partnera handlowego Dolnego Śląska i Polski, zarówno w zakresie eksportu jak i importu. Należy jednak zwrócić uwagę, że w odniesieniu do importu ta dominująca pozycja w ostatnich latach osłabła na rzecz wschodnioazjatyckich potęg gospodarczych. Warto zwrócić uwagę, że w ujęciu procentowym wzrost importu z Chin i Korei Południowej osiągnął odpowiednio wartości 347,6% i 724,5%, podczas gdy z Niemiec ukształtował się na poziomie jedynie 48,3%. Wśród dalszych 15 państw i terytoriów, z których import wzrósł w latach 2017-2022 o co najmniej 100 mln euro przeważały kraje europejskie (10) i azjatyckie (4) (Tabela 14). Państwa o malejącej wielkości importu na Dolny Śląsk w latach 2017-2022 stanowiły mniejszość w analizowanym zestawieniu. Największe spadki, w ujęciu bezwzględnym, odnotowano w przypadku trzech państw nordyckich: Szwecji (-168,5 mln euro), Norwegii (-65,3 mln euro) oraz Finlandii (-42,6 mln euro). Wśród krajów, z których spadek wartości importu wyniósł co najmniej 10 mln euro, najwyższymi spadkami procentowymi charakteryzowały się z kolei Australia (-94,6%) oraz Nikaragua (-93,3%).

Uwzględniając udział Dolnego Śląska w ogólnopolskim imporcie można wydzielić grupę państw, dla których województwo dolnośląskie jest główną polską destynacją, do której trafiają wytwarzane w nich towary. Wśród największych importerów należy wymienić Japonię (51,9% importu do Polski) i Koreę Południową (49,1%), z których do analizowanego regionu trafia około połowa ich całego importu do Polski. Do krajów, z których największa część importu trafia na Dolny Śląsk można zaliczyć także Peru (72,1% importu do Polski), Tunezję (48,6%) i Maroko (28,8%). Nie wymieniono w tym gronie państw, które całość albo zdecydowaną większość towarów eksportowanych do Polski kierują na Dolny Śląsk, ponieważ ich wolumen jest bardzo mały lub marginalny w handlu międzynarodowym zarówno na poziomie krajowym jak i regionalnym.

Tabela 14. Państwa* o najwyższym wzroście importu do województwa dolnośląskiego [2017-2022].

Państwo	Wzrost importu	
	[mln euro]	[%]
Chiny	3 181,4	347,6
Korea Południowa	3 029,4	724,5
Niemcy	2 595,4	48,3
Japonia	940,0	270,6
Czechy	756,9	114,7
Holandia	528,3	59,9
Włochy	422,7	64,8
Tajwan	297,8	382,9
Słowacja	288,3	162,3
Francja	266,8	52,8
Belgia	251,7	73,2
Stany Zjednoczone	249,6	72,7
Słowenia	195,4	360,6
Hiszpania	184,7	64,1
Austria	183,7	74,8
Rosja	145,1	327,2
Hongkong	143,8	158,4
Turcja	131,4	69,9

*w statystykach podawanych przez Izbę Administracji Skarbowej w Warszawie ujęte są jako odrębne podmioty między innymi nieuznawany przez większość państw na świecie, w tym Polskę, Tajwan (Republika Chińska) oraz Specjalny Region Administracyjny Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej.

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

2.2.3. Struktura towarowa

Sekcje PKD 2007. Na Dolny Śląsk, podobnie jak w przypadku eksportu, importowane są głównie towary z Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe* – 70,2% oraz Sekcji G – *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* – 25,9%. Na kolejnym miejscu z udziałem jedynie 2,2% uplasowały się towary z Sekcji B – *górnictwo i wydobywanie*. Wyżej wymienione dwie główne sekcje obejmowały aż 96,1% wartości importowanych towarów w regionie w 2022 roku i od 2017 roku notowały stały wzrost wartości importu – odpowiednio o 111,1% i 84,1%. Istotny wzrost wartości sprowadzanych z zagranicy towarów odnotowano również w zakresie importu w Sekcji N – *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* – o 83,2 mln euro, tj. 123,8%. Najdynamiczniejszy, bo wynoszący niemal dwa tysiące razy wzrost wartości importu odnotowano natomiast w Sekcji D – *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych* – z poziomu 12,4 tys. euro w 2017 roku do 23,8 mln euro w 2022 roku oraz Sekcji E – *dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* – wzrost o 25,0 mln euro, tj. 406,9% (Tabela 15).

Główne sekcje importowe Dolnego Śląska wg PKD 2007 [2022]

	Nazwa	Udział w imporcie w regionie	Zmiana 2017-2022
01	Sekcja C przetwórstwo przemysłowe	70,2%	+111,1% +10,7 mld euro
02	Sekcja G handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	25,9%	+84,1% +3,4 mld euro

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Tabela 15. Wartość importu województwa dolnośląskiego wg sekcji PKD 2007 [2017, 2022].

Sekcja PKD 2007	Wartość importu [mln euro]		Zmiana 2017-2022		Udział w imporcie [%]	
	2017	2022	[%]	[mln euro]	w regionie	w sekcji w kraju
Sekcja A	7,7	17,1	123,2	9,5	0,1	4,2
Sekcja B	448,9	639,9	42,5▲	190,9▲	2,2	80,8▲
Sekcja C	9 713,0	20 504,8	111,1▲	10 791,8▲	70,2▲	13,9
Sekcja D	0,0	23,8	190 921,6▲	23,8	0,1	4,3
Sekcja E	6,1	31,2	406,9▲	25,0	0,1	3,5
Sekcja F	30,6	66,6	117,4	36,0▲	0,2	5,0
Sekcja G	4 114,6	7 573,0	84,1▲	3 458,4▲	25,9▼	6,5
Sekcja H	36,9	74,0	100,6	37,1▲	0,3	3,0
Sekcja I	2,1	1,4	-31,0	-0,6	0,0	1,7
Sekcja J	19,5	18,6	-4,5	-0,9	0,1	1,5
Sekcja K	29,0	15,8	-45,6	-13,2	0,1	1,5
Sekcja L	37,5	14,2	-62,1	-23,3	0,0	11,7
Sekcja M	62,5	38,6	-38,2▼	-23,9▼	0,1	1,4
Sekcja N	67,2	150,5	123,8▲	83,3▲	0,5	13,9

Seksja PKD 2007	Wartość importu [mln euro]		Zmiana 2017-2022		Udział w imporcie [%]	
	2017	2022	[%]	[mln euro]	w regionie	w sekcji w kraju
Seksja O	3,4	4,2	24,6	0,8	0,0	0,2
Seksja P	0,7	1,0	43,4	0,3	0,0	3,5
Seksja Q	2,3	1,5	-31,6	-0,7	0,0	3,8
Seksja R	1,7	0,9	-45,4	-0,8	0,0	1,6
Seksja S	60,6	45,3	-25,3	-15,3	0,2	11,1 ▼
Seksja T	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Seksja U	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
brak sekcji	0,0	0,0	1 098,3	0,0	0,0	0,0
OGÓŁEM	14 644,3	29 222,5	99,5	14 578,2	100,0	8,2

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Na Dolny Śląsk importowanych jest aż 80,8% towarów z Sekcji B – *górnictwo i wydobywanie* sprowadzanych do Polski, po 13,9% towarów z Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe* oraz Sekcji N – *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca*, 11,7% Sekcji L – *działalność związana z obsługą rynku nieruchomości* oraz 11,1% Sekcji S – *pozostała działalność usługowa*.

W analizowanym okresie spadek pod względem wartości importu odnotowano w przypadku zakupu towarów z Sekcji M – *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* – o - 38,2%, tj. o -23,9 mln euro. Podobnie jak w przypadku eksportu, spadek wartości odnotowano również w imporcie towarów z Sekcji L – *działalność związana z obsługą rynku nieruchomości*, jednak wartość sprowadzanych towarów w tej sekcji ulega dużym wahaniom, od poziomu 3,3 mln euro w 2019 roku do 80,9 mln euro w 2021 roku.

Analiza sprowadzanych z zagranicy towarów zgodnie z **klasyfikacją nomenklatury scalonej (CN)** wskazuje, że głównymi towarami importowanymi na Dolny Śląsk pod względem wartości są *maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny* (10,5 mld euro, 36,1% regionalnego importu w 2022 roku), a także *produkty przemysłu chemicznego* (5,0 mld euro, 17,3%) oraz *metale nieszlachetne i wyroby* (4,2 mld euro, 14,5%) (Tabela 16). W dalszej kolejności na liście klasyfikują się także *tworzywa sztuczne i wyroby* (2,4 mld euro, 8,5%) oraz *sprzęt transportowy* (1,4 mld euro, 4,9%). Wyżej wymienione sekcje odnotowały również najwyższy wzrost wartości importowanych towarów od 2017 roku, odpowiednio o: 5,4 mld euro, 4,3 mld euro i 2,1 mld euro. Na przestrzeni analizowanych lat udział *maszyn i urządzeń, sprzętu elektrycznego i elektrotechnicznego* (01) oraz *metali nieszlachetnych i wyrobów* (03) pozostawał na relatywnie stałym poziomie w tworzeniu regionalnej wartości importu (odpowiednio 34,8% w 2017 roku i 36,1% w 2022 roku oraz 14,7% w 2017 roku i w 2022 roku). Natomiast w przypadku *produktów przemysłu chemicznego* odnotowano bardzo wysoki wzrost udziału – z 5,2% w 2017 roku do 17,3% w 2022 roku, czyli aż o 12,1 p.p. Było to równocześnie najdynamicznijszym wzrostem w ujęciu procentowym w analizowanym okresie – aż o 568,2% w porównaniu do wartości importu tego typu towarów w 2017 roku. Znaczny wzrost w ujęciu procentowym odnotowano również w przypadku importu *dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich, antyków* – o 335,4%, z blisko 0,2 mln euro do około 0,7 mln euro od 2020 roku. Najwyższe zmniejszenie udziałów w generowaniu regionalnej wartości importowanych towarów odnotowano natomiast w zakresie *sprzętu transportowego* – z 9,4% w 2017 roku do 4,9% w 2022 roku.

Główne sekcje importowe Dolnego Śląska wg nomenklatury scalonej CN [2022]

	Nazwa	Udział w imporcie w regionie	Zmiana 2017-2022
01	Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	36,1%	+5,4 mld euro +106,7%
02	Produkty przemysłu chemicznego	17,3%	+4,3 mld euro +568,2%
03	Metale nieszlachetne i wyroby	14,5%	+2,1 mld euro +97,0%

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Tabela 16. Wartość importu w województwie dolnośląskim wg nomenklatury scalonej CN [2017, 2022].

Sekcja CN	Wartość importu [mln euro]		Udział w imporcie w regionie [%]		Zmiana 2017-2022	
	2017	2022	2017	2022	[mln euro]	[%]
Broń i amunicja	9,1	26,9	0,1	0,1	17,8	196,1
Drewno i wyroby z drewna	35,3	66,6	0,2	0,2	31,4	88,9
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	0,2	0,7	0,0	0,0	0,6	335,4
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	5 098,2	10 538,8	34,8	36,1▲	5 440,6▲	106,7▲
Materiały i wyroby włókiennicze	565,1	708,7	3,9	2,4	143,6	25,4
Metale nieszlachetne i wyroby	2 150,5	4 235,8	14,7	14,5	2 085,2▲	97,0▲
Obuwie, nakrycia głowy, ...	329,6	383,1	2,3	1,3	53,5	16,2
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	63,1	131,3	0,4	0,4	68,2	108,2
Produkty mineralne	448,0	807,9	3,1	2,8	359,9	80,3
Produkty pochodzenia roślinnego	262,7	408,3	1,8	1,4	145,6	55,4
Produkty przemysłu chemicznego	754,8	5 043,9	5,2	17,3▲	4 289,1▲	568,2▲
Przetwory spożywcze	182,8	321,3	1,2	1,1	138,5	75,8
Przyrządy i aparaty optyczne, fotograficzne, pomiarowo-kontrolne	532,0	926,2	3,6	3,2	394,2	74,1
Różne wyroby gotowe - meble, prefabrykaty budynków, zabawki	451,4	658,6	3,1	2,3	207,2	45,9
Skóry i wyroby	220,5	167,4	1,5	0,6	-53,1▼	-24,1▼
Sprzęt transportowy	1 370,4	1 429,9	9,4	4,9▼	59,5	4,3
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	337,6	440,9	2,3	1,5	103,3	30,6
Tłuszcze i oleje	20,5	68,1	0,1	0,2	47,6	232,1
Tworzywa sztuczne i wyroby	1 455,6	2 486,5	9,9	8,5▼	1 031,0▲	70,8
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	144,7	227,7	1,0	0,8	83,0	57,4
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	212,3	143,1	1,4	0,5	-69,2▼	-32,6▼
brak	0,0	0,7	0,0	0,0	0,7	0,0
OGÓŁEM	14 644,3	29 222,5	100,0	100,0	14 578,2	99,5

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Klasy PKD 2007. W strukturze dolnośląskiego importu według klas PKD 2007 pod względem wartości największy udział ma *produkcja baterii i akumulatorów* (20,9%, 6,1 mld euro). W dalszej kolejności uplasowała się *produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli* z udziałem 10,4% oraz *produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli* z udziałem 9,1%. Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana obejmowała w 2022 roku 7,9% wartości towarów importowanych do województwa dolnośląskiego.

Główne klasy importowe województwa dolnośląskiego wg PKD 2007 [2022]

	Sekcja	Kod PKD	Nazwa grupowania	Wartość importu [mld euro]	Udział w imporcie w regionie [%]
01	Sekcja C	2720	Produkcja baterii i akumulatorów	6,1	20,9
02	Sekcja C	2910	Produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	3,0	10,4
03	Sekcja C	2932	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli	2,7	9,1

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Podobnie jak w przypadku eksportu, w ujęciu krajowym według **sekcji nomenklatury krajowej (CN)**, województwo dolnośląskie rokrocznie ma wysoki udział w importowaniu *peret, kamieni szlachetnych, metali szlachetnych i wyrobów* – w 2022 roku było to 38,2% tego typu sprowadzanych do kraju, a udział ten zmniejszył się w porównaniu do 2017 roku, w którym to na Dolny Śląsk sprowadzanych było 100% tego typu towarów (Tabela 17). Rokrocznie zwiększa się również udział w wartości importowanych do regionu *maszyn i urządzeń, sprzętu elektrycznego i elektrotechnicznego* – z 9,5% w 2017 roku do 18,2% w 2022 roku. Do województwa sprowadzanych jest również 16,8% *różnych wyrobów gotowych - mebli, prefabrykatów budynków, zabawek*, jednak udział ten zmniejszył się z 25,0% w 2017 roku.

Tabela 17. Udział importu województwa dolnośląskiego w imporcie w kraju wg sekcji nomenklatury scalonej (CN) (%) [2017-2022].

Sekcje CN	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana 2017-2022 [p.p.]
Broń i amunicja	1,6	1,2	1,9	2,3	3,8	0,9	-0,7
Drewno i wyroby z drewna	9,0	8,1	7,0	7,4	7,3	9,6	0,6
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	5,5	4,3	3,1	3,0	2,2	2,4	-3,1
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	9,5	9,5	11,1	14,4	16,9	18,2	8,7▲
Materiały i wyroby włókiennicze	2,4	2,6	2,5	2,1	1,9	1,8	-0,6
Metale nieszlachetne i wyroby	14,9	13,2	15,5	16,3	15,9	14,7	-0,2
Obuwie, nakrycia głowy, ...	11,3	8,9	8,4	6,8	6,3	4,7	-6,5▼
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	100,0	80,0	87,6	67,5	43,7	38,2	-61,8▼
Produkty mineralne	1,1	1,5	0,7	0,8	0,9	0,7	-0,4
Produkty pochodzenia roślinnego	2,9	3,4	2,9	3,7	3,6	3,5	0,6

Sekcje CN	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Zmiana 2017-2022 [p.p.]
Produkty przemysłu chemicznego	2,9	3,3	3,5	3,3	3,1	3,9	1,0
Przetwory spożywcze	4,5	4,6	4,5	4,0	4,3	4,5	0,1
Przyrządy i aparaty optyczne, fotograficzne, pomiarowo-kontrolne	6,2	7,1	6,9	6,0	5,7	6,5	0,3
Różne wyroby gotowe - meble, prefabrykatów budynków, zabawki	25,0	22,9	21,2	18,0	15,4	16,8	-8,1 ▼
Skóry i wyroby	15,4	16,7	15,8	15,9	14,4	13,7	-1,7
Sprzęt transportowy	10,9	11,0	11,6	12,9	10,6	11,2	0,4
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	2,6	2,7	3,4	3,8	3,8	4,1	1,5
Tłuszcze i oleje	1,9	1,6	1,4	1,7	0,7	1,2	-0,7
Tworzywa sztuczne i wyroby	9,5	10,2	10,3	9,9	9,2	8,9	-0,6
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	11,7	12,4	13,8	13,7	13,0	13,5	1,8
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	4,7	4,9	3,9	4,4	2,7	2,4	-2,3
brak	0,0	0,0	0,6	0,3	0,7	0,5	0,5
OGÓŁEM	8,5	8,3	9,0	10,0	10,1	9,5	1,0

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Produkty importowe. Analiza struktury importowanych produktów wskazuje, że do 2019 roku udział sprowadzanych na Dolny Śląsk produktów utrzymywał równomierną strukturę pod względem wartości, a wwożone części do silników samochodowych czy aparaty telefoniczne nie przekraczały 3% wartości regionalnego importu (Tabela 18). Struktura ta uległa zmianie od 2020 roku, od kiedy to w wartości przywożonych produktów rokrocznie wyróżniają się po dwa produkty importowe. W latach 2020-2021 były to związki nieorganiczne gdzie indziej niewymienione; amalgamaty, inne niż z metali szlachetnych (z udziałem od 4,4% do 4,7%) oraz części do akumulatorów elektrycznych, inne niż separatory, gdzie indziej niewymienione (3,1% w 2020 roku) i akumulatory litowo-jonowe (3,4% w 2021 roku). W 2022 roku wśród sprowadzanych produktów pod względem wartości dominowały natomiast sole tlenowych i nadtlenowych kwasów metalicznych inne niż w pozycjach od 28413000 do 28419030 z udziałem aż 10,1% w wartości regionalnego importu oraz akumulatory litowo-jonowe (3,9%). Udział pozostałych produktów nie przekraczał 3%.

Tabela 18. Główne produkty importowe województwa dolnośląskiego wg PKD 2007 [2017-2022].

Rok	Lp.	Opis kodu towaru	Wartość importu [mld euro]	Udział w imporcie w regionie [%]
2017	1.	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników objętych pozycją 8407 lub 8408; inne niż do silników lotniczych, bez tych z poz. 84099100	0,3	2,6
	2.	Ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep (inne niż ciągniki objęte pozycją 8709), nowe	0,3	2,5
	3.	Rudy i koncentraty miedzi	0,3	2,3
	4.	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych	0,3	2,2
	5.	Części mebli do siedzenia inne niż z drewna, z wyjątkiem części foteli stosowanych w statkach powietrznych	0,3	2,1

Rok	Lp.	Opis kodu towaru	Wartość importu [mld euro]	Udział w imporcie w regionie [%]
2018	1.	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników objętych pozycją 8407 lub 8408; inne niż do silników lotniczych, bez tych z poz. 84099100	0,3	2,4
	2.	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych	0,3	2,3
	3.	Części mebli do siedzenia inne niż z drewna, z wyjątkiem części foteli stosowanych w statkach powietrznych	0,3	2,2
	4.	Ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep (inne niż ciągniki objęte pozycją 8709), nowe	0,3	2,0
	5.	Urządzenia i aparatura do filtrowania lub oczyszczania pozostałych gazów, innych niż powietrze, metodą katalityczną	0,2	1,9
2019	1.	Maszyny i urządzenia mechaniczne do wykonywania funkcji specjalnych, inne niż wymienione w pozycjach od 84791000 do 84798970	0,5	2,8
	2.	Akumulatory litowo-jonowe	0,4	2,6
	3.	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych	0,4	2,3
	4.	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników objętych pozycją 8407 lub 8408; inne niż do silników lotniczych, bez tych z poz. 84099100	0,3	2,2
	5.	Związki nieorganiczne gdzie indziej niewymienione; amalgamaty, inne niż z metali szlachetnych	0,3	2,1
2020	1.	Związki nieorganiczne gdzie indziej niewymienione; amalgamaty, inne niż z metali szlachetnych	0,9	4,7
	2.	Części do akumulatorów elektrycznych, inne niż separatory, gdzie indziej niewymienione	0,6	3,1
	3.	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych	0,5	3,0
	4.	Akumulatory litowo-jonowe	0,5	2,9
	5.	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników objętych pozycją 8407 lub 8408; inne niż do silników lotniczych, bez tych z poz. 84099100	0,5	2,6
2021	1.	Związki nieorganiczne gdzie indziej niewymienione; amalgamaty, inne niż z metali szlachetnych	1,0	4,4
	2.	Akumulatory litowo-jonowe	0,7	3,4
	3.	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych	0,6	2,6
	4.	Odpady i złom miedzi rafinowanej	0,5	2,4
	5.	Części do akumulatorów elektrycznych, inne niż separatory, gdzie indziej niewymienione	0,5	2,3
2022	1.	Sole tlenowych i nadtlenowych kwasów metalicznych inne niż w pozycjach od 28413000 do 28419030	2,9	10,1
	2.	Akumulatory litowo-jonowe	1,1	3,9
	3.	Odpady i złom miedzi rafinowanej	0,7	2,7
	4.	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników objętych pozycją 8407 lub 8408; inne niż do silników lotniczych, bez tych z poz. 84099100	0,7	2,5
	5.	Smartfony	0,6	2,2

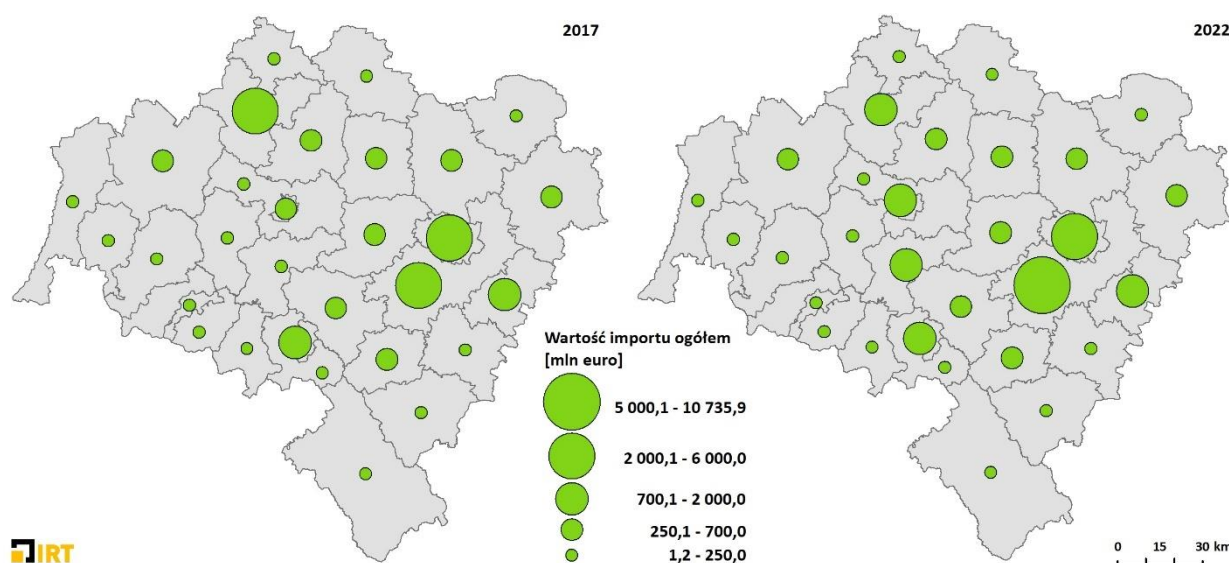
Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

2.2.4. Struktura wewnątrzregionalna

Rozkład wewnętrzny handlu zagranicznego województwa dolnośląskiego odznacza się dużą nierównomiernością, biorąc pod uwagę: natężenie obrotów towarowych, strukturę geograficzną i strukturę towarową. Najwyższą wartością sprawdzonych towarów w latach 2017-2022 charakteryzował się powiat wrocławski, gdzie import osiągnął wartości 36,2 mld euro (Mapa 11). Do znaczących importerów wśród powiatów zaliczyć należy również miasto Wrocław (25,4 mld euro) oraz powiat polkowicki (11,2 mld euro).

Najniższe wartości sprowadzanych towarów, znacznie poniżej 100 mln euro, odnotowano w analizowanym okresie w powiatach górowskim (7,7 mln euro) i głogowskim (89,6 mln euro). W przypadku poszczególnych lat branych pod uwagę w analizie rozkład przestrzenny importu według powiatów cechował się relatywną stałością, szczególnie w odniesieniu do pozycji największych importerów: dominował powiat wrocławski, miasto Wrocław oraz powiat polkowicki. W 2022 roku import na poziomie powyżej 1 mld euro odnotowano ponadto w dwóch miastach na prawach powiatu: Legnicy (1,6 mld euro) i Wałbrzychu (1,4 mld euro) oraz powiatach jaworskim (1,3 mld euro) i oławskim (1,0 mld euro). Najniższe wartości towarów sprowadzono w powiecie górowskim (3,3 mln euro), milickim (18,7 mln euro), głogowskim (19,5 mln euro) oraz wałbrzyskim (30,2 mln euro). W 2017 roku najwyższą wartością sprowadzonych towarowych charakteryzowało się miasto Wrocław z 3,5 mld euro, a w czołówce znalazły się również powiaty wrocławski (2,6 mld euro) i polkowicki (2,0 mld euro). Najniższe wartości sprowadzonych towarów charakteryzowały powiat górowski (1,2 mln euro), głogowski (14,8 mln euro), milicki (14,8 mln euro) oraz wałbrzyski (15,9 mln euro). Taki rozkład przestrzenny w wartościach bezwzględnych dla importu ściśle powiązany jest z lokalizacją na obszarze kilku powiatów bardzo licznych, najczęściej dużych, przedsiębiorstw produkcyjnych, handlowych i magazynowych, które do swojej działalności wykorzystują towary, których sprowadzanie spoza granic kraju jest konieczne (brak na rynku krajowym) lub bardziej opłacalne. Zlokalizowane są one najczęściej w strefach ekonomicznych lub parkach przemysłowych, w pobliżu węzłów drogowych. W okresie 2017-2022 wartość sprowadzonych towarów ogółem w regionie wzrosła o 99,5%. Wśród powiatów najwyższy wzrost odnotowano w powiecie jaworskim, bo aż o rekordowe 1 954,4%. Ponad 100-procentowy wzrost charakteryzował również powiat wrocławski (+312,5%), złotoryjski (+192,0%), górowski (+178,4%) oraz miasto Legnicę (+134,0%). Jedynie w dwóch powiatach odnotowano spadek wartości sprowadzonych towarów: w karkonoskim aż o 38,2% oraz polkowickim o 4,1%.

Mapa 11. Wartość importu ogółem w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

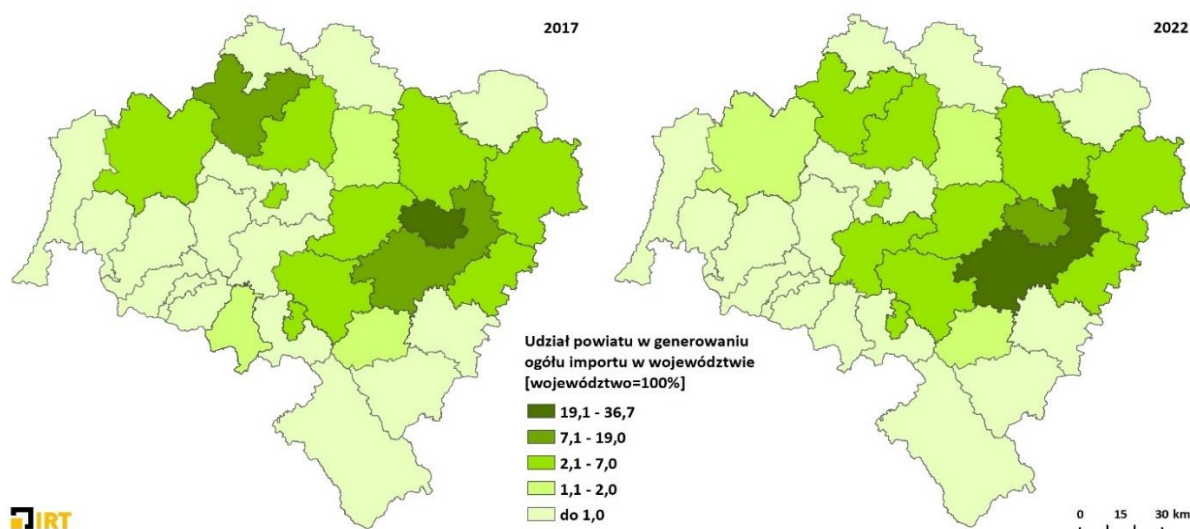

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Na podstawie zmian wartości importu w analizowanym okresie doskonale widać efekty realizacji dużych inwestycji polegających na budowie nowych fabryk, czy centrów magazynowo-logistycznych lub rozwoju już funkcjonujących obiektów. Flagowym przykładem może być przypadek powiatu jaworskiego, gdzie w 2017 roku import osiągnął wartość 61,9 mln euro, a po uruchomieniu w 2019 roku fabryki silników i baterii elektrycznych Mercedes-Benz Manufacturing Poland zaczął szybko wzrastać aż do 1,3 mld euro w 2022 roku. Na mniejszą skalę widać to również w przypadku powiatu złotoryjskiego, gdzie konsekwentnie rozwija się strefa przemysłowa, a powstające przedsiębiorstwa chętnie korzystają z rynków zewnętrznych w celu pozyskania towarów.

Najwyższy udział w generowaniu wojewódzkiego importu (wskaźnik kontrybucji) w 2022 roku charakteryzował powiat wrocławski z wartością na poziomie 36,7% (Mapa 12). Za 18,4% regionalnego importu odpowiadało miasto Wrocław, powiat polkowicki za 6,6%, miasto Legnica za 5,4%, miasto Wałbrzych za 4,7%, a powiat jaworski za 4,3%. Marginalne znaczenie dla wojewódzkiego importu miała wartość sprowadzanych towarów przez przedsiębiorstwa zlokalizowane w powiecie górowskim (0,01%), głogowskim, milickim oraz wałbrzyskim (po 0,1%).

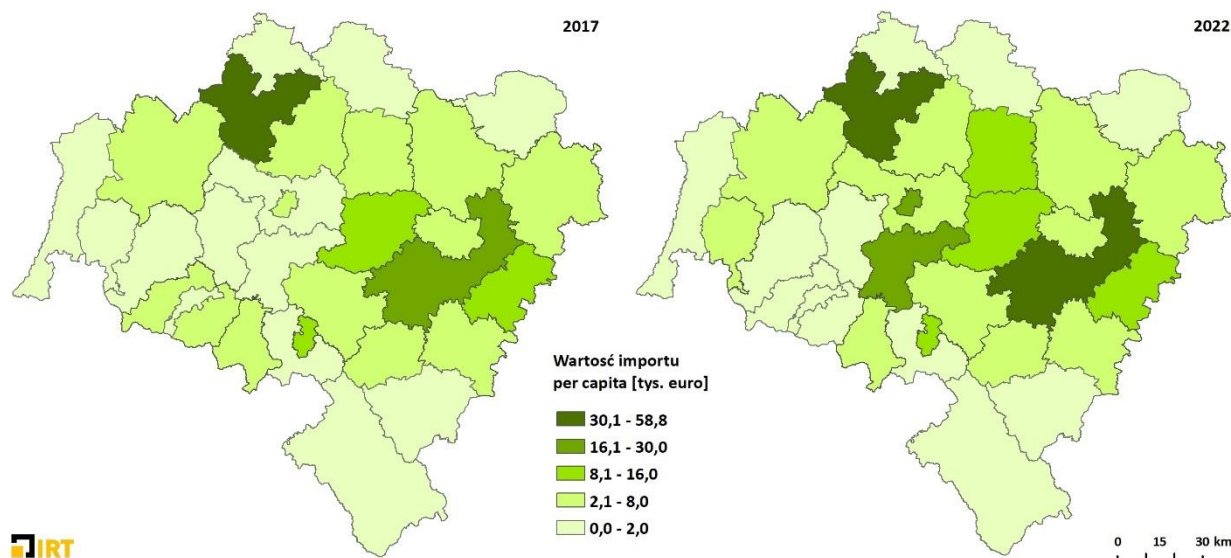
Mapa 12. Wskaźnik kontrybucji w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

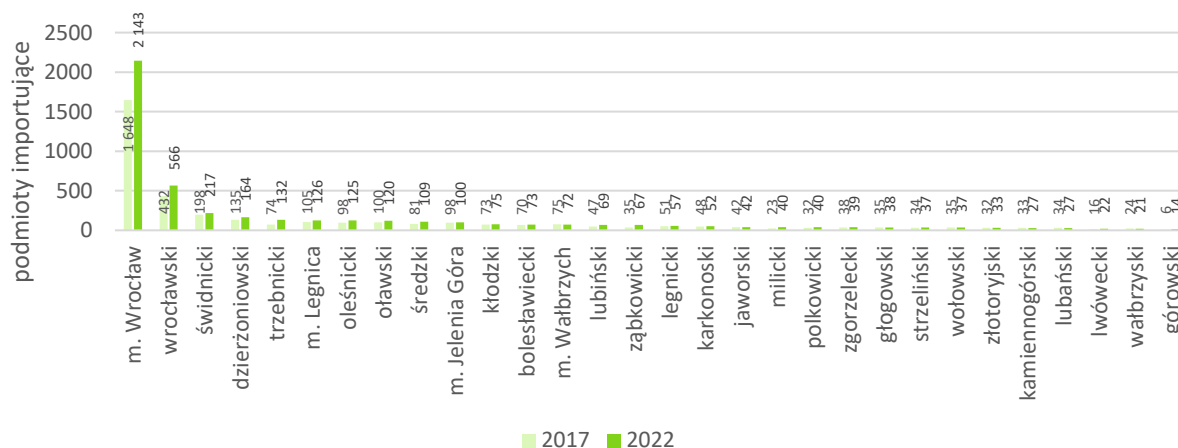
Co ciekawe, w 2017 roku to miasto Wrocław wiodło prym pod względem udziału w regionalnym imporcie z wartością na poziomie 23,8%. Powiat wrocławski osiągnął udział 17,8%, powiat polkowicki 13,8%, miasto Wałbrzych 6,3%, powiat oławski 5,2%, a miasto Legnica 4,6%. Można uznać zatem, że w analizowanym okresie rozkład przestrzenny wskaźnika kontrybucji cechowała względna stabilność, tym bardziej, że najniższe udziały importu w województwie przypisane zostały zarówno w 2017 jak i 2022 roku do tych samych powiatów. Za jeden z ważniejszych czynników wzrostu udziału powiatu wrocławskiego w generowaniu importu w województwie obok rozwoju dużych przedsiębiorstw produkcyjnych (m.in. LG Energy Solution), można uznać fakt powstawania na jego obszarze licznych centrów magazynowo-logistycznych i dystrybucyjnych, m.in. Amazon, Panattoni czy Prologis.

Analizując wartość importu w powiatach po przeliczeniu na jednego mieszkańca zauważamy, iż rozkład przestrzenny najwyższych wartości wskaźnika w 2022 roku nie odbiegał znacznie od rozkładu bezwzględnych wartości importu. Najwyższa wartość importu przypadła na jednego mieszkańca powiatu wrocławskiego (58,7 tys. euro), miasta Wałbrzych (52,8 tys. euro), powiatu polkowickiego (31,6 tys. euro) oraz jaworskiego (26,7 tys. euro) (Mapa 13). Najniższe wartości przypadły natomiast na mieszkańca powiatu górowskiego (100,7 euro), głogowskiego (227,6 euro), milickiego (520,8 euro) i wałbrzyskiego (569,2 euro). W przypadku 2017 roku rozkład wskaźnika prezentował się odmiennie, szczególnie w odniesieniu do najwyższych wartości, które odnotowane zostały w powiecie polkowickim (32,0 tys. euro), mieście Wałbrzych (30,7 tys. euro), powiecie wrocławskim (18,4 tys. euro) oraz oławskim (10,0 tys. euro). Najniższe w powiatach: górowskim (33,4 euro), głogowskim (164,3 euro), wałbrzyskim (281,6 euro) i milickim (397,8 euro) oraz złotoryjskim (456,3 euro).

Mapa 13. Wartość importu per capita w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Podmioty importujące. W analizowanym okresie najczęściej podmiotów sprowadzających towary spoza kraju zlokalizowano w mieście Wrocław, gdzie w 2022 roku zarejestrowanych było aż 45,8% tego typu przedsiębiorstw w regionie (2 143 podmiotów). W 2017 roku odsetek dla miasta Wrocławia wynosił 43,9% przy 1 648 działających podmiotach. 12,1% przedsiębiorstw importujących (566 podmiotów) w 2022 roku działało w powiecie wrocławskim (11,5% w 2017 roku przy 432 podmiotach), a 4,6% przedsiębiorstw (217 podmiotów) w powiecie świdnickim (5,3% w 2017 roku przy 198 podmiotach) (Wykres 19).

Wykres 19. Liczba podmiotów importujących w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

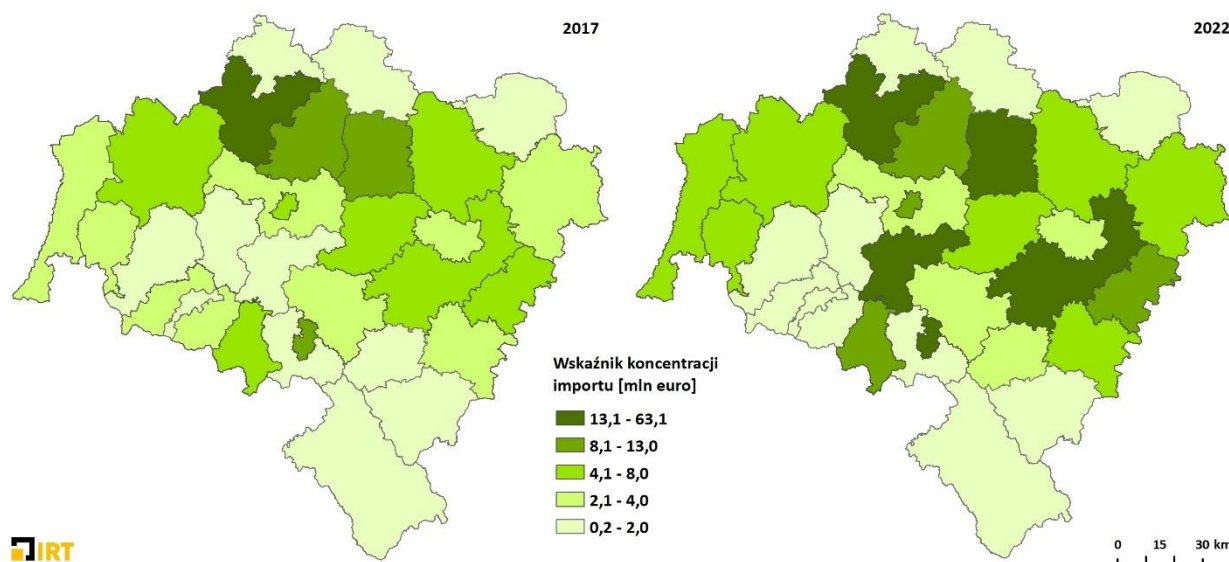
Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Tylko w 4 powiatach w latach 2017-2022 odnotowano spadek liczby podmiotów importujących: lubańskim o 20,6%, kamiennogórskim o 18,2%, wałbrzyskim o 12,5% oraz mieście Wałbrzych o 4,0%. W pozostałych powiatach liczba importerów wzrosła. Największy przyrost odnotowano w powiecie górowskim o 133,3%, ząbkowickim o 91,4%, trzebnickim o 78,4% oraz milickim o 73,9%. W powiecie jaworskim nie zaznaczyła się zmiana liczby importerów, a w Jeleniej Górze i powiatach: zgorzeleckim, kłodzkim, złotoryjskim oraz bolesławieckim zmiany wahały się od 2 do nieco ponad 4%.

Najwyższa wartość importu na jedno przedsiębiorstwo importujące (wskaźnik koncentracji) przypadała zarówno w 2017 jak i 2022 roku na powiat polkowicki (Mapa 14). Jedno przedsiębiorstwo zajmujące się importem sprowadziło średnio towary o wartości 63,1 mln euro (2017) i 48,4 mln euro (2022). W 2022 roku kolejne miejsce zajął powiat jaworski z 30,3 mln euro, wrocławski i miasto Wałbrzych (po 19,0 mln euro), wołowski (13,1 euro) i miasto Legnica (12,4 mln euro). Najniższe wartości wskaźnika koncentracji importu odnotowano w powiecie górowskim (235,5 tys. euro), milickim (466,5 tys. euro) oraz głogowskim (513,1 tys. zł). Sześć lat wcześniej rozkład najwyższych i najniższych wartości nieco różnił się od tego z 2022 roku. Oprócz powiatu polkowickiego, który wiodł prym przez cały analizowany okres, kolejne miejsce pod względem wskaźnika koncentracji zajęło miasto Wałbrzych z 12,4 mln euro przypadającymi na jedno przedsiębiorstwo, następnie powiat lubiński (9,7 mln euro), wołowski (8,3 mln euro) oraz oławski (7,7 mln euro). Pod względem najniższych wartości różnice w rozkładzie przestrzennym są mniejsze, gdyż podobnie jak w 2022 roku to powiaty górowski z 197,4 tys. euro oraz głogowski z 422,1 tys. euro notowały najniższe wartości. Jedne z niższych wyników wystąpiły również w powiatach: złotoryjskim (629,3 tys. euro), wałbrzyskim (662,4 tys. euro) oraz milickim (642,1 tys. euro).

W przypadku wskaźnika koncentracji jeszcze wyraźniej widać zmiany w rozkładzie przestrzennym, które są pokłosiem inwestycji realizowanych w poszczególnych powiatach. Dobrym przykładem jest powiat oławski, który do około 2020 roku notował jedne z najwyższych wartości w regionie (działalność fabryki Toyoty). Z czasem powiat musiał jednak ustąpić pola nowym inwestycjom rozwijającym się np. w powiecie jaworskim (fabryka Mercedes-Benz Manufacturing Poland), których poziom importu znacznie przerósł wartości Toyoty z Jelcza-Laskowic.

Mapa 14. Wskaźnik koncentracji importu w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

W 2017 roku wśród **20 importowanych towarów o największej wartości** dominowały te sprowadzone do powiatu polkowickiego (5,9% wartości regionalnego importu) (Tabela 19). Były to głównie *części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników, inne niż do silników lotniczych* (2,5%) oraz *urządzenia i aparatura do filtrowania lub oczyszczania pozostałych gazów, innych niż powietrze, metodą katalityczną* (2,0%). Łącznie w rankingu znalazło się aż 5 produktów sprowadzanych do powiatu polkowickiego. Spory udział importowanych towarów do województwa dolnośląskiego stanowiły również *rudy i koncentraty miedzi* (2,3%), które trafiały do powiatu lubińskiego. Artykuły wymienione w rankingu 20 towarów o największej wartości

sprowadzone do powiatu lubińskiego stanowiły ogółem 2,9% wartości produktów importowanych w regionie. Można również wskazać, że za 5,2% regionalnego importu odpowiadały cztery towary sprowadzane do powiatu wrocławskiego. Były to *maszyny cyfrowe, przenośne, do automatycznego przetwarzania danych* (1,8%), *aparaty telefoniczne* (1,3%), *urządzenia ciekłokrystaliczne* (1,1%) oraz *drut miedziany z miedzi rafinowanej* (1,0%). W 2017 roku ciekawą pozycję stanowiły *banany świeże*, sprowadzane do powiatu zgorzeleckiego, których wartość stanowiła 0,6% wartości importowanych towarów w regionie. Ma to związek z działaniem na obszarze powiatu firmy Citronex, której jednym z przedmiotów działalności jest dystrybucja bananów na rynku polskim i europejskim.

Tabela 19. Ranking 20 produktów importowanych o największej wartości w powiatach województwa dolnośląskiego [2017].

	Opis kodu towaru	Powiat	Wartość [mln euro]	Udział w imporcie w regionie [%]
01	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników objętych pozycją 8407 lub 8408; inne niż do silników lotniczych, bez tych z poz. 84099100	polkowicki	371,5	2,5
02	Rudy i koncentraty miedzi	lubiński	330,3	2,3
03	Ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep (inne niż ciągniki objęte pozycją 8709), nowe	m. Wrocław	312,4	2,1
04	Urządzenia i aparatura do filtrowania lub oczyszczania pozostałych gazów, innych niż powietrze, metodą katalityczną	polkowicki	290,8	2,0
05	Maszyny cyfrowe, przenośne, do automatycznego przetwarzania danych, o masie ≤ 10 kg, składające się co najmniej z jednostki centralnej, klawiatury i monitora	wrocławski	264,9	1,8
06	Poduszki powietrz. z syst. nadmuch. do pojazdów samoch. obj. poz. od 8701 do 8705, inne niż w poz. od 870810 - 87089591; inne niż do mont. przemysł. poj. samoch.	oławski	222,9	1,5
07	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych	wrocławski	184,5	1,3
08	Stopy aluminium, nieobrobione plastycznie: inne niż kęsiska płaskie i kęsy	m. Wałbrzych	171,4	1,2
09	Odpady i złom miedzi rafinowanej	m. Legnica	168,1	1,1
10	Urządzenia ciekłokrystaliczne do wyświetlania na zasadzie macierzy aktywnych	wrocławski	160,4	1,1
11	Drut miedziany z miedzi rafinowanej, którego maksymalny wymiar przekroju poprzecznego przekracza 6 mm	wrocławski	153,7	1,0
12	Pompy wtryskowe paliwa, oleju lub chłodziwa do tłokowych silników spalinowych	polkowicki	141,1	1,0
13	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych lub dla innych sieci bezprzewodowych	m. Wrocław	134,9	0,9
14	Elektroniczne układy scalone pozostałe, inne niż towary wymienione w uwadze 8 b) 3) do niniejszego działu, gdzie indziej niewymienione	trzebnicki	132,0	0,9
15	Części mebli do siedzenia inne niż z drewna, z wyjątkiem części foteli stosowanych w statkach powietrznych	polkowicki	130,4	0,9
16	Wały przegubowe	oleśnicki	106,8	0,7
17	Miedź nierafinowana; anody miedziane do rafinacji elektrolitycznej	lubiński	93,8	0,6
18	Banany świeże	zgorzelecki	92,8	0,6
19	Części mebli do siedzenia inne niż z drewna, z wyjątkiem części foteli stosowanych w statkach powietrznych	m. Wałbrzych	81,6	0,6
20	Części pomp powietrznych lub próżniowych, sprężarek i wentylatorów powietrza, okapów wentylacyjnych lub recyrkulacyjnych	polkowicki	75,8	0,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

W 2022 roku bezkonkurencyjnym liderem w rankingu 20 importowanych towarów o największej wartości był powiat wrocławski, do którego sprowadzono aż 10 towarów odpowiadających za 21,9%¹⁶ wartości importu w regionie (Tabela 20). Aż 10,1% wartości regionalnego importu obejmowały *sole tlenowe i nadtlenowe kwasów metalicznych* (głównie na potrzeby działalności LG Energy Solution), a kolejnym towarem w rankingu (również sprowadzonym do powiatu wrocławskiego) były *akumulatory litowo-jonowe* (2,8%). O dominacji powiatu wrocławskiego jako głównego importera na Dolnym Śląsku może świadczyć fakt, że kolejne jednostki odpowiadały za 2,8% (powiat polkowicki) oraz 2,7% (miasto Legnica) wartości regionalnego importu.

Tabela 20. Ranking 20 produktów importowanych o największej wartości w powiatach województwa dolnośląskiego [2022].

	Opis kodu towaru	Powiat	Wartość [mln euro]	Udział w imporcie w regionie [%]
01	Sole tlenowych i nadtlenowych kwasów metalicznych inne niż w pozycjach od 28413000 do 28419030	wrocławski	2 953,2	10,1
02	Akumulatory litowo-jonowe	wrocławski	830,5	2,8
03	Odpady i złom miedzi rafinowanej	m. Legnica	778,4	2,7
04	Maszyny cyfrowe, przenośne, do automatycznego przetwarzania danych, o masie ≤ 10 kg, składające się co najmniej z jednostki centralnej, klawiatury i monitora	wrocławski	516,6	1,8
05	Rudy i koncentraty miedzi	lubiński	518,1	1,8
06	Smartfony	wrocławski	467,9	1,6
07	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników objętych pozycją 8407 lub 8408; inne niż do silników lotniczych, bez tych z poz. 84099100	polkowicki	417,7	1,4
08	Grafit sztuczny	wrocławski	392,7	1,3
09	Części do akumulatorów elektrycznych, inne niż separatory, gdzie indziej niewymienione	wrocławski	379,2	1,3
10	Części nadające się do stosowania wyłącznie lub głównie do silników objętych pozycją 8407 lub 8408; inne niż do silników lotniczych, bez tych z poz. 84099100	jaworski	290,3	1,0
11	Przyrządy, urządzenia i maszyny kontrolne lub pomiarowe, gdzie indziej niewym. w dziale 90, pozostałe, inne niż do pomiaru lub kontroli wielkości geometrycznych	wrocławski	276,0	0,9
12	Akumulatory litowo-jonowe	jaworski	246,7	0,8
13	Metanol (alkohol metylowy)	m. Wrocław	227,3	0,8
14	Poduszki powietrz. z syst. nadmuchi. do pojazdów samoch. obj. poz. od 8701 do 8705, inne niż w poz. od 870810 - 87089591; inne niż do mont. przemysł. poj. samoch.	oławski	226,1	0,8
15	Drut miedziany z miedzi rafinowanej, którego maksymalny wymiar przekroju poprzecznego przekracza 6 mm	wrocławski	224,7	0,8
16	Urządzenia i aparatura do filtrowania lub oczyszczania pozostałych gazów, innych niż powietrze, z wył. metody katalitycznej i poz. 84213200 i 84213915, pozostałe.	polkowicki	219,9	0,8
17	Folia z miedzi rafinowanej, o grubości nieprzekraczającej 0,15 mm, bez podłoża	wrocławski	196,0	0,7
18	Pozostałe części mebli do siedzenia, nie z drewna, z wył. W rodzaju stosowanych w statkach powietrznych	polkowicki	168,6	0,6
19	Produkty chemiczne lub preparaty, złożone głównie ze związków organicznych, w postaci płynnej w temperaturze 20°C, gdzie indziej niewymienione ani niewłączone	wrocławski	167,7	0,6
20	Smartfony	m. Wrocław	166,4	0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

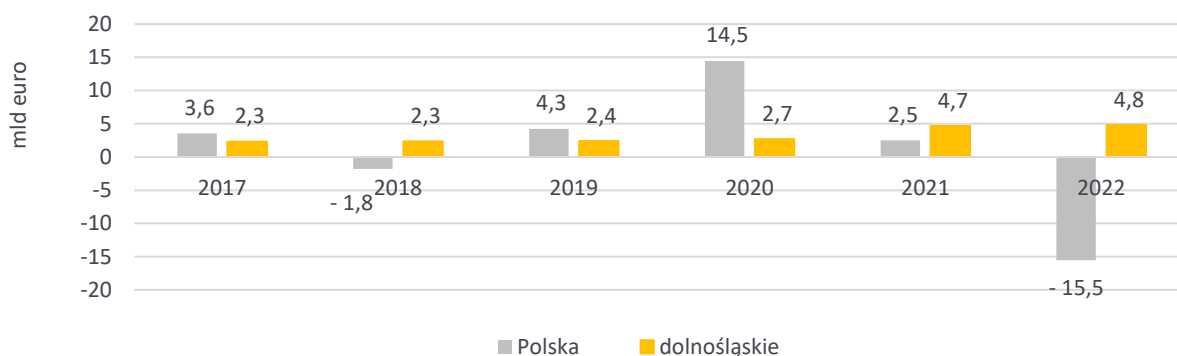
¹⁶ Udziały procentowe podane w tym podrozdziale dotyczą udziału produktu/produktów w wartości regionalnego importu ogółem.

2.3. SALDO HANDLU ZAGRANICZNEGO

2.3.1. Ogólna charakterystyka

W województwie dolnośląskim w badanym okresie odnotowano dodatnie **saldo handlu zagranicznego**, które kształtowało się na poziomie od 2,3 mld euro w 2017 roku do 4,8 mld euro w 2022 roku. W szczególności relatywnie duża przewaga eksportu nad importem w ujęciu bezwzględnym zaznaczyła się w okresie 2021-2022 i była 2-krotnie wyższa niż w poprzednich analizowanych latach (Wykres 20). Należy podkreślić, że Dolny Śląsk w latach 2017-2022 wyróżniał się trendem wzrostowym salda handlu zagranicznego. Zjawisko miało zatem odmienny przebieg niż tendencja dla Polski, w której zmiana wartości salda miała charakter sinusoidalny – w latach 2017, 2019-2021 saldo było dodatnie, a w latach 2018 i 2022 osiągało wartości ujemne.

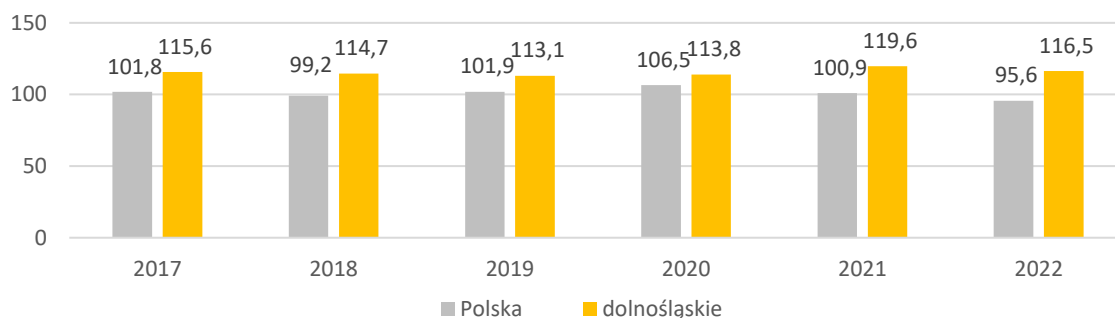
Wykres 20. Saldo handlu zagranicznego w województwie dolnośląskim i w Polsce [2017-2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Pokrewnym ujęciem bilansu handlu zagranicznego jest **wskaźnik pokrycia importu eksportem**¹⁷. Na Dolnym Śląsku w latach 2017-2022 wartość wskaźnika oscylowała od 113,1 w 2019 roku do 119,6 w 2021 roku, natomiast w Polsce wynosiła od 95,6 w 2022 roku do 106,5 w 2020 roku. Można zatem stwierdzić, że w województwie dolnośląskim w każdym badanym roku wartość eksportu dość znacznie przewyższała wartość importu (Wykres 21).

Wykres 21. Wskaźnik pokrycia importu eksportem w województwie dolnośląskim i w Polsce [2017-2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

¹⁷ Wskaźnik pokrycia importu eksportem oznacza relację wartości eksportu do wartości importu.

2.3.2. Kierunki handlu zagranicznego

Po omówieniu w poprzednich częściach raportu kierunków geograficznych eksportu i importu w niniejszym podrozdziale zostanie przedstawiona krótka charakterystyka dotycząca salda handlu zagranicznego. Będzie ona się skupiać na zarysowaniu wspomnianej tematyki w ujęciu kontynentalnym oraz wskazaniu na państwa o największej nadwyżce oraz deficycie w handlu zagranicznym z województwem dolnośląskim. Biorąc pod uwagę saldo handlu zagranicznego województwa dolnośląskiego z poszczególnymi kontynentami można zauważyć, że zdecydowanie największą nadwyżkę handlową opisywany region posiada z Europą, która w 2022 roku wyniosła 11 596,7 mln euro i od 2017 roku wzrosła aż o 7 894,5 mln euro (Tabela 21). Na przeciwnym biegunie znajduje się Azja, z którą Dolny Śląsk posiadał deficyt w handlu międzynarodowym na poziomie 8 340,8 mln euro w 2022 roku. W odniesieniu do 2017 roku powiększył się on o 7 054,7 mln euro. Statystyki te wskazują na pozycję Dolnego Śląska w międzynarodowej gospodarce oraz globalnych łańcuchach dostaw. Jak już było wspomniane wcześniej najważniejszym kierunkiem eksportowym i importowym regionu jest Europa. Wymiana ta nie jest jednak zbalansowana, co powoduje bardzo wysoką nadwyżkę towarów eksportowanych do Europy nad tymi importowanymi. Wpływ na to mają między innymi wymienione w poprzednich rozdziałach pracy bliskość geograficzna chłonnego europejskiego rynku zbytu, w tym największego partnera w handlu zagranicznym Polski i województwa dolnośląskiego jakim są Niemcy, z którymi region posiada wspólną granicę. Przez lata Polska, w tym Dolny Śląsk, zbudowały swoją przewagę komparatywną na stosunkowo taniej i wykształconej sile roboczej, co sprzyjało orientacji eksportowej na rynki zachodnioeuropejskie, gdzie koszty pracy były zdecydowanie wyższe. Do przekształcenia i późniejszego utrwalenia kierunków handlu międzynarodowego przyczyniły się także takie przełomowe wydarzenia w najnowszej historii Polski jak transformacja ustrojowa i gospodarcza (przełom 1989 roku) czy akcesja do Unii Europejskiej w 2004 roku oraz włączenie się w procesy szeroko pojętej globalizacji. Należy zaznaczyć, że na bardzo wysoką nadwyżkę województwa dolnośląskiego w handlu zagranicznym z Europąłożył się eksport polskich podmiotów gospodarczych oraz podmiotów zagranicznych zarówno europejskich jak i pozaeuropejskich, które zrealizowały swoje inwestycje w regionie. Dla przykładu część zachodnioeuropejskich inwestorów realizuje na Dolnym Śląsku wybrane procesy produkcyjne lub montaż gotowych produktów, które są następnie eksportowane na rynki europejskie w celu sprzedaży lub jako komponenty wchodzą w skład finalnych produktów, których wytwarzanie odbywa się już poza Polską, między innymi w kraju macierzystym danego przedsiębiorstwa. Jeszcze innym przykładem mogą być inwestorzy pozaeuropejscy realizujący produkcję wybranych komponentów na Dolnym Śląsku, która później jest eksportowana na rynki europejskie. Dobrym przykładem w tej kwestii mogą być baterie litowo-jonowe wytwarzane przez koreańskie LG w fabryce w podwrocławskich Biskupicach Podgórnych, które później są nabywane przez zachodnioeuropejskich producentów samochodów elektrycznych. Województwo dolnośląskie staje się w takim przypadku jednym z pośrednich węzłów rozciągniętych geograficznie globalnych łańcuchów dostaw. Zupełnie inaczej kształtuje się sytuacja biorąc pod uwagę saldo handlu międzynarodowego z Azją, które również wymaga omówienia. Ze względu na kilkukrotnie wyższą wartość importu nad eksportem z Azji województwo dolnośląskie posiadało bardzo wysoki deficyt w handlu międzynarodowym z omawianym kontynentem. W dużej mierze na wspomnianą nierównomiernośćłożyły się obroty handlu międzynarodowego z krajami wschodnioazjatyckimi takimi jak Chiny, Korea Południowa i Japonia oraz w mniejszym stopniu uwzględnianych w statystykach handlu międzynarodowego Tajwanem i Hongkongiem. Przyczyny takiego stanu zostały już zasygnalizowane przy opisie importu z poszczególnych państw. Dolny Śląsk nie posiada aż tak silnej orientacji eksportowej na kierunku azjatyckim, mogącej zrównoważyć bardzo wysoką wartość dóbr importowanych z Azji. W odniesieniu do Chin jest to bardzo symptomatyczna sytuacja, a Dolny Śląsk wygląda w tej materii podobnie jak Polska i wiele innych państw, które nie są w stanie zrównoważyć swojej wymiany handlowej z Państwem Środka, notując w tej kwestii mniejszy lub większy deficyt. Chiny, jak już wcześniej wspomniano, będąc największym eksporterem

na świecie oraz posiadając najwyższy udział w globalnej produkcji przemysłowej, mają bardzo silną pozycję w wymianie towarowej wielu grup produktów. Włączenie się tego kraju w procesy globalizacyjne oraz globalne łańcuchy dostaw i wartości spowodowały silne wprzęgnięcie Chin w światową gospodarkę i uzależnienie w dużym stopniu wielu krajów i regionów od wytwarzanych w Państwie Środka produktów. W tym miejscu warto wskazać choćby na silną specjalizację krajów wschodnioazjatyckich w mającym ogromne znaczenie we współczesnej gospodarce przemyśle elektronicznym jako jednego z czynników, który również wpływa na duże nadwyżki handlowe tych krajów względem Dolnego Śląska. Wspomniana dominująca pozycja Azji Wschodniej jest także bardzo dobrze widoczna w przykuwającym dużą uwagę w ostatnich latach przemyśle półprzewodnikowym, który posiada strategiczną pozycję w wielu dziedzinach gospodarki i jednocześnie jest wybitnym przykładem bardzo rozbudowanych i skomplikowanych globalnych powiązań kooperacyjnych. Inną przyczyną wysokiej nadwyżki Azji Wschodniej z Dolnym Śląskiem mogą być bezpośrednie inwestycje zagraniczne inwestorów z tej części świata na Dolnym Śląsku. Inwestorzy z krajów takich jak np.: Korea Południowa i Japonia posiadających swoje fabryki w regionie mogą część podzespołów potrzebnych do dalszych etapów procesów produkcyjnych wykonywanych w województwie sprowadzać z krajów macierzystych tych przedsiębiorstw. Z kolei komponenty wytworzone już na Dolnym Śląsku mogą nie trafiać z powrotem do Azji Wschodniej, a być wysyłane do krajów europejskich, zwiększając wartość eksportu regionu na Stary Kontynent.

Tabela 21. Podstawowe charakterystyki salda handlu zagranicznego województwa dolnośląskiego wg kontynentów [2017, 2022].

Kontynent	Saldo [mln euro]		Zmiana wartości salda [mln euro]
	2017	2022	2017-2022
Afryka	3,2	10,6	+7,4
Ameryka Południowa	-304,7	-426,6	-121,9
Ameryka Północna	228,9	1 868,2	+1 639,3
Australia i Oceania	-7,0	222,7	+229,6
Azja	-1 286,2	-8 340,8	-7 054,7
Europa	3 707,0	11 596,7	+7 894,5

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Pozostałe kontynenty nie cechowały się tak wysoką nadwyżką bądź deficytem w handlu międzynarodowym z Dolnym Śląskiem. Należy jednak zaznaczyć, że stosunkowo wysoki dodatni bilans handlowy opisywany region posiadał z Ameryką Północną, który wyniósł w 2022 roku 1 868,2 mln euro. Od 2017 roku był to bardzo wysoki wzrost o 1 639,3 mln euro. Poziom ten był w przeważającej mierze pochodną wysokiej nadwyżki w handlu z Meksykiem oraz Stanami Zjednoczonymi. Dużą rolę w tym zakresie odgrywał z kolei eksport akumulatorów litowo-jonowych, szczególnie w odniesieniu do Meksyku. Dodatkowo saldo w handlu zagranicznym Dolny Śląsk notował także w przypadku Australii i Oceanii (+222,7 mln euro) oraz w minimalnym stopniu Afryki (+10,6 mln euro). W obydwu przypadkach pozycja regionu w handlu z tymi kontynentami poprawiła się względem 2017 roku. Z kolei w przypadku Ameryki Południowej Dolny Śląsk posiadał deficyt handlowy w wysokości 426,6 mln euro, który od 2017 roku wzrósł o 121,9 mln euro.

Zarówno w 2017, jak i 2022 roku z większością analizowanych państw i terytoriów uwzględnianych w statystykach handlu międzynarodowego Dolny Śląsk posiadał dodatnie saldo obrotu handlowego. W 2022 roku, względem roku 2017, ta dysproporcja nawet powiększyła się – wzrosła liczba państw, do których z województwa dolnośląskiego więcej eksportowano niż importowano i zmalała liczba krajów, w przypadku których zachodziła odwrotna tendencja. Jednocześnie wzrosła także liczba państw prowadzących wymianę handlową z Dolnym Śląskiem. Uwzględniając kraje charakteryzujące się najwyższą nadwyżką bądź deficytem z województwem dolnośląskim uwiadamiają się pewne zależności potwierdzające wcześniejsze spostrzeżenia poczynione w analizie na poziomie kontynentalnym. Wśród 18 państw, z którymi region

posiadał nadwyżkę handlową w wysokości co najmniej 100 mln euro znalazło się aż 14 krajów europejskich (Tabela 22). W 2022 roku najwyższy dodatni bilans handlowy Dolny Śląsk odnotował z Niemcami (+5 255,8 mln euro), Francją (+1 561,7) oraz Czechami (+1 444,2). Duże zmiany zaszły w tym względzie w porównaniu do roku 2017, kiedy to na trzech najwyższych pozycjach znalazły się: Czechy (+1 601,9 mln euro), Wielka Brytania (+872,6) oraz Francja (+489,4). Z kolei nadwyżka w handlu z Niemcami ukształtowała się na poziomie jedynie 35,9 mln euro. W 2017 roku województwo dolnośląskie posiadało nadwyżkę w wysokości co najmniej 100 mln euro z 11 państwami, w grupie których, poza Stanami Zjednoczonymi, znajdowały się tylko kraje europejskie. Powracając do 2022 roku, najwyższy dodatni bilans handlowy z krajami pozaeuropejskimi region posiadał z Meksykiem (+1 181,5 mln euro), Stanami Zjednoczonymi (+650,0), Australią (+215,4) oraz Turcją (+157,5). Wymienione powyżej państwa, zarówno europejskie jak i pozaeuropejskie, w wielu przypadkach należą do głównych odbiorców grup towarów o największym wolumenie wartości eksportowanych z Dolnego Śląska takich jak: akumulatory litowo-jonowe, silniki do pojazdów, czy produkty przetwarzania rudy miedzi. Biorąc pod uwagę zagraniczną strukturę właścicielską wielu przedsiębiorstw związanych z sektorem automotive na Dolnym Śląsku można przypuszczać, że istotna część eksportu i tym samym nadwyżki handlowej do wymienionych powyżej państw jest generowana przez kapitał zagraniczny inwestujący w regionie.

Tabela 22. Dodatni bilans handlowy województwa dolnośląskiego z wybranymi państwami* [2017, 2022].

Państwo	Bilans handlowy [mln euro]	Państwo	Bilans handlowy [mln euro]
	2017		2022
Czechy	+1 601,9	Niemcy	+5 255,8
Wielka Brytania	+872,6	Francja	+1 561,7
Francja	+489,4	Czechy	+1 444,2
Węgry	+293,8	Meksyk	+1 181,5
Ukraina	+254,8	Wielka Brytania	+833,3
Słowacja	+228,6	Węgry	+822,6
Rosja	+208,7	Stany Zjednoczone	+650,0
Stany Zjednoczone	+176,9	Włochy	+366,1
Szwajcaria	+166,2	Słowacja	+319,5
Hiszpania	+142,2	Belgia	+293,5
Dania	+103,7	Australia	+215,4
		Szwajcaria	+196,8
		Austria	+189,8
		Ukraina	+179,8
		Turcja	+157,5
		Szwecja	+150,8
		Portugalia	+145,0
		Dania	+103,1

* uwzględniono tylko państwa, do których wartość eksportu z województwa dolnośląskiego osiągnęła co najmniej wartość 100 mln euro.

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Biorąc pod uwagę kraje i inne podmioty uwzględniane w statystykach handlu międzynarodowego, z którymi województwo dolnośląskie posiada ujemny bilans handlowy, również można dostrzec pewne przestrzenne zależności. Przyjmując jako wartość progową 100 mln euro, Dolny Śląsk utrzymywał ujemne saldo handlu zagranicznego w 2022 roku powyżej tej wartości z 8 państwami (Tabela 23). Była to liczba zdecydowanie mniejsza w porównaniu do liczby krajów, z którymi region odnotował co najmniej 100 mln euro nadwyżki w obrocie zagranicznym (18 państw). W grupie wspomnianych 8 państw i innych terytoriów aż 6 z nich było zlokalizowanych w Azji. Najwyższy deficyt w handlu zagranicznym województwo dolnośląskie posiadało z Chinami (-3 366,2 mln euro), Koreą Południową (-3 304,9) oraz Japonią (1 239,2). Na 4. miejscu pod analizowanym względem znalazło się jedyne państwo europejskie w powyższym zestawieniu – Holandia, z którą deficyt handlowy osiągnął poziom -722,9 mln euro. Jedno z najwyższych ujemnych sald region odnotował także z Brazylią (-299,5 mln euro). W porównaniu do roku 2017 zaszły duże przetasowania

w grupie państw, z którymi Dolny Śląsk miał najwyższy deficyt handlowy. We wspomnianym 2017 roku najwyższe ujemne saldo obrotu handlowego region posiadał z Holandią (-464,7 mln euro). Dopiero za nią uplasowały się trzy państwa azjatyckie: Korea Południowa (-388,4 mln euro), Japonia (-323,0) oraz Chiny (-306,1). Warto zwrócić uwagę, że oprócz Holandii w tym gronie znalazły się także inne europejskie kraje – Szwecja (-260,5 mln euro) oraz Włochy (-114,2), co jest odmienną sytuacją w porównaniu do 2022 roku. Opisane powyżej dane wskazują jak dynamicznie w przedziale czasowym lat 2017-2022 wzrastał deficyt handlowy Dolnego Śląska z państwami azjatyckimi, a jednocześnie zmniejszała się liczba państw europejskich, z którymi region posiadał ujemne saldo w tym względzie.

Tabela 23. Dodatni bilans handlowy województwa dolnośląskiego z wybranymi państwami* [2017, 2022].**

Państwo	Bilans handlowy [mln euro]		Państwo	Bilans handlowy [mln euro]	
	2017			2022	
Holandia	-464,7		Chiny	-3 366,2	
Korea Południowa	-388,4		Korea Południowa	-3 304,9	
Japonia	-323,0		Japonia	-1 239,2	
Chiny	-306,1		Holandia	-722,9	
Szwecja	-260,5		Tajwan	-345,8	
Brazylia	-210,6		Brazylia	-299,5	
Włochy	-114,2		Hongkong	-220,4	
			Indie	-107,0	

* w statystykach podawanych przez Izbę Administracji Skarbowej w Warszawie ujęte są jako odrębne podmioty między innymi nieuznawany przez większość państw na świecie, w tym Polskę, Tajwan (Republika Chińska) oraz Specjalny Region Administracyjny Hongkong Chińskiej Republiki Ludowej.

** uwzględniono tylko państwa, do których wartość eksportu z województwa dolnośląskiego osiągnęła co najmniej wartość 100 mln euro.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

2.3.3. Struktura towarowa

W całym analizowanym okresie, zarówno w województwie dolnośląskim, jak i w kraju, najwyższe dodatnie **saldo handlu zagranicznego w podziale na sekcje PKD 2007** utrzymuje się w dwóch sekcjach: Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe*, w której w 2022 roku wyniosło aż +5,3 mld euro i było ponad 109,0% wyższe niż w 2017 roku oraz w Sekcji B – *górnictwo i wydobywanie*, w której wyniosło +4,0 mld euro i było o 74,0% wyższe niż w 2017 roku (Tabela 24). Analogicznie jak w całej Polsce najwyższe ujemne saldo wymiany międzynarodowej notowane jest w przypadku Sekcji G – *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*, które w 2022 roku wyniosło -4,7 mld euro i było wyższe o 75,5% od notowanego w 2017 roku. W przeciwieństwie do tendencji w całym kraju na Dolnym Śląsku notuje się dodatni bilans wymiany handlowej w Sekcji M – *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (+131,4 mln euro w 2022 roku), Sekcji H – *transport i gospodarka magazynowa* (+79,2 mln euro) oraz Sekcji J – *informacja i komunikacja* (+33,4 mln euro). **Saldo handlu zagranicznego w podziale na sekcje nomenklatury scalonej (CN)** utrzymuje się na dodatnim poziomie od 2020 roku, a w 2022 roku osiągnęło najwyższą wartość ze wszystkich sekcji w zakresie obrotu *maszynami i urządzeniami, sprzętem elektrycznym i elektrotechnicznym* (+4,6 mld euro) (Tabela 25). Rokrocznie w latach 2017-2022 wysokie wyniki osiągane były również w zakresie *sprzętu transportowego* (+2,0 mld euro) oraz *metali nieszlachetnych i wyrobów* (+1,3 mld euro). Korzystny bilans wymiany handlowej notowany był również w przypadku *różnych wyrobów gotowych - mebli, prefabrykatów budynków, zabawek* (+0,9 mld euro) oraz *pereł, kamieni szlachetnych, metali szlachetnych i wyrobów* (+0,8 mld euro). Ujemny bilans handlowy w regionie w 2022 roku odnotowany został natomiast w przypadku *produktów przemysłu chemicznego* (-3,6 mld euro).

Tabela 24. Saldo handlu zagranicznego wg sekcji PKD 2007 w województwie dolnośląskim i w Polsce [2017-2022].

	województwo dolnośląskie [mln euro]						Polska [mln euro]					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sekcja A	36,4	42,8	34,2	30,2	37,7	52,9	573,1	590,3	590,7	557,2	588	738,9
Sekcja B	2 313,50	2 371,80	2 713,70	2 881,10	3 954,70	4 024,80	3 330,40	2 600,00	3 546,80	3 606,10	4 064,90	6 342,60
Sekcja C	2 558,50	2 847,00	2 664,30	3 139,70	4 917,00	5 347,20	32 698,20	32 710,90	35 210,90	38 545,60	40 541,60	42 525,20
Sekcja D	1,1	0,3	-6	-25,4	-15,4	-21,5	86,8	111,9	-2,6	-115,8	-0,7	-389
Sekcja E	9,7	17,4	17,7	17,8	38,3	59,7	437,6	478,1	542,5	584	933,3	1 135,10
Sekcja F	-22,7	-67,6	-64,9	-41,4	-57,6	-43,8	-143,5	-269,2	-200,8	-277,9	-519	-440,3
Sekcja G	-2 721,00	-2 997,70	-3 111,60	-3 369,10	-4 314,80	-4 774,70	-43 985,10	-49 756,90	-50 433,20	-46 194,20	-58 670,40	-69 547,60
Sekcja H	9,5	25,9	18	11,8	39	79,2	-761,8	-1 026,10	-1 473,50	-564	-163,2	-442,5
Sekcja I	0,4	-0,3	0,3	0,1	-3,7	0,7	20,9	9,1	11,6	-2,1	4,6	-18,5
Sekcja J	-13,8	-10,5	-1,6	7,8	20	33,4	-487,6	-572,1	-474,9	-477	-562,1	-785,6
Sekcja K	-29	-34,7	-18,6	-18,6	-22,1	-15,7	-463,1	-531,2	-499,3	-555,3	-757	-936,5
Sekcja L	82,8	76	49,5	-21,1	-18,8	-10,2	196,2	222,7	147,3	32,4	5,5	9,6
Sekcja M	91,8	101,6	107	111,1	127,2	131,4	-191,5	-165	61,1	65,2	-27,5	-484,9
Sekcja N	-4,5	-4,5	2,4	-11,4	-39,5	-47,4	147,8	73,2	97,5	64,5	-68,3	-158,4
Sekcja O	-3,4	-3,6	-4,2	-3	-3,9	-3,9	-512,4	-100,8	-43,8	-172,5	-1 171,50	-1 662,30
Sekcja P	-0,6	-2,7	-1,3	-0,6	-1,4	-1	-8,3	-14,8	-13,8	-23,9	-15,9	-22,1
Sekcja Q	0,4	1,8	2,3	-0,6	3,1	4,7	11,7	10,9	16,3	16,2	2,7	36,6
Sekcja R	-1,6	-1,9	-3	-1,2	-0,8	0,5	-46,4	-35,1	-42	-17,2	-11,6	-2,8
Sekcja S	-19,6	-12	-9,3	-6,7	-7,1	-2,5	-77	-86	-57,5	-62,8	-87,3	-99,1
Sekcja T	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sekcja U	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1	0	0	-0,4
brak sekcji	0	0	0	0	1,2	0	12 733,90	13 948,70	17 266,90	19 459,30	18 401,30	8 658,10
OGÓŁEM	2 288,00	2 349,00	2 388,80	2 700,50	4 653,20	4 813,90	3 560,30	-1 801,50	4 250,30	14 467,60	2 487,40	-15 544,00

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Tabela 25. Saldo handlu zagranicznego województwa dolnośląskiego wg nomenklatury scalonej (CN) [2017-2022].

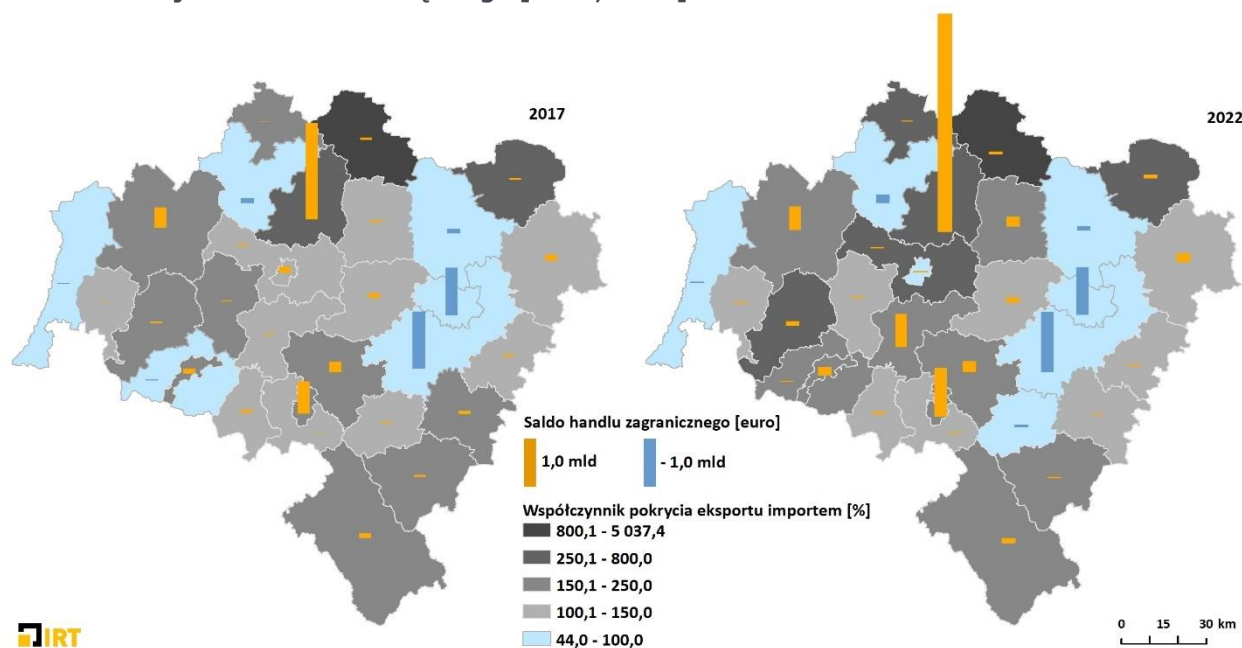
Sekcja CN	województwo dolnośląskie [mln euro]						Polska [mln euro]					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Broń i amunicja	-6,4	-7,7	-8,5	-7,5	-5,5	-14,9	-91	-108,5	-62,1	-139	-152,3	-407,7
Drewno i wyroby z drewna	95,8	97,4	81	85,4	119,7	204,4	2 460,40	2 718,20	2 755,20	2 856,20	3 417,50	4 447,70
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	0,8	0,9	0,4	0,5	1,2	1,2	1,7	-9	-14,4	-28,6	-59,4	-40
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny	-504,3	-785,1	-826,1	448,6	3 197,20	4 643,50	291,4	493,2	1 373,10	1 259,90	2 556,10	3 862,60
Materiały i wyroby włókiennicze	-320,2	-299,6	-295,4	-299,1	-312,3	-362,8	-2 767,40	-2 878,70	-2 682,00	-2 936,00	-2 771,10	-4 502,60
Metale nieszlachetne i wyroby	999	858,5	1 161,20	1 086,70	1 447,70	1 314,30	-1 238,30	-2 075,00	-420,5	-4,9	-2 531,60	-3 074,70
Obuwie, nakrycia głowy, ...	-100,5	-67	-41,4	-63	-100,1	-176,6	-494,3	-680,8	-652	-675,5	-721	-1 178,80
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	601,8	495,5	717,6	794,9	839,7	828,5	411,1	276,2	474,1	292,1	-239,8	-607,4
Produkty mineralne	-271,5	-115,3	-351,2	-292,2	-396,9	-535,3	-10 620,30	-14 569,60	-14 246,00	-9 583,10	-13 398,80	-24 655,50
Produkty pochodzenia roślinnego	-126,2	-116,7	-124,8	-134,2	-102,3	-118,6	-442,9	-628,6	-614,5	50,5	148	-14,5
Produkty przemysłu chemicznego	-184,8	-196,7	-674,2	-1 321,30	-2 049,30	-3 654,20	-5 038,10	-5 740,80	-5 289,80	-5 364,90	-7 121,00	-10 389,00
Przetwory spożywcze	152,2	135,6	157,2	161,5	189,4	256	6 230,60	7 067,80	7 915,10	8 598,60	9 211,30	10 664,20
Przyrządy i aparaty optyczne, fotograficzne, pomiarowo-kontrolne	-246,5	-261,4	-134,6	-227,1	-249,1	-470,9	-783,3	-864,5	-813,9	-733,8	-585,5	-221,2
Różne wyroby gotowe - meble, prefabrykaty budynków, zabawki	1 148,70	1 069,90	1 005,70	829,9	862,8	941,5	8 915,80	9 194,70	9 632,00	9 502,00	10 219,50	11 371,40
Skóry i wyroby	-14,2	13,4	40,2	48,8	27,4	29	-356,8	-276,9	-236,3	-193,4	-99,8	-221
Sprzęt transportowy	1 114,80	1 405,00	1 640,40	1 600,10	1 333,00	2 033,00	5 649,00	4 528,00	4 119,50	6 788,80	5 766,00	6 261,70
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	-199,5	-202,9	-193,4	-153	-122	-100	439,6	497,2	960,8	1 092,50	1 068,90	965,6
Tłuszcze i oleje	-2,9	-4,3	-9,1	-7	-21,8	-37,2	-515,3	-482,9	-480,7	-561,4	-764,9	-1 089,70
Tworzywa sztuczne i wyroby	-5,1	109,2	8,6	-78,9	-299,3	-352,2	-1 079,40	-700,2	-241,7	197,1	-1 675,50	-823,9
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	119,1	173,8	205,4	194,1	223,7	278,7	1 621,20	1 626,70	1 866,90	1 864,00	2 068,00	2 535,80
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	38	46,5	10	30,1	23,6	35	3 531,00	3 964,80	3 990,50	3 937,20	4 407,30	6 536,00
brak	0	0	20,1	3,4	46,6	71,6	-2 564,40	-3 152,80	-3 082,90	-1 750,50	-6 254,60	-14 963,10
OGÓŁEM	2 288,00	2 349,00	2 388,80	2 700,50	4 653,20	4 813,90	3 560,30	-1 801,50	4 250,30	14 467,60	2 487,40	-15 544,00

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych z Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

2.3.4. Struktura wewnątrzregionalna

W analizowanym okresie w województwie dolnośląskim odnotowano znaczną przewagę eksportu nad importem, a saldo handlu zagranicznego wyniosło 4,8 mld euro. Przestrzenny rozkład wartości salda handlu zagranicznego na poziomie powiatów charakteryzuje się przewagą jednostek, w których eksport przewyższał import. Jedynie w 7 powiatach saldo handlu zagranicznego było ujemne, czyli import przewyższał eksport (Mapa 15). Taką sytuację zanotowano m.in. w powiecie wrocławskim (-1,3 mld euro), mieście Wrocław (-1,0 mld euro), mieście Legnica (-0,5 mld euro) oraz powiatach polkowickim (-0,3 mld euro) i trzebnickim (-0,1 mld euro). Dodatkowo saldo handlu zagranicznego (nadwyżka handlowa) o wartości powyżej 0,5 mld euro odnotowano w powiecie lubińskim (+4,0 mld euro), mieście Wałbrzych (+1,0 mld euro) oraz powiatach jaworskim (+0,7 mld euro) i bolesławieckim (+0,5 mld euro). Przewaga importu nad eksportem (deficyt handlowy) postrzegana jest zazwyczaj jako negatywne zjawisko, które spowodowane jest przede wszystkim niską konkurencyjnością (jakościową, cenową, itp.) wyprodukowanych towarów, co przekłada się na problem z ich sprzedażą na rynki zagraniczne. Szczególnie niepokojące może wydawać się to, że największy deficyt notują jednostki, w których najdynamiczniej rozwija się przemysł i produkcja, a lokalizacja nowych przedsiębiorstw w tych powiatach jest najbardziej pożądana.

Mapa 15. Saldo handlu zagranicznego i współczynnik pokrycia eksportu importem w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

Dynamika salda handlu zagranicznego w latach 2017-2022 charakteryzowała się corocznym wzrostem wartości nadwyżki handlowej ogółem w regionie, ze szczególnie dużym wzrostem wartości między 2020 a 2021 rokiem. W przypadku poszczególnych powiatów również odnotowano wzrost wartości salda handlu zagranicznego z roku na rok, z zauważalnym zróżnicowaniem wartości od 2020 roku. Determinantami zmian dynamiki salda handlu zagranicznego mogła być sytuacja pandemiczna oraz inwazja Rosji na Ukrainę. Szczególnie niekorzystnie sytuacja zmiany wartości salda handlu zagranicznego łącznie w latach 2017-2022 wyglądała w mieście Legnica (-476,4%), powiecie dzierżoniowskim (-244,2%), strzelińskim (-75,7%), oławskim (-48,6%), kamiennogórskim (-23,9%) oraz powiecie wrocławskim (-8,6%). To w tych jednostkach z roku na rok coraz bardziej zaznaczała się przewaga importu nad eksportem. Najkorzystniej natomiast w przebiegu sześcioletnim ogółem wyglądała sytuacja w powiecie karkonoskim (+10 391,5%), jaworskim (+3 746,5%), wołowskim (+481,1%), legnickim

(+348,6%), lwóweckim (+139,1%), wałbrzyskim (+131,9%) oraz głogowskim (+113,3%), gdzie właściwie corocznie notowano wzrosty nadwyżki eksportu nad importem.

Obok wartości salda handlu zagranicznego istotną miarą poziomu wymiany handlowej jest wskaźnik pokrycia importu eksportem. Średnia wartość dla województwa dolnośląskiego w latach 2017-2022 wynosiła 115,8% (Tabela 26). W przypadku powiatów najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w powiecie górowskim, gdzie przeciętnie dla lat 2017-2022 wyniosła rekordowe 5 293,4%. Kolejne powiaty, w których notowano ponad 200% wartości wskaźnika to: lubiński (757,1%), milicki (343,4%), lwówecki (293,2%), kłodzki (254,3%), miasto Jelenia Góra (236,4%), powiat głogowski (236,0%) oraz legnicki (224,9%). Najniższe wartości stopnia pokrycia importu eksportem (poniżej 100%) odnotowano w tych powiatach, w których również saldo handlu zagranicznego było niekorzystne: miasto Legnica (86,7%), miasto Wrocław (78,2%), powiat polkowicki (91,3%), trzebnicki (68,1%), wrocławski (75,3%) oraz zgorzelecki (80,5%).

Tabela 26. Saldo handlu zagranicznego oraz wartość pokrycia importu eksportem w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].

Powiat	Saldo handlu zagranicznego [mln euro]		Pokrycie eksportu importem [%]	
	2017	2022	2017	2022
bolesławiecki	488,0	542,0	220,1	212,2
dzierżoniowski	38,6	-55,7	114,9	87,0
głogowski	14,2	30,4	196,4	255,7
górowski	58,5	90,1	5 037,4	2 832,0
jaworski	18,4	707,1	129,7	155,6
kamienogórski	73,0	55,6	139,4	122,6
karkonoski	-0,9	92,8	99,3	212,7
kłodzki	110,5	177,8	243,7	238,4
legnicki	41,1	184,3	139,2	253,1
lubański	15,6	24,2	117,6	122,0
lubiński	2 302,3	4 022,0	604,5	723,2
lwówecki	39,3	94,0	243,4	329,5
m. Jelenia Góra	128,4	215,6	238,5	246,6
m. Legnica	151,7	-570,8	122,7	63,5
m. Wałbrzych	775,3	1 026,6	183,4	175,3
m. Wrocław	-1 006,4	-1 073,8	71,1	80,0
milicki	49,2	64,0	433,4	443,2
oleśnicki	146,8	221,8	140,0	137,9
oławski	50,7	26,1	106,6	102,5
polkowicki	-135,2	-363,9	93,3	81,2
strzeliński	76,9	18,7	164,0	109,9
średzki	115,5	157,6	125,5	124,7
świdnicki	246,6	308,5	158,4	151,1
trzebnicki	-136,6	-171,8	64,5	71,5
wałbrzyski	5,8	13,5	136,6	144,7
wołowski	44,1	256,3	115,2	152,9
wrocławski	-1 458,8	-1 333,4	44,0	87,6
ząbkowicki	35,3	59,2	159,3	157,7
zgorzelecki	-23,1	-32,3	80,2	79,7
złotoryjski	23,1	27,4	214,5	146,6
Ogółem	488,0	4 813,9	115,6	116,5

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie danych Izby Administracji Skarbowej w Warszawie.

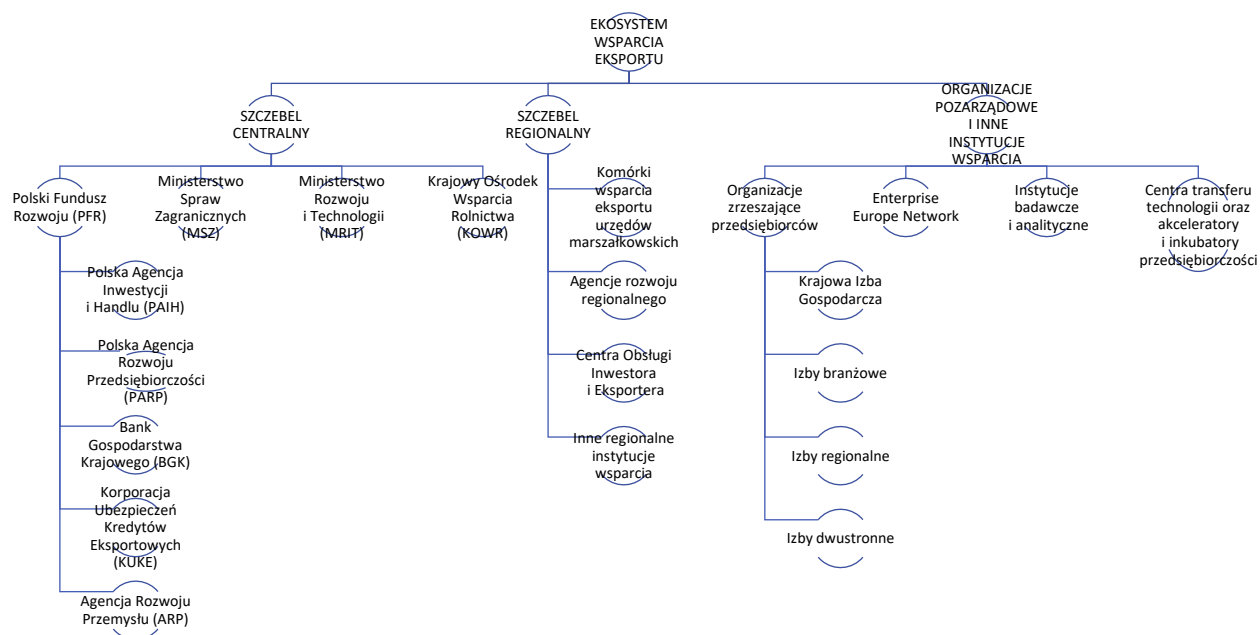
3 WSPARCIE ROZWOJU

03. WSPARCIE ROZWOJU

Obecni oraz potencjalni eksporterzy z Dolnego Śląska mają do dyspozycji szeroki i spójny ekosystem wsparcia sprzedaży towarów za granicę. Instytucje i organizacje wsparcia eksportu można podzielić na funkcjonujące na szczeblach centralnym i regionalnym oraz na inne organizacje i instytucje wspierające. Pomoc w tym zakresie obejmuje między innymi udostępnianie wiedzy na temat rynków, przepisów, specyfiki eksportu, dostępu do sieci kontaktów, wyszukiwaniu i weryfikacji zagranicznych kontrahentów, promocji na zagranicznych rynkach, rozwoju kompetencji kadry pracowniczej oraz możliwości finansowania działalności eksportowej¹⁸.

Rysunek 1. Ekosystem wsparcia eksportu.

Źródło: opracowanie IRT na podstawie <https://www.trade.gov.pl/centrum-wsparcia/wsparcie-eksportu/>

¹⁸ <https://www.trade.gov.pl/centrum-wsparcia/wsparcie-eksportu/>

3.1. Poziom krajowy

Na szczeblu krajowym najwięcej form wsparcia w zakresie ekspansji zagranicznej polskich przedsiębiorstw oferuje **Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR)**. W jej skład wchodzi: Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH), Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) oraz Agencja Rozwoju Przemysłu (ARP). <https://pfr.pl/>

Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH) oferuje szeroki zakres wsparcia dedykowany eksporterom. Agencja między innymi przygotowuje pakiety informacyjne zawierające wiedzę na temat poszczególnych rynków zagranicznych, m.in. dane makroekonomiczne i sektorowe, informacje o systemie prawnym i podatkowym oraz o lokalnej kulturze biznesowej. PAIH pomaga w analizie potencjału eksportowego i przygotowaniu planu ekspansji zagranicznej, sporządza listy potencjalnych odbiorców zagranicznych oraz weryfikuje ich wiarygodność. Ponadto inicjuje spotkania z partnerami biznesowymi, przedstawicielami lokalnych organizacji wsparcia biznesu i administracji rządowej, a także organizuje warsztaty i konferencje w tematyce rozwoju eksportu. <https://www.paih.gov.pl/>

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) zapewnia wsparcie eksportu dla małych i średnich przedsiębiorstw między innymi poprzez pomoc finansową w postaci grantów, wsparcie w poszukiwaniu zagranicznych kontrahentów, organizację szkoleń oraz szerzenie wiedzy na temat rozwoju działalności gospodarczej za granicą. Warto zaznaczyć, iż Agencja koordynuje w Polsce ogólnoeuropejską część sieci *Enterprise Europe Network (EEN)*¹⁹, która oferuje eksporterom bazę ofert współpracy z przedsiębiorcami z ponad 60 krajów oraz pomaga w nawiązywaniu relacji z partnerami technologicznymi, dostawcami, dystrybutorami, czy podwykonawcami. <https://www.parp.gov.pl/>

Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) oferuje eksporterom kredyty inwestycyjne i obrotowe. Dostępne są także gwarancje *de minimis* dające możliwość zaciągnięcia kredytu w banku prywatnym przez mniejszych przedsiębiorców. BGK pomaga również w ubezpieczeniu transakcji eksportowej oraz udziela porad na temat perspektyw finansowania działalności. <https://www.bgk.pl/>

Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) oferuje przedsiębiorcom pomoc w ubezpieczeniu transakcji eksportowej na wypadek niewywiązania się kontrahenta z umowy. KUKE oferuje eksporterom również usługę faktoringu, pozwalającą firmie uzyskać należność przed terminem płatności oraz gwarancje ubezpieczeniowe ułatwiające konkurencyjne zlecenia. <https://kuke.com.pl/>

Agencja Rozwoju Przemysłu (ARP) pomaga przedsiębiorcom sfinansować produkcję eksportową. Współpracuje z innymi instytucjami wchodzącymi w skład Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju, by wesprzeć eksportera w zakresie rozwoju i promocji (wspólnie z PARP), kontaktów międzynarodowych (razem z PAIH) oraz ubezpieczenia transakcji (w ramach współpracy z BGK oraz KUKE). ARP prowadzi na terenie kraju siedem Centrów Obsługi Przedsiębiorców (w Białymstoku, Gdyni, Katowicach, Lublinie, Poznaniu, Warszawie i we Wrocławiu). Eksporterzy mogą również zwrócić się do Agencji o kompleksowe wsparcie poprzez formularz dostępny online. <https://arp.pl/pl/>

¹⁹ <https://een.ec.europa.eu/>

Na poziomie krajowym wsparcie w zakresie eksportu oferuje również Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Ministerstwo Spraw Zagranicznych (MSZ) prowadzi dyplomację ekonomiczną poprzez reprezentację interesów polskiego biznesu na zagranicznych rynkach. Ministerstwo wskazuje opcje współpracy gospodarczej z partnerami zza granicy, promuje i wspiera udział polskich przedsiębiorców w przetargach organizacji międzynarodowych i na rynkach zagranicznych oraz umożliwia udział w oficjalnych wizytach zagranicznych na poziomie państwowym, podczas których nawiązywane są kontakty biznesowe i instytucjonalne. Ponadto MSZ wykonuje analizy dotyczące sytuacji gospodarczo-politycznej na rynkach zagranicznych, a ich wyniki prezentuje podczas szkoleń oraz w postaci informatorów ekonomicznych. Wsparcie dla MSZ w zakresie dyplomacji ekonomicznej zapewniają wydziały ekonomiczne, które posiada część polskich ambasad. Można zauważyć, że działania polskiej dyplomacji ekonomicznej w coraz większym stopniu koncentrują się na rynkach zlokalizowanych poza kontynentem europejskim, np. na Bliskim Wschodzie i w Afryce. <https://www.gov.pl/web/dyplomacja>

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT) ma na celu promocję polskiej gospodarki oraz polskich przedsiębiorstw za granicą. MRiT m.in. nadzoruje działania związane z obecnością Polski na światowych wystawach EXPO oraz organizuje misje wyjazdowe dla polskich firm, a także misje przyjazdowe dla potencjalnych kontrahentów, dziennikarzy i przedstawicieli organizacji biznesu. W latach 2019-2022 dla 12 branż posiadających potencjał zarówno eksportowy, jak i wizerunkowy do budowania silnej i rozpoznawalnej *Marki Polskiej Gospodarki*, w ramach *Branżowych Programów Promocji (BPP)* przedsiębiorcy mogli otrzymać wsparcie z projektu Go to Brand. Następnie dla 15 sektorów o wysokim potencjale eksportowym i innowacyjnym w Ministerstwie opracowano *koncepty programów promocji na lata 2024-2029* obejmujące m.in.: organizację stoisk narodowych na najważniejszych dla poszczególnych sektorów wydarzeniach targowych na świecie oraz realizację kampanii promocyjnych i misji gospodarczych. Koncepty programów promocji przygotowane zostały wspólnie z partnerami takimi jak: PARP, PAIH, KOWR oraz POLSA, którzy konsultowali je z przedsiębiorcami. Ministerstwo jest odpowiedzialne również za realizację polskich interesów w ramach wspólnej polityki handlowej Unii Europejskiej. Ponadto MRiT jest punktem kontaktowym, do którego przedsiębiorcy, izby przedsiębiorców, placówki dyplomatyczne oraz inne organizacje i instytucje zgłaszają utrudnienia związane z eksportem. Na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju i Technologii dostępne są informatory gospodarcze poświęcone poszczególnym rynkom oraz praktyczne informacje na tematy związane ze wsparciem wymiany handlowej, a także dotyczące polityki handlowej Unii Europejskiej. <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/promocja-eksportu>

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) to agencja rządowa, której zadaniem jest wspomaganie polskich producentów wytwarzających i eksportujących produkty żywnościowe. Ośrodek aktywnie wspiera eksporterów poprzez promowanie polskich produktów rolnych i artykułów spożywczych za granicą pod hasłem *Poland Tastes Good*, raportowanie o aktualnościach w handlu międzynarodowym produktami żywnościowymi, opracowywanie informatorów branżowych poświęconych poszczególnym rynkom oraz organizację wydarzeń informacyjnych oraz seminariów związanych z eksportem produktów rolnych i spożywczych na poszczególne rynki. KOWR w ramach akcji promocji eksportu *Branżowe Programy Promocji* odpowiadał za polskie specjalności żywnościowe. W związku z tym prowadził kampanie w mediach zagranicznych, organizował polskie pawilony i koordynował udział polskich firm na światowych targach żywności. <https://www.gov.pl/web/kowr/promocja-zagraniczna>

3.2. Poziom regionalny

**DOLNY
ŚLĄSK**

Istotnym elementem regionalnego systemu wsparcia eksportu na Dolnym Śląsku jest **Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego (UMWD)**, a w szczególności Wydział Współpracy z Zagranicą w Departamencie Marszałka oraz Wydział Rozwoju Regionalnego w Departamencie Gospodarki i Promocji, a także Regionalne Biuro Województwa Dolnośląskiego w Brukseli (RBWD).

Źródło: <https://umwd.dolnyslask.pl/>

Regionalne Biuro Województwa Dolnośląskiego w Brukseli (RBWD) funkcjonuje od 2001 roku (początkowo działając jako Stowarzyszenie Dolny Śląsk w Unii Europejskiej) i stanowi samodzielną jednostkę budżetową, finansowaną z UMWD. Kierunki i priorytety działalności RBWD określone są na podstawie dokumentów takich jak: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego, Priorytety Współpracy Zagranicznej Województwa Dolnośląskiego, Statut RBWD oraz bieżących konsultacji z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego i partnerami w regionie. Strategicznymi celami aktywności RBWD są: monitorowanie rozwoju polityk Unii Europejskiej (UE) istotnych dla Dolnego Śląska, reprezentowanie interesów regionu w instytucjach UE w zdefiniowanych kluczowych obszarach, wsparcie partnerów regionalnych w pozyskiwaniu środków w ramach programów UE oraz w strategicznej promocji Województwa. Przy realizacji swoich zadań Biuro współpracuje z przedstawicielami departamentów i wydziałów UMWD, takich jak m.in. Departament Gospodarki i Promocji, Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych, Departament Zdrowia, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy, Departament Sportu i Turystyki, a także Departament Kultury i Dziedzictwa Kulturowego oraz z partnerami regionalnymi. Współpraca ta ma na celu ustalenie kierunków i zakresu planowanych przedsięwzięć oraz warunków koordynacji wspólnych działań. W planie RBWD na 2024 rok znajdują się takie wydarzenia jak: **Jarmark Bożonarodzeniowy w Brukseli** oraz **Festiwal Wina**. Oba wydarzenia mają charakter cykliczny, a ich celem jest między innymi międzynarodowa promocja turystyki kulinarnej opartej na regionalnym dziedzictwie produktów lokalnych. Jarmark Bożonarodzeniowy jest organizowany przez brukselskie przedstawicielstwo Kraju Związkowego Saksonii we współpracy z Dolnym Śląskiem i partnerem z Republiki Czeskiej – Krajem Libereckim. Z kolei Festiwal Wina jest współorganizowany przez RBWD i gromadzi przedstawicieli korpusu dyplomatycznego, administracji belgijskiej oraz belgijskiego biznesu, ze szczególnym uwzględnieniem branży gastronomicznej i winiarskiej. <https://umwd.dolnyslask.pl/rbwd/>

Warto wspomnieć o tym, że od 2021 roku w stolicy niemieckiej Saksonii funkcjonuje druga siedziba Regionalnego Biura Województwa Dolnośląskiego. Biuro w Dreźnie powstało jako odpowiedź na potrzeby dolnośląskich przedsiębiorstw zainteresowanych budowaniem i rozwijaniem relacji z partnerami na terenie Niemiec. Zadaniem biura jest między innymi wzmacnianie dotychczasowej współpracy oraz prowadzenie

działalności na rzecz budowania relacji gospodarczych między regionami poprzez organizację seminariów, debat, wystaw i konferencji połączonych z prezentacją potencjału gospodarczego dolnośląskich przedsiębiorstw, a także giełd kooperacyjnych w celu ułatwienia nawiązania kontaktów biznesowych oraz wymiany doświadczeń między przedsiębiorcami²⁰.

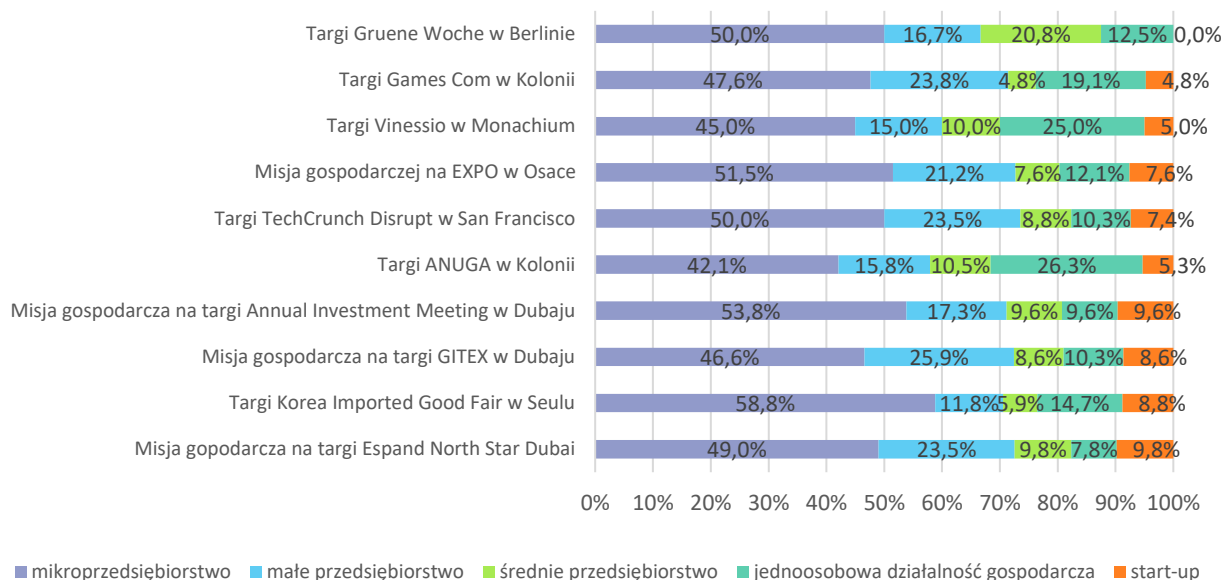
Wydział Współpracy z Zagranicą jest komórką organizacyjną UMWD, podlegającą Departamentowi Marszałka, która poprzez realizację swoich zadań między innymi wspiera rozwój handlu zagranicznego na Dolnym Śląsku. Odpowiadając potrzebom, wyzwaniom i oczekiwaniom mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) w zakresie promocji swoich produktów i innowacji na rynkach zagranicznych – Wydział Współpracy z Zagranicą UMWD wraz z Wydziałem Rozwoju Regionalnego UMWD oraz Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej Sp. z o. o., w okresie od marca 2024 roku do grudnia 2025 roku, realizują projekt **„Going Global 4.0 – Internacjonalizacja Dolnośląskich Przedsiębiorstw”**. Pierwsza edycja wyżej wymienionego projektu (**„Going Global – Dolnośląska Dyplomacja Gospodarcza”**) została zrealizowana przez Wydział Współpracy z Zagranicą i trwała od października 2020 roku do listopada 2022 roku. Wartość projektu wyniosła prawie 6 mln złotych przy 85% udziale środków europejskich, które samorząd województwa przeznaczył na organizację i pokrycie kosztów udziału dolnośląskich MMŚP w międzynarodowych targach, konferencjach, misjach gospodarczych oraz kampaniach promocyjnych. Nowa edycja projektu jest skierowana do MMŚP, głównie tych, których działalność wpisuje się w regionalne inteligentne specjalizacje określone w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030, takie jak: chemia i medycyna, auto-moto-aero-space, surowce naturalne i wtórne, maszyny i urządzenia, „Zielony ład” – specjalizacja horyzontalna, „Przemysł 4.0” – specjalizacja horyzontalna oraz „Życie wspomagane technologią” – specjalizacja horyzontalna. W ramach projektu MMŚP działające na obszarze Dolnego Śląska mogą liczyć na pomoc merytoryczną i finansową związaną z ekspansją na zagraniczne rynki. Projekt zakłada organizację 28 misji gospodarczych dla przedsiębiorców. Mowa o następujących wydarzeniach: *Collision Toronto 2024 oraz 2025, XR Fair Tokyo 2024, Expand North Star Dubai – edycja 2024 oraz 2025, TechCrunch Disrupt – edycja 2024 oraz 2025, DLD Tel Aviv 2025, Medical Japan Osaka 2025, Tech Show London 2025, HKTD Hong Kong Electronics Fair 2025, AIM Summit Dubai 2025, EXPO 2025 Osaka, IFA Berlin 2024, DMEA 2025, Web Summit Lisbon 2024, BeautyAsia Singapore 2025, World Summit AI Amsterdam 2025, IoT Tech Expo Amsterdam 2024, Madrid Tech Show 2024, Space Tech Expo Europe – edycja 2024 oraz 2025, Viva Technology 2025, Zuliefermesse – Targi Lipskie 2025, Riga Food 2025, PELENE 2025, Computex Tajpej 2025*. Projekt „Going Global 4.0 – Internacjonalizacja Dolnośląskich Przedsiębiorstw” jest dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 oraz ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego. Całkowita wartość projektu wynosi ponad 21,5 mln zł, przy kwocie dofinansowania równej około 15,0 mln zł.

Wydział Współpracy z Zagranicą UMWD, w ramach przygotowań do drugiej edycji projektu „Going Global”, opracował raport **„Kierunki internacjonalizacji dolnośląskich MMŚP”**. Zawiera on analizę oczekiwań oraz potrzeb dolnośląskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie ich internacjonalizacji na poszczególne rynki światowe. Badania były przeprowadzane w I kwartale 2023 roku za pośrednictwem elektronicznej ankiety. Skierowana ona była do 556 przedsiębiorstw z Dolnego Śląska, które w ostatniej dekadzie aktywnie uczestniczyły w wydarzeniach organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, takich jak np.: konferencje, misje gospodarcze, sympozja i fora gospodarcze. Przedsiębiorcy mogli określić między innymi preferowane przez nich: kierunki gospodarczej współpracy międzynarodowej, zagraniczne rynki zbytu dla oferowanych produktów i usług, wydarzenia zaplanowane w ramach programu, długość czasu trwania misji gospodarczych czy formy udziału w wydarzeniach.

²⁰ https://umwd.dolnyslask.pl/urząd/aktualności/arttykul/powstaje-regionalne-biuro-województwa-dolnoslaskiego-w-dreźnie-1/?no_cache=1&Hash=0ade65cb81

Wydarzenia. Z badania zainteresowania dolnośląskich MMŚP poszczególnymi wydarzeniami zaproponowanymi przez Samorząd Województwa wynika, że wśród mikroprzedsiębiorstw największym zainteresowaniem cieszą się targi *Korea Imported Good Fair w Seulu* (58,8%), misja gospodarcza na targi *Annual Investment Meeting* w Dubaju (53,8%) oraz misja gospodarcza na *Expo* w Osace (51,5%) (Wykres 22). Jeśli chodzi o małe przedsiębiorstwa, to największe zainteresowanie wzbudzają wydarzenia takie jak: misja gospodarcza na targi *GITEX* w Dubaju (25,9%), targi *Games Com* w Kolonii (23,8%), misja gospodarcza na targi *Espand North Star Dubai* (23,5%) oraz targi *TechCrunch Disrupt* w San Francisco (23,5%). Wśród średnich przedsiębiorstw największym zainteresowaniem cieszą się targi *Gruene Woche* w Berlinie (20,8%), targi *ANUGA* w Kolonii (10,5%) oraz targi *Vinessio* w Monachium (10,0%). Najbardziej atrakcyjnymi wydarzeniami dla jednoosobowych działalności gospodarczych są targi *ANUGA* w Kolonii (26,3%), targi *Vinessio* w Monachium (25,0%) oraz targi *Games Com* w Kolonii (19,1%). Wśród start-upów największe zainteresowanie wzbudzają: misja gospodarcza na targi *Espand North Star Dubai* (9,8%) oraz targi *Annual Investment Meeting* w Dubaju (9,6%). Ponadto ankietowani mieli możliwość wskazania wydarzeń, w których chcieliby wziąć udział. Należą do nich: *Space Tech Expo, International Astronautical Congress 2023, SIAL Paris, ISM Cologne, Gulfood, Agritechnica, Salon International de l'Agriculture, ProWein Dusseldorf, World's Leading Wines, Vinitaly, London Wine Fair, SITEVI, Pediatrics Health, EAACI, Metlab Asia, Africa Health Exhibition, Expomed, LA Game Conference, Game Developers Conference, IBC, CABSAT, NAB SHOW, NEM Dubrovnik, MIPIM, Propel by MIPIM, EXPO REAL, Green Energy Messe, Paper Arabia, Tissue World Dusseldorf, Paper One Show, Paper Week, Papertech Expo, Bauma, Advanced Engineering Stockholm, Elektronik, EoT (Electronics of Tomorrow), Parcel + PostExpo, Elmia Subcontractor, ISTE Philadelfi, EDUtech Europe, EdTechX, EdTechNext, Radiodays Europe, Media Production Show*.

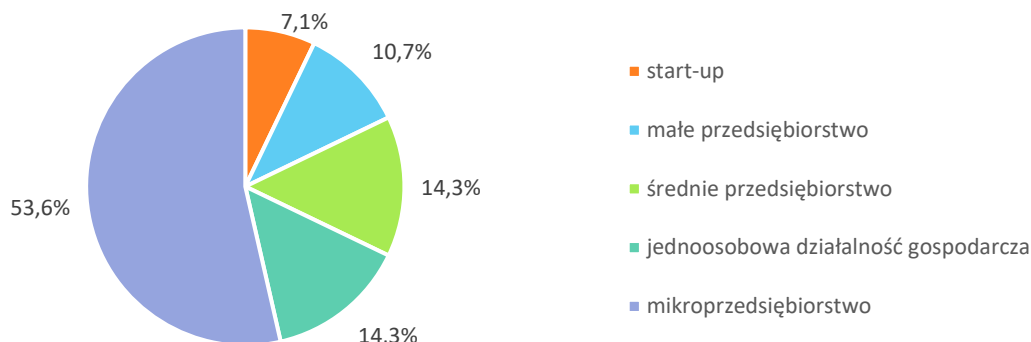
Wykres 22. Struktura zainteresowania dolnośląskich MMŚP poszczególnymi wydarzeniami zaproponowanymi przez Samorząd Województwa [2023].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie: Raport „Kierunki internacjonalizacji dolnośląskich MMŚP”, UMWD, Wrocław 2023.

Z raportu jednoznacznie wynika, iż wszyscy przedstawiciele MMŚP, którzy uczestniczyli w badaniu, są zainteresowani ekspansją na rynki zagraniczne (rozumianą jako internacjonalizacja swoich produktów, pozyskanie inwestorów lub rozwój produkcji na danym rynku). Najwięcej, bo aż 53,6% podmiotów zainteresowanych internacjonalizacją to mikroprzedsiębiorstwa (Wykres 23). Średnie przedsiębiorstwa oraz osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą stanowiły po 14,3%, małe przedsiębiorstwa 10,7%, a start-upy 7,1%.

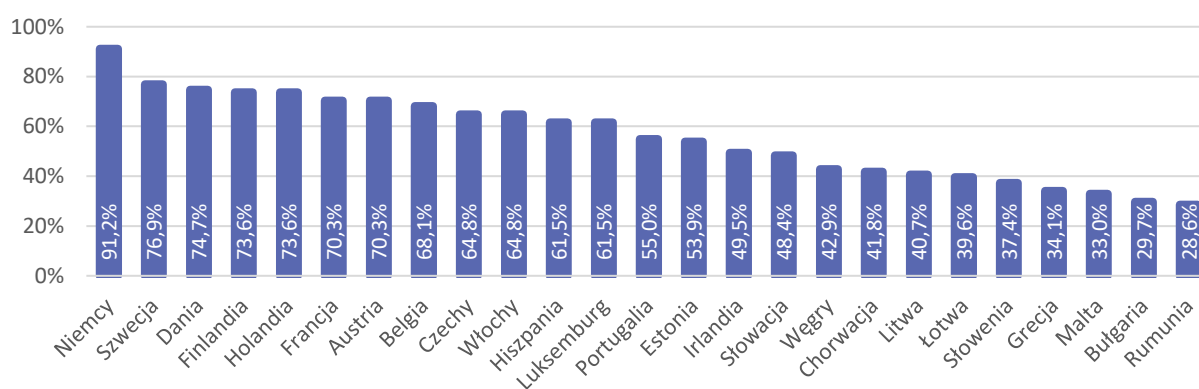
Wykres 23. Struktura zainteresowania internacjonalizacją przez dolnośląskie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa [2023].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie: Raport „Kierunki internacjonalizacji dolnośląskich MMŚP”, UMWD, Wrocław 2023.

Warto zaznaczyć, iż 58% ankietowanych jest zainteresowanych rynkami Unii Europejskiej, a w szczególności niemieckim (prawie 91,2% respondentów), a także Szwedzkim (76,9%), Duńskim (74,7%), Fińskim (73,6%) i Holenderskim (73,6%) (Wykres 24). Z kolei najmniej interesującymi rynkami okazały się: bułgarski (29,7%), grecki (34%), maltański (33%) i rumuński (28%).

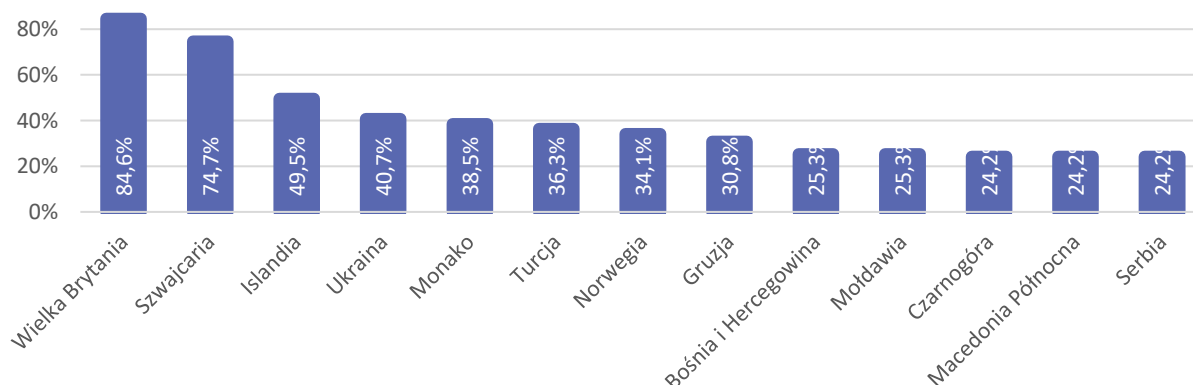
Wykres 24. Zainteresowanie dolnośląskich MMŚP rynkami Unii Europejskiej [2023].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie: Raport „Kierunki internacjonalizacji dolnośląskich MMŚP”, UMWD, Wrocław 2023.

Wśród krajów spoza Unii Europejskiej największym zainteresowaniem cieszy się Wielka Brytania (84,6%), następnie Szwajcaria (74,7%) oraz Islandia (49,5%), a najmniej Czarnogóra, Serbia i Macedonia Północna (po 24,2%) (Wykres 25).

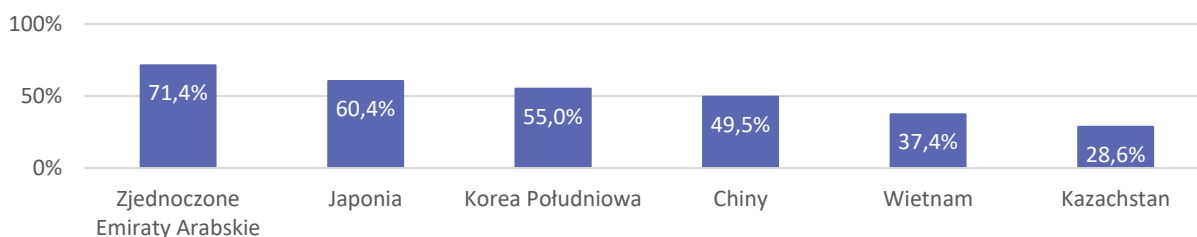
Wykres 25. Zainteresowanie dolnośląskich MMŚP rynkami krajów spoza Unii Europejskiej [2023].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie: Raport „Kierunki internacjonalizacji dolnośląskich MMŚP”, UMWD, Wrocław 2023.

Największym zainteresowaniem rynkami Azji cieszą się Zjednoczone Emiraty Arabskie (71,4%), które zostały włączone do rynku azjatyckiego na potrzeby tego badania, Japonia (60,4%) i Korea Południowa (55,0%), a najmniejszym Wietnam (37,4%) i Kazachstan (28,6%) (Wykres 26).

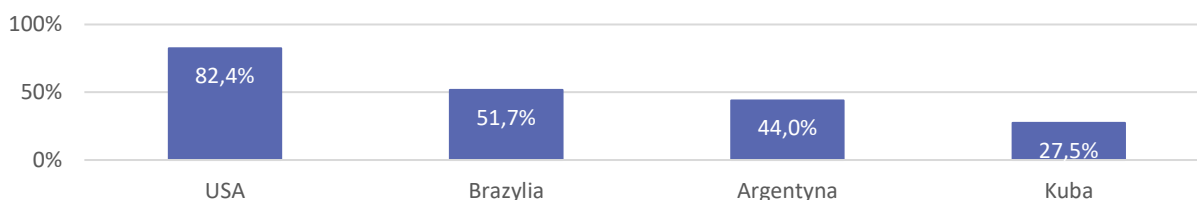
Wykres 26. Zainteresowanie dolnośląskich MMŚP rynkami Azji [2023].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie: Raport „Kierunki internacjonalizacji dolnośląskich MMŚP”, UMWD, Wrocław 2023.

Jeśli chodzi o rynki Ameryk, to największe zainteresowanie dotyczy USA (82,4%) oraz Brazylii (51,7%), natomiast najmniejsze Argentyny (44,0%) i Kuby (27,5%) (Wykres 27).

Wykres 27. Zainteresowanie dolnośląskich MMŚP rynkami Ameryk [2023].

Źródło: opracowanie własne IRT na podstawie: Raport „Kierunki internacjonalizacji dolnośląskich MMŚP”, UMWD, Wrocław 2023.

Wydział Rozwoju Regionalnego to komórka organizacyjna UMWD, podlegająca Departamentowi Gospodarki i Promocji. Działalność Wydziału jest ukierunkowana między innymi na wsparcie dolnośląskich przedsiębiorców w ekspansji na rynki zagraniczne poprzez realizację szeregu projektów ściśle związanych z tym tematem. Projekt **„Promocja gospodarcza Województwa Dolnośląskiego na rynkach krajowych i międzynarodowych w latach 2017-2018”** miał na celu krajową i międzynarodową promocję gospodarczą Dolnego Śląska dla pozyskania nowych inwestorów oraz zaprezentowania dolnośląskiej przedsiębiorczości poza granicami Polski. Projekt wspierał działania informacyjno-promocyjne za pomocą takich instrumentów jak: targi, film promocyjny oraz materiały informacyjno-promocyjne dotyczące potencjału gospodarczego regionu. W ramach projektu stoiska Dolnego Śląska zostały zorganizowane w 2018 roku na targach: *CeBIT 2018* w Hanowerze (targi technologii informacji i komunikacji), podczas których zaprezentowało się 12 przedsiębiorstw i 5 kół naukowych Politechniki Wrocławskiej; *IFA* w Berlinie – Międzynarodowa Wystawa Elektroniki Użytkowej i Sprzętu AGD, na której zaprezentowało się 8 przedsiębiorstw i 4 koła naukowe Politechniki Wrocławskiej; *CIFIT* w Xiamen (Chiny) (targi inwestycyjne i handlowe), gdzie zaprezentowały się 4 przedsiębiorstwa. Projekt dofinansowany został ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego (RPO WD) 2014-2020. Całkowita wartość projektu wyniosła 4 462 100 zł, natomiast wartość dofinansowania była równa 3 792 785 zł. Kolejny projekt o nazwie **„Promocja oferty gospodarczej regionu na rynkach krajowych i międzynarodowych w latach 2019-2022”** swoim działaniem objął zorganizowanie stoiska Dolnego Śląska oraz misji gospodarczych z prezentacją małych i średnich przedsiębiorstw w 2021 roku na wydarzeniach: *Space Tech Expo Europe* w Bremie – wydarzenie związane z łańcuchem dostaw i inżynierii produkcji, projektowania, testowania i usług inżynierskich w zakresie statków kosmicznych, podsystemów i komponentów kosmicznych (wsparcie dla 10 przedsiębiorstw); *Polagra Food* w Poznaniu – targi spożywcze w trzech kategoriach, takich jak: FOOD z prezentacją żywności, stanowiącą odpowiedź na preferencje dietetyczne konsumentów, FOODTECH z nowymi technologiami, umożliwiającymi

utrzymanie najwyższych standardów bezpieczeństwa w produkcji żywności i HORECA z prezentacją rozwiązań, usprawniających prace obiektów gastronomicznych i noclegowych (wsparcie dla 13 przedsiębiorców); *Cosmeticbusiness* – europejskie międzynarodowe targi poświęcone przemysłowi kosmetycznemu (wsparcie dla 10 przedsiębiorców). Projekt ten dofinansowany został ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Całkowita wartość projektu wyniosła 1 220 661,81 zł, z czego 1 037 562,53 zł stanowiło dofinansowanie. W połowie 2023 roku zakończył się projekt **„Rozwój inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska poprzez skoordynowane działania animacyjne w zakresie procesu przedsiębiorczego odkrywania”**. Był on realizowany w trybie pozakonkursowym w ramach RPO WD 2014-2020 przez Wydział Rozwoju Gospodarczego, odpowiedzialny w systemie wdrażania Dolnośląskiego Systemu Innowacji (DSI) za koordynowanie procesu przedsiębiorczego odkrywania na poziomie operacyjnym. Wydarzenia takie jak: konferencje, warsztaty i wizyty studyjne były związane z rozwojem współpracy w obszarach zidentyfikowanych w ramach regionalnych inteligentnych specjalizacji. Głównym celem wyjazdów było wzmocnienie kooperacji pomiędzy dolnośląskim i europejskim sektorem proinnowacyjnym m.in. w obszarze prac nad nowymi projektami finansowanymi z funduszy europejskich. Ponadto w ramach projektu prowadzono działania mające na celu zwiększenie efektywności współpracy oraz rozwój działalności podmiotów tworzących Dolnośląski System Innowacji takich jak: przedsiębiorstwa, uczelnie, klastry, stowarzyszenia. Aby to umożliwić zorganizowano następujące wyjazdy zagraniczne: *15th European Space Conference* oraz *Industry 4.0 Ensuring technological progress* (oba wydarzenia miały miejsce w Brukseli), a także udział w wydarzeniach towarzyszących (koszt: 56 800 zł); dwudniowa wizyta studyjna *Saxony!visit* (Drezno) – wyjazd związany z dolnośląskimi specjalizacjami: Zielony Ład, Auto-Moto-Aero-Space oraz Surowce naturalne i wtórne (koszt: 15 800 zł); konferencja *Future of the Ústí Region – strategic sources and materials of the region* (Ústí nad Łabą, koszt: 10 600 zł). Projekt dofinansowany został ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Całkowita wartość projektu wyniosła 992 580,78 zł, przy wartości dofinansowania wynoszącej 843 693,66 zł. Poszerzoną kontynuacją wyżej wymienionego projektu będzie realizowany w latach 2023-2026 kolejny, o nazwie **„Innowacyjny Dolny Śląsk”** o wartości 5 997 067,52 zł, przy dofinansowaniu z Unii Europejskiej wynoszącym 4 197 947,26 zł. Na czas jego trwania przewidziano szereg podobnych działań nakierowanych na promowanie współpracy oraz wymianę wiedzy i doświadczeń pomiędzy podmiotami Dolnośląskiego Systemu Innowacji (DSI). Mowa o wyjazdach krajowych i zagranicznych w celu udziału wyżej wymienionych podmiotów w wizytach studyjnych, seminariach, warsztatach i konferencjach związanych z obszarami Inteligentnych Specjalizacji. Zaplanowano: dwa wyjazdy do jednego z krajów Unii Europejskiej o wysokim stopniu innowacyjności; dwa wyjazdy do Brukseli na wydarzenia/konferencje związane tematycznie z obszarami wpisującymi się w dolnośląskie inteligentne specjalizacje (Zielony Ład, Przemysł 4.0, Życie wspomagane technologią) oraz dwa wyjazdy do jednego z polskich województw. Dzięki tym wydarzeniom uczestnicy DSI mają szansę na eksplorację oraz lepsze zrozumienie wielu innowacyjnych projektów, inicjatyw i inspirujących rozwiązań realizowanych w różnych regionach Unii Europejskiej oraz Polski. Zakłada się, że realizacja projektu wpłynie przede wszystkim na podniesienie efektywności działań innowacyjnych na Dolnym Śląsku oraz budowanie trwałych relacji między różnymi interesariuszami. Co więcej, zorganizowany zostanie konkurs dla MŚP (w tym start-upów) na pomysły biznesowe o dużym potencjale rynkowym oraz poziomie innowacyjności i internacjonalizacji, wpisujących się w tematykę wskazanych podobszarów dolnośląskich inteligentnych specjalizacji. Laureatom konkursu zostanie zapewniony indywidualnie dobrany, profesjonalny program wsparcia projektu biznesowego, voucher finansujący udział w międzynarodowym wydarzeniu o prestiżowym znaczeniu, a dla zwycięzcy przygotowana zostanie strategia eksportowa produktu lub usługi.²¹

²¹ Opracowane na podstawie informacji udostępnionych przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

Pomoc w temacie eksportu na poziomie regionalnym oferują również agencje rozwoju regionalnego. Na terenie województwa dolnośląskiego są to Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej oraz Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego.

Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej (DAWG) to spółka należąca do Samorządu Województwa Dolnośląskiego, działająca na rzecz oraz w imieniu władz regionu. Do zadań Agencji należy wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oraz innowacyjności w województwie dolnośląskim, a także prowadzenie działań ukierunkowanych na poprawę konkurencyjności przedsiębiorstw, stymulowanie ich rozwoju oraz kształtowanie wizerunku regionu poza granicami kraju. Istotnym elementem działalności DAWG jest pełnienie funkcji regionalnego **Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera (COIE)**, którego celem jest zapewnienie kompleksowej obsługi inwestorów, a także wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw, przy wykorzystaniu zasobów i kompetencji Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAIH). Dział Obsługi Inwestora i Eksportera Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej wspiera obecnych oraz potencjalnych eksporterów, zapewniając im dostęp do wysokiej jakości usług niezbędnych do planowania, organizacji oraz realizacji ekspansji na zagraniczne rynki. Mowa m.in. o dostępie do informacji związanych z tematem wymiany handlowej, możliwości udziału w misjach gospodarczych i targach, organizacji szkoleń, kojarzeniu partnerów biznesowych, weryfikacji kontrahentów, marketingu na rynkach poza granicami kraju, doradztwie eksportowym, analizie rynku docelowego, opracowaniu strategii rozwoju eksportu²². Warto zaznaczyć, iż w latach 2019-2023 Agencja realizowała projekt „**Zdobycie nowych rynków zbytu oraz budowanie rozpoznawalności marki Dolny Śląsk w kraju i za granicą – edycja II**”, znaczący w kontekście wspierania działalności eksportowej i inwestycyjnej, podniesienia konkurencyjności oraz wzmocnienia pozycji dolnośląskich przedsiębiorstw. Był on prowadzony w partnerstwie z Gminą Miejską Lubin, przy czym liderem był DAWG sp. z o. o. Jego głównym celem był rozwój internacjonalizacji firm z Dolnego Śląska oraz obsługa i promocja regionu wśród potencjalnych inwestorów. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach RPO WD 2014-2020. Całkowity budżet wyniósł ponad 2 236 160,95 zł, przy dofinansowaniu wysokości 1 900 736,80 zł. Inny projekt istotny z punktu widzenia wsparcia rozwoju wymiany handlowej, realizowany przez DAWG sp. z o. o. w latach 2019-2023, to „**Promocja Dolnego Śląska w kraju i za granicą w obliczu zmian w gospodarce światowej**”. Jego celem była promocja regionu w perspektywie zmian w globalnej gospodarce w związku z pandemią Covid-19. W ramach projektu skoncentrowano się na przedstawianiu Dolnego Śląska jako województwa o przyjaznym klimacie dla inwestycji. Projekt został dofinansowany w ramach 1.4 RPO WD 2014-2020. Jego budżet wyniósł 5 987 374,40 zł, przy dofinansowaniu: 5 089 268,24 zł.²³ <https://dawg.pl/>

KARR
Karkonoska Agencja
Rozwoju Regionalnego

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. powstała w celu wspierania rozwoju Dolnego Śląska oraz jego potencjału gospodarczego, a także realizacji projektów krajowych i międzynarodowych. KARR wspiera rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności w województwie dolnośląskim poprzez wzmocnianie sektora MŚP, przy wykorzystaniu własnych zasobów materialnych, technicznych i ludzkich. Jako instytucja otoczenia biznesu świadczy usługi m.in. w zakresie: promocji Dolnego Śląska, finansowania rozwoju działalności gospodarczej, wsparcia MŚP poprzez fundusze pożyczkowe, poszukiwania nowych rynków zbytu, wspierania zagranicznych przedsiębiorstw i instytucji w pozyskiwaniu informacji inwestycyjnych, organizacji konferencji, szkoleń, seminariów, study tour, giełd korporacyjnych, targów i pozostałych wydarzeń o charakterze społeczno-gospodarczym, wspierania inicjatyw lokalnych i regionalnych, upowszechniania standardów Unii Europejskiej, wynajmu powierzchni biurowych, sali szkoleniowo-konferencyjnej, przestrzeni handlowych i magazynowych.

²² <https://www.trade.gov.pl/centrum-wsparcia/dolnoslaska-agencja-wspolpracy-gospodarczej/>

²³ „Raport o stanie Województwa Dolnośląskiego za 2023 rok”, Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Wrocław, kwiecień 2024 r.

KARR jest organizatorem największej w regionie polsko-niemiecko-czeskiej giełdy kooperacji B2B. **Polsko-Niemiecko-Czeskie Forum Kooperacji FIRM**²⁴ jest ważnym wydarzeniem gospodarczym, organizowanym od ponad trzydziestu lat, a jego głównym celem jest promowanie współpracy między Polską, Niemcami i Czechami. Osoby uczestniczące w wydarzeniu mają okazję do nawiązania cennych kontaktów biznesowych, wymiany doświadczeń oraz do rozmów na temat współpracy transgranicznej. Forum jest skierowane do przedsiębiorstw mikro, małych oraz średnich m.in. z takich obszarów jak: tworzywa sztuczne, metal, budowa maszyn i urządzeń, konstrukcje lekkie, motoryzacja, automatyzacja, elektronika, elektrotechnika, mikroelektronika, logistyka, transport, odnawialne źródła energii, IT, jednostki badawczo-rozwojowe, budownictwo, organizacje sieciowe, placówki transferowe i jednostki wsparcia biznesu. 31. Polsko-Niemiecko-Czeskie Forum Kooperacji Firm odbędzie się 14 listopada 2024 r. w Karpaczu.²⁵ <https://karr.pl/>

3.3. Pozostałe instytucje wspierające

Przedsiębiorcy zainteresowani tematem międzynarodowej wymiany handlowej mogą również korzystać z wiedzy i doświadczenia podmiotów zrzeszonych w ramach organizacji i izb gospodarczych.

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Krajowa Izba Gospodarcza (KIG) jest największą w Polsce niezależną organizacją biznesową. Integruje ona aż 160 organizacji (70 izb i związków branżowych, 61 izb regionalnych, 21 izb bilateralnych oraz 8 pozostałych organizacji). Wsparcia eksporterom udziela między innymi poprzez organizację seminariów, konferencji i innych wydarzeń związanych z istotnymi z punktu widzenia rozwoju ekspansji zagranicznej rynkami zagranicznymi (np. Indie, Iran, Turcja, Brazylia, Algieria). Oprócz tego świadczy usługi takie jak: wystawianie świadectw pochodzenia towarów, legalizację dokumentów handlowych, czy wystawianie Karnetów ATA²⁶ i innych świadectw i zaświadczeń²⁷.

²⁴ <https://karr.pl/wydarzenia/>

²⁵ Opracowane na podstawie informacji udostępnionych przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.

²⁶ Karnet ATA jest specjalnym międzynarodowym dokumentem celnym umożliwiającym i usprawniającym czasową odprawę celną towarów, wywożonych w celach akwizycyjnych i wystawienniczych, a także wyposażenia zawodowego (<https://kig.pl/uslugi/karnety-ata-legalizacja-swiadectwa-pochodzenia-certyfikacja/dla-eksporterow/karnety-ata/>).

²⁷ <https://kig.pl/o-kig/o-nas/>

Izby branżowe działają na obszarze całego kraju reprezentując interesy poszczególnych branż. Służą wymianie wiedzy, w tym uzyskaniu porad od osób bardziej doświadczonych w temacie zagranicznego eksportu. Ponadto organizują wydarzenia związane z eksportem, które umożliwiają poszerzenie sieci kontaktów biznesowych. Przykładami takich izb są: *Polska Izba Gospodarcza Artykułów Gospodarstwa Domowego PI-AGD*, *Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji*, czy *Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz*. **Izby regionalne** funkcjonują najczęściej na obszarze poszczególnych województw, wspierając rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Warto dodać, iż izby regionalne działające na terenach przygranicznych mają dobrze rozwiniętą siatkę kontaktów z partnerami zza granicy. Przykładami izb regionalnych, funkcjonujących na Dolnym Śląsku są: *Sudecka Izba Przemysłowo-Handlowa* oraz *Zachodnia Izba Gospodarcza – Pracodawcy i Przedsiębiorcy*. **Izby bilateralne** wspierają rozwój współpracy gospodarczej pomiędzy polskimi a zagranicznymi przedsiębiorcami. **Izba Gospodarki Elektronicznej** wspiera rozwój eksportu kanałami cyfrowymi. Reprezentuje i wspiera interesy firm związanych z rynkiem gospodarki elektronicznej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem firm zrzeszonych w e-Izbie²⁸.

Polscy przedsiębiorcy, którzy są zainteresowani tematem ekspansji zagranicznej, mogą także skorzystać ze wsparcia instytucji badawczych i analitycznych. Dla zapoznania się z sytuacją na zagranicznych rynkach mają do dyspozycji szereg opracowań przygotowanych przez instytucje w Polsce i za granicą. W raportach znajdują się takie informacje jak: kierunki rozwoju gospodarczego danego kraju, analiza jego mocnych i słabych stron pod kątem ekonomicznym oraz prognozy dotyczące sytuacji politycznej w kontekście stabilności kraju oraz warunków prowadzenia wymiany handlowej. Do najważniejszych z nich można zaliczyć **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych**²⁹ oraz **Polski Instytut Ekonomiczny**³⁰, których przedmiotem zainteresowania są wszystkie kontynenty. Należy również wspomnieć o **Ośrodku Studiów Wschodnich** w Warszawie³¹ zajmującym się państwami nordyckimi, Europą Środkową i Wschodnią, Turcją, Chinami oraz Azją Centralną. Z kolei **Instytut Europy Środkowej** w Lublinie³² koncentruje się na Europie Środkowo Wschodniej i na Bałkanach. Przedsiębiorcy, którzy chcą zdobyć informacje na temat rynku i gospodarki w Niemczech powinni zainteresować się działaniami **Instytutu Zachodniego** w Poznaniu³³.

Wsparcie dla eksporterów oferują również **centra transferu technologii (CTT)** oraz **akceleratory i inkubatory przedsiębiorczości**. Ich zadaniem jest wspieranie rozwoju przedsiębiorstw o międzynarodowych ambicjach. Mowa w szczególności o start-upach, których działalność jest nastawiona na eksport innowacyjnych produktów i usług. CTT, które działają przy jednostkach naukowych, stanowią łącznik pomiędzy światem nauki a biznesu. Wspomagają adaptację nowoczesnych technologii przez firmy działające w regionie i wzmacniają ich międzynarodową konkurencyjność. Ponadto akceleratory i inkubatory wspierają przedsiębiorców poprzez doradztwo biznesowe, technologiczne i prawne, szkolenia menedżerskie, nawiązywanie relacji biznesowych z ekspertami branżowymi oraz udostępnianie sprzętu i przestrzeni do pracy. Dodatkowo organizacje te mogą pomóc firmom w zakresie uzyskania finansowania, w tym finansowania typu venture capital³⁴.

²⁸ <https://eizba.pl/>

²⁹ <https://www.pism.pl/>

³⁰ <https://pie.net.pl/>

³¹ <https://www.osw.waw.pl/pl>

³² <https://ies.lublin.pl/>

³³ <https://www.iz.poznan.pl/>

³⁴ Kapitał podwyższonego ryzyka (ang. venture capital) jest specyficzną formą finansowania rozwoju firm. Ma charakter własnościowy i jest realizowany w przedsiębiorstwie poprzez objęcie emisji akcji lub udziałów. Oznacza to, że inwestor staje się współwłaścicielem spółki, której udziela wsparcia. Zasadniczo, inwestorzy poprzez venture capital przeznaczają pieniądze na finansowanie przedsiębiorstw, znajdujących się we wczesnych fazach rozwoju. Najczęściej są to firmy, które oferują duże nadzieje na zysk, ale jednocześnie są obciążone wysokim ryzykiem niepowodzenia inwestycji. (<https://pfr.pl/slownik/slownik-fundusz-venture-capital.html>)

4 PODSUMOWANIE

04. PODSUMOWANIE

Eksport

Województwo dolnośląskie w 2022 roku cechowało się relatywnie wysoką wartością eksportu (34,0 mld euro), zajmując trzecią lokatę w grupie polskich regionów. W analizowanym okresie 2017-2022 wartość eksportu w regionie wzrosła o 17,1 mld euro, a przyrost wartości należał do najwyższych w kraju, plasując region na drugim miejscu na tle województw. Dolny Śląsk w 2022 roku osiągnął wartość wskaźnika kontrybucji na poziomie 10,0%. Co ważne, w stosunku do 2017 roku w regionie nastąpił wzrost udziału wartości eksportu w wartości krajowej eksportu ogółem aż o 1,6 p.p., co stanowiło najwyższy przyrost wśród polskich województw. Dolny Śląsk w 2022 roku przewodził pod względem wartości eksportu w przeliczeniu na mieszkańca (per capita), osiągając wartość 11,8 tys. euro. Ponadto w analizowanym okresie region charakteryzował się największą zmianą wartości wskaźnika – wartość eksportu w przeliczeniu na mieszkańca zwiększyła się ponad dwukrotnie (z 5,8 tys. euro do 11,8 tys. euro). W województwie dolnośląskim w 2022 roku funkcjonowało 3,8 tys. podmiotów eksportujących, co klasyfikowało region na 5. miejscu w kraju. Należy jednak podkreślić, że w ostatnich latach 2021-2022 Dolny Śląsk cechował się korzystną dynamiką zmian ich liczby (w 2021 roku odnotowano wzrost o 14,2%, a w 2022 roku zarejestrowano wzrost o 10,5%). Reasumując należy stwierdzić, że znaczenie eksportu w gospodarce województwa dolnośląskiego w ostatnich latach permanentnie wzrasta. Ponadto wzmacnia się pozycja Dolnego Śląska w tworzeniu wartości eksportu krajowego.

Kierunki eksportu. Zdecydowana większość dolnośląskiego eksportu, zarówno w roku 2017 jak i 2022 trafiała na rynki europejskie, ze szczególnym uwzględnieniem krajów Unii Europejskiej. Na drugim miejscu za Europą z ponad jedenastokrotnie niższą wartością uplasowała się Ameryka Północna, a za nią Azja. Wśród krajów najwyższa wartość eksportu została odnotowana w przypadku Niemiec, głównego odbiorcy dolnośląskiego eksportu. W kierunkach eksportu województwa dolnośląskiego można dostrzec bardzo silny wpływ bliskości geograficznej predysponującej rynek europejski do odgrywania pierwszorzędnej roli w tym względzie. Potwierdzeniem tego może być największa wartość eksportu kierowana do sąsiadujących z Dolnym Śląskiem, wspomnianych już wcześniej, Niemiec oraz Czech. Wpływ na to ma również wielkość europejskiego rynku, w tym unijnego, będącego atrakcyjnym kierunkiem destynacji dla towarów wytwarzanych w regionie. Należy również wspomnieć o strukturze bezpośrednich inwestycji zagranicznych w województwie dolnośląskim. Wielu inwestorów zagranicznych lokalizuje produkcję w województwie, a wytworzone towary eksportuje na rynek europejski, w tym do swoich krajów macierzystych. W latach 2017-2022 odnotowano wzrost wartości eksportu do większości krajów. Zdecydowanie o największą wartość w ujęciu bezwzględny zwiększył się eksport do Europy, a na poziomie krajowym do Niemiec. Silnie zwiększyła się również we wspomnianych latach wartość eksportu do Meksyku i Stanów Zjednoczonych, co przełożyło się na wzrost znaczenia wymiany handlowej z Ameryką Północną. W odniesieniu do wybranych krajów o stosunkowo wysokim wolumenie eksportu z województwa dolnośląskiego dominujące znaczenie odgrywały pojedyncze towary bądź ich grupy. Dla przykładu w 2022 roku w eksporcie do Meksyku i Turcji dominowały baterie litowo-jonowe, Chin i Tajlandii – miedź rafinowana, natomiast w odniesieniu do Australii srebro w stanie surowym. Potwierdza to pierwszorzędne znaczenie wydobywania i przetwórstwa rudy miedzi oraz sektora automotive w gospodarce i przemyśle regionu, co z kolei przekłada się na główne kierunki eksportowe województwa dolnośląskiego.

Struktura towarowa. Do głównych sekcji wg PKD 2007 pod względem wartości eksportu z Dolnego Śląska w analizowanym okresie zaliczyć należy na Sekcję C – *przetwórstwo przemysłowe* (76,0% ogółu wartości eksportowanych towarów z regionu w 2022 roku), a w dalszej kolejności wyróżniając się: Sekcja B – *górnictwo i wydobywanie* (13,7%) oraz Sekcja G – *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (8,2%). Poza wyżej wymienionymi istotny wzrost wartości eksportu odnotowano również w takich sekcjach PKD 2007 jak: Sekcja H – *transport i gospodarka magazynowa*, Sekcja E – *dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją* oraz Sekcja J – *informacja i komunikacja*. W skali kraju istotne znaczenie ma eksport dolnośląskich produktów z Sekcji B – *górnictwo i wydobywanie*, bowiem w 2022 roku towary z tej sekcji stanowiły aż 65,4% ogółu wartości eksportowanych produktów z tej sekcji w Polsce, mimo że udział ten zmniejszył się w porównaniu do lat poprzednich. Znaczący i rosnący udział mają również towary z Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe* – 13,6%. Zgodnie z klasyfikacją nomenklatury scalonej (CN) pod względem wartości eksportu z Dolnego Śląska dominują *maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny*. Ich udział w regionalnym eksporcie stale zwiększa się i wzrósł z poziomu 27,1% w 2017 roku aż do 44,6% w 2022 roku. Na skutek intensywnie wzrastającej wartości eksportu towarów w tej sekcji, pomimo rosnącej wartości sprzedawanych towarów z innych sekcji, zmniejsza się ich udział w generowaniu regionalnej wartości eksportu: *metale nieżelazne i wyroby* (16,3%) oraz *sprzęt transportowy* (10,2%), *tworzywa sztuczne i wyroby* (6,3%) i *różne wyroby gotowe - meble, prefabrykaty budynków, zabawki* (4,7%). Jedyną sekcją, która w analizowanym okresie odnotowała rosnące znaczenie w tworzeniu regionalnej wartości eksportu są *produkty przemysłu chemicznego*, których udział zwiększył się z 3,4% w 2017 roku do 4,1% w 2022 roku. W województwie dolnośląskim od 2020 roku wyróżnić można 4 główne klasy eksportowe wg klasyfikacji PKD 2007, które w 2022 roku generowały łącznie 56,4% dolnośląskiego eksportu. Były to: Sekcja C *produkcja baterii i akumulatorów* (20,2% dolnośląskiego eksportu), Sekcja B *górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych* (13,6%), Sekcja C *produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli* (12,6%) oraz Sekcja C *produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli* (9,9%). Od 2019 roku głównym produktem eksportowym Dolnego Śląska pozostają *akumulatory litowo-jonowe*, a od 2020 roku stały się one również głównym produktem eksportowym z Polski. W 2022 roku wartość wyeksportowanych z Dolnego Śląska za granicę *akumulatorów litowo-jonowych* generowała 22,2% dolnośląskiego eksportu i 91,3% wartości tego typu produktów eksportowanych z kraju. Drugim istotnym dolnośląskim produktem eksportowym pozostaje *miedź rafinowana - katody i części katod*, a jej udział w generowaniu regionalnej wartości eksportu w 2022 roku wynosił 6,9%.

Struktura wewnątrzregionalna. W latach 2017-2022, wartość eksportu w regionie dolnośląskim była zróżnicowana, a wyraźnym liderem pozostawał powiat wrocławski, który osiągnął eksport na poziomie 27,3 mld euro. Znaczącymi eksporterami były również powiat lubiński (21,0 mld euro) oraz miasto Wrocław (20,0 mld euro). Wysokość eksportu przekłada się na wskaźnik kontrybucji, który mierzy udział poszczególnych powiatów w regionalnym eksporcie. Wskazuje on na dominację powiatu wrocławskiego (27,6%) oraz powiatów lubińskiego (13,7%) i Wrocławia (12,7%). Z kolei powiaty takie jak wałbrzyski, głogowski, złotoryjski, górowski i milicki miały znacznie niższe wartości eksportu i udział w tworzeniu jego regionalnej wartości, poniżej 0,5 mld euro. Eksport w regionie w latach 2017-2022 charakteryzował się stabilnością, z dominacją kilku powiatów jako głównych eksporterów. W 2022 roku 8 powiatów osiągnęło eksport na poziomie powyżej 1 mld euro. Warto zauważyć znaczący wzrost regionalnego eksportu ogółem o 101% w analizowanym okresie, z rekordowym wzrostem w powiecie jaworskim (2 365%). Wynik ten jest efektem lokalizacji nowych inwestycji – uruchomienia fabryki Mercedes-Benz Manufacturing Poland. Największy odsetek podmiotów eksportujących zlokalizowanych jest w mieście Wrocław (33,2%). Większość powiatów odnotowała w latach 2017-2022 wzrost liczby eksporterów, z wyjątkiem powiatu strzelińskiego, gdzie liczba ta spadła. Wskaźnik koncentracji eksportu, pokazujący wartość eksportu przypadającą na jedną firmę eksportującą, był natomiast najwyższy w powiecie lubińskim (81,9 mln euro) oraz polkowickim (44,9 mln euro), a najniższy w powiatach głogowskim i wałbrzyskim. W 2022 roku najcenniejsze eksportowane produkty w regionie stanowiły akumulatory litowo-

jonowe z powiatu wrocławskiego oraz miedź rafinowana z powiatu lubińskiego. W 2017 roku dominowały produkty z powiatu lubińskiego i polkowickiego. Najważniejszym zadaniem stojącym przed samorządami, a przede wszystkim dolnośląskimi przedsiębiorcami, jest kontynuowanie i wspieranie inwestycji, które tak jak w przypadku jaworskiej fabryki Mercedes-Benz Manufacturing Poland, mogą prowadzić do wzrostu eksportu i rozwoju lokalnych gospodarek. Ważnym wyzwaniem stojącym przed regionalnym biznesem jest również poprawa jakości i konkurencyjności produktów, a także rozwijanie kanałów dystrybucji na rynki zagraniczne. Nie bez znaczenia dla rozwoju handlu zagranicznego, w tym szczególnie eksportu, powinno być też promowanie regionalnych produktów o wysokiej wartości dodanej oraz monitorowanie trendów eksportowych.

Import

Na przestrzeni analizowanego okresu wartość importu w województwie dolnośląskim wzrastała i był to jeden z najwyższych przyrostów wśród polskich regionów (o 99,5%). W 2022 roku na Dolny Śląsk sprowadzono towary o łącznej wartości 29,2 mld euro. W latach 2017-2022 o prawie 25% wzrosła również liczba podmiotów importujących, do prawie 4,7 tys. podmiotów w 2022 roku. Udział regionu w generowaniu krajowego importu wynosił 8,2% i co istotne, dolnośląskie było jednym z pięciu regionów, w których odnotowano względem 2017 roku wzrost wartości tego wskaźnika. Udział wartości importu w regionalnym PKB wyniósł natomiast 52,0%, co poza wartością odnotowaną w mazowieckim, było najwyższym odsetkiem w kraju. W 2022 roku województwo dolnośląskie było również regionem, który osiągnął najwyższą w kraju wartość wskaźnika koncentracji na poziomie prawie 6,2 mln euro importu na jedno przedsiębiorstwo importujące. Widać wyraźnie zatem, że import ma coraz większe znaczenie dla gospodarki regionu (również i Polski). Wzrost jego wartości wiąże się ze zwiększeniem powiązania regionalnej gospodarki z gospodarkami zewnętrznymi, które może prowadzić do częściowego uzależnienia jej od krajów, z których importuje towary. Taka sytuacja może się nasilić w sytuacji, kiedy to w kraju lub regionie powstanie sektorowa luka technologiczna, która wymusza sprowadzanie towarów. Dodatkowo do wzrostu znaczenia importu w regionalnej (ale i krajowej) wymianie handlowej, mogą przyczynić się wysokie (i stale wzrastające) koszty innowacji, brak wiedzy i środków na rozwój i wprowadzanie nowych rozwiązań. Równie negatywny wpływ mogą mieć rosnące koszty pracy oraz innych obciążeń administracyjnych spoczywających na przedsiębiorcach.

Kierunki importu. W przypadku głównych kierunków importu Dolnego Śląska, podobnie jak w przypadku eksportu, pierwszorzędną pozycję posiadała Europa. Nie miała ona jednak aż tak dominującej roli w porównaniu do pozostałych kontynentów, jak w przypadku eksportu. Wynikało to głównie z dynamicznie rosnącej pozycji Azji w tym względzie. W 2022 roku największa część importu trafiającego do województwa pochodziła z Europy, za którą uplasowała się Azja. Należy jednak zwrócić uwagę, że w latach 2017-2022 dystans pomiędzy tymi dwoma kontynentami zmniejszył się. W odniesieniu do poziomu krajowego największy wolumen towarów trafiających do regionu pochodził kolejno z: Niemiec, Chin oraz Korei Południowej. Pomiędzy 2017 i 2022 rokiem o największą wartość zwiększył się import z Chin i Korei Południowej, a dopiero na trzecim miejscu znalazły się Niemcy stanowiące najważniejszy kierunek importowy Dolnego Śląska. Również w przypadku innych wschodnioazjatyckich krajów i terytoriów uwzględnianych w statystykach handlu międzynarodowego nastąpił silny wzrost sprowadzanych z nich towarów, zarówno w ujęciu bezwzględnym, jak i procentowym. Powyższe informacje jednoznacznie wskazują na coraz silniejszą pozycję Azji, w tym szczególnie Azji Wschodniej. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w wielkości importu do województwa dolnośląskiego. Uwidaczniają się tym samym strukturalne zmiany w kierunkach handlu międzynarodowego oraz ogólniej siły gospodarczej poszczególnych regionów świata, co dobitnie pokazuje wzrost znaczenia Chin, będących obecnie już na drugim miejscu pod względem wartości importu do regionu. Z kolei w odniesieniu do Korei Południowej przyczyną takiego stanu mogą być w znacznej mierze inwestycje kapitału południowokoreańskiego w województwie. Dla większości krajów w latach 2017-2022 wzrosła wartość importu na Dolny Śląsk, co wraz z opisanym wcześniej

wzrostem eksportu wskazuje na ogólne zwiększanie się wolumenu obrotu międzynarodowego w jakim uczestniczy województwo dolnośląskie.

Struktura towarowa. Na Dolny Śląsk, podobnie jak w przypadku eksportu, importowane były głównie towary z Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe* (70,2% regionalnego eksportu w 2022 roku) oraz Sekcji G – *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (25,9%). Na kolejnym miejscu z udziałem jedynie 2,2% uplasowały się towary z Sekcji B – *górnictwo i wydobywanie*. Wyżej wymienione dwie główne sekcje obejmowały aż 96,1% wartości importowanych towarów w regionie w 2022 roku i od 2017 roku notowały stały wzrost wartości importu. Istotne zwiększenie wartości sprowadzanych z zagranicy towarów nastąpiło również w zakresie importu w Sekcji N – *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (+83,2 mln euro). Najdynamiczniejszy, bo wynoszący blisko dwa tysiące wartości importu z 2017 roku, odnotowano w Sekcji D – *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych* oraz w Sekcji E – *dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją*. Analiza sprowadzanych z zagranicy towarów zgodnie z klasyfikacją nomenklatury scalonej CN wskazuje, że głównymi towarami importowanymi na Dolny Śląsk pod względem wartości są *maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny* (36,1% regionalnego importu w 2022 roku), a także *produkty przemysłu chemicznego* (17,3%) oraz *metale nieszlachetne i wyroby* (14,5%). W dalszej kolejności na liście klasyfikują się także *tworzywa sztuczne i wyroby* (8,5%) oraz *sprzęt transportowy* (4,9%). Wyżej wymienione sekcje odnotowały również najwyższy wzrost wartości eksportowanych towarów od 2017 roku. W strukturze dolnośląskiego importu wg klas PKD 2007 pod względem wartości największy udział ma *produkcja baterii i akumulatorów* (20,9%), a w dalszej kolejności uplasowała się *produkcja pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli* (10,4%) oraz *produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli* (9,1%) i *sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana* (7,9%). Podobnie jak w przypadku eksportu, w ujęciu krajowym według sekcji nomenklatury krajowej (CN), województwo dolnośląskie rokrocznie ma wysoki udział w sprowadzaniu *pereł, kamieni szlachetnych, metali szlachetnych i wyrobów* – w 2022 roku było to 38,2% tego typu sprowadzanych do kraju. Z każdym rokiem zwiększa się również udział w wartości importowanych do regionu *maszyn i urządzeń, sprzętu elektrycznego i elektrotechnicznego* (18,2%). Do województwa sprowadzanych jest również 16,8% *różnych wyrobów gotowych – mebli, prefabrykatów budynków, zabawek*, jednak udział ten zmniejszył się z 25,0% w 2017 roku. Analiza struktury produktów importowanych wskazuje, że od 2020 roku w wartości sprowadzanych produktów w regionie wyróżniają się po dwa produkty importowe. W latach 2020-2021 były to *związki nieorganiczne gdzie indziej niewymienione; amalgamaty, inne niż z metali szlachetnych* (z udziałem od 4,4% do 4,7%) oraz *części do akumulatorów elektrycznych, inne niż separatory, gdzie indziej niewymienione* (3,1% w 2020 roku) i *akumulatory litowo-jonowe* (3,4% w 2021 roku). W 2022 roku wśród sprowadzanych produktów pod względem wartości dominowały natomiast *sole tlenowych i nadtlenowych kwasów metalicznych inne* z udziałem aż 10,1% w wartości regionalnego importu oraz *akumulatory litowo-jonowe* (3,9%).

Struktura wewnątrzregionalna. W latach 2017-2022 w regionie dolnośląskim obserwowano znaczące różnice w wartości importu pomiędzy poszczególnymi powiatami. Liderami pod tym względem były: powiat wrocławski (36,2 mld euro), miasto Wrocław (25,4 mld euro) i powiat polkowicki (11,2 mld euro). Z kolei najniższe wartości notowano w powiatach górowskim (7,7 mln euro) i głogowskim (89,6 mln euro). Różnice w imporcie przełożyły się na rozkład wartości wskaźnika kontrybucji, który w 2022 roku wskazywał na dominację powiatu wrocławskiego (36,7% regionalnego importu) przed miastem Wrocław i powiatem polkowickim. Najniższy udział w regionalnym imporcie odnotowały powiaty górowski i głogowski. W analizowanym okresie import wzrósł o 99,5%, z największą wartością odnotowaną w powiecie jaworskim (+1 954,4%). Osiągnięto to dzięki nowym inwestycjom, takim jak np.: fabryka silników Mercedes-Benz Manufacturing Poland. Liczba podmiotów importujących wzrosła w większości powiatów, z największą liczbą w mieście Wrocław. Spadki liczby importerów wystąpiły w kilku powiatach, takich jak lubański i kamiennogórski. Wskaźnik koncentracji importu,

mierzący wartość importu przypadającą na jedno przedsiębiorstwo importujące, był najwyższy w powiecie polkowickim. Powiat wrocławski i miasto Wrocław są głównymi importerami w regionie, co wskazuje na ich kluczową rolę w regionalnym handlu oraz na znaczenie zlokalizowanej tam infrastruktury i przedsiębiorstw. Istotne dla regionu jest przede wszystkim wspieranie inwestycji, które mogłyby przyczynić się do dywersyfikacji gospodarki, a co za tym idzie wzmocnić rolę eksportu, szczególnie tam, gdzie dotychczas dominował import. Ponadto pomocne w dostosowaniu polityki gospodarczej regionu i planowania działań wspierających rozwój gospodarczy może być regularne monitorowanie trendów w imporcie oraz analiza wpływu inwestycji na lokalne gospodarki.

Saldo handlu zagranicznego

Województwo dolnośląskie w analizowanym okresie cechowało się dodatnim saldem handlu zagranicznego (jego wartość wahała się od 2,3 mld euro w 2017 roku do 4,8 mld euro w 2022 roku). Zarejestrowany trend zmiany zjawiska posiadał odmienny przebieg niż tendencja dla Polski, w której zmiana wartości salda miała charakter sinusoidalny. Na Dolnym Śląsku w każdym badanym roku wartość eksportu dość znacznie przewyższała wartość importu - wartość wskaźnika pokrycia importu eksportem w analizowanym okresie kształtowała się od 113,1 w 2019 roku do 119,6 w 2021 roku.

Kierunki. Opisując zagadnienie salda handlu zagranicznego w jakim uczestniczy województwo dolnośląskie szczególnie uwidaczniają się dwa dominujące trendy. Z jednej strony jest to bardzo duża nadwyżka w handlu z państwami europejskimi oraz z drugiej strony bardzo wysoki deficyt wymiany handlowej z Azją, ze szczególnym uwzględnieniem Azji Wschodniej. Warto nadmienić, że w latach 2017-2022 wymienione powyżej dwie tendencje uległy silnemu wzmocnieniu. Duży i chłonny rynek europejski oraz jego bliskość geograficzna, położenie Dolnego Śląska posiadającego wspólną granicę z Czechami i Niemcami, liczne bezpośrednie inwestycje zagraniczne realizowane w regionie, w tym przez kapitał europejski czy niższe koszty pracy w Polsce w porównaniu do Europy Zachodniej były istotnymi czynnikami wpływającymi na wytworzenie się silnej orientacji eksportowej ukierunkowanej na Europę. Przedstawiona powyżej sytuacja sprzyjała powstaniu znacznej nadwyżki handlowej ze Starym Kontynentem. Odnosząc się z kolei do wysokiego deficytu, jaki odnotował Dolny Śląsk w handlu z Azją, należy wspomnieć o bardzo dużym potencjale eksportowym państw wschodnioazjatyckich oraz ich dominującej pozycji w wielu obszarach wytwórczości przemysłowej powodującej utrzymywanie się silnie nie zrównoważonej wymiany handlowej pomiędzy tą częścią świata a innymi regionami i krajami. Sytuacja Dolnego Śląska jest tym samym odzwierciedleniem ogólnoświatowych trendów w tym względzie.

Struktura towarowa. W województwie dolnośląskim najwyższe saldo handlu zagranicznego w podziale na sekcje PKD 2007, podobnie jak w kraju, utrzymywało się w dwóch sekcjach: Sekcji C – *przetwórstwo przemysłowe* (+5,3 mld euro) oraz w Sekcji B – *górnictwo i wydobywanie* (+4,0 mld euro). Analogicznie jak w całej Polsce najwyższe ujemne saldo wymiany międzynarodowej notowane było w przypadku Sekcji G – *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (-4,7 mld euro). W przeciwieństwie do tendencji w całym kraju na Dolnym Śląsku notuje się dodatni bilans wymiany handlowej w Sekcji M – *działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (+131,4 mln euro), Sekcji H – *transport i gospodarka magazynowa* (+79,2 mln euro) oraz Sekcji J – *informacja i komunikacja* (+33,4 mln euro). W podziale na sekcje nomenklatury scalonej (CN) na Dolnym Śląsku notuje się dodatnie saldo wymiany handlowej w zakresie obrotu *maszynami i urządzeniami, sprzętem elektrycznym i elektrotechnicznym* (+4,6 mld euro). Rokrocznie w całym analizowanym okresie wysokie dodatnie wyniki osiągane były przy sprzedaży za granicę *sprzętu transportowego* (+2,0 mld euro) oraz *metali nieszlachetnych i wyrobów* (+1,3 mld euro). Korzystny bilans wymiany handlowej wystąpił również w przypadku różnych wyrobów gotowych - *mebli, prefabrykatów budynków, zabawek* (+0,9 mld euro) oraz *peret, kamieni szlachetnych, metali szlachetnych*

i wyrobów (+0,8 mld euro). Ujemny bilans handlowy na Dolnym Śląsku w 2022 roku odnotowany został natomiast w przypadku produktów przemysłu chemicznego (-3,6 mld euro).

Struktura wewnątrzregionalna. W latach 2017-2022 województwo dolnośląskie odnotowało znaczną przewagę eksportu nad importem. Dodatkowo saldo handlu zagranicznego wynosiło 19,2 mld euro. Jedynie w sześciu powiatach, w tym we Wrocławiu i Legnicy, odnotowano deficyt handlowy. Wysokie wartości wskaźnika pokrycia importu eksportem, jak w powiecie górowskim, wskazują na silną przewagę eksportu w niektórych powiatach. Powiaty z deficytem handlowym, zwłaszcza te z dynamicznie rozwijającym się przemysłem, potrzebują zatem wsparcia w zakresie podnoszenia konkurencyjności swoich produktów, aby odwrócić negatywne trendy. Wsparcie mogłoby polegać na wdrożeniu programów wspierających innowacyjność i eksport czy inwestycjach w rozwój infrastruktury i logistyki w celu maksymalizowania korzyści z handlu międzynarodowego.

Wsparcie rozwoju

Dolnośląscy przedsiębiorcy mają do dyspozycji szeroki wachlarz wsparcia w zakresie rozwoju handlu zagranicznego. Zapewniają go instytucje oraz organizacje funkcjonujące na szczeblach centralnym i regionalnym, a także inne organizacje i instytucje wspierające. Na poziomie krajowym najwięcej form pomocy oferuje Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR), w której skład wchodzi: Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH), Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) oraz Agencja Rozwoju Przemysłu (ARP). Na szczeblu centralnym na wsparcie w zakresie eksportu mogą liczyć również od Ministerstwa Spraw Zagranicznych (MSZ), Ministerstwa Rozwoju i Technologii (MRiT) oraz od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR). Bardzo ważnym elementem regionalnego systemu wsparcia eksportu na Dolnym Śląsku jest Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego (UMWD), a w szczególności Wydział Współpracy z Zagranicą w Departamencie Marszałka oraz Wydział Rozwoju Regionalnego w Departamencie Gospodarki i Promocji, a także Regionalne Biuro Województwa Dolnośląskiego w Brukseli (RBWD). Pomoc w temacie eksportu na poziomie regionalnym oferują również agencje rozwoju regionalnego. Na terenie województwa dolnośląskiego są to Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego (KARR) oraz Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej (DAWG). Ponadto przedsiębiorcy zainteresowani tematem międzynarodowej wymiany handlowej mogą korzystać z wiedzy i doświadczenia podmiotów zrzeszonych w ramach organizacji i izb gospodarczych, jak również ze wsparcia instytucji badawczych i analitycznych, centrów transferu technologii (CTT) oraz akceleratorów i inkubatorów przedsiębiorczości.

Spis tabel

Tabela 1. Największe firmy eksportowe w województwie dolnośląskim [2021].....	16
Tabela 2. Podstawowe charakterystyki eksportu z województwa dolnośląskiego wg kontynentów [2017, 2022].	19
Tabela 3. Państwa o największej wartości eksportu* z województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	20
Tabela 4. Państwa o najwyższym wzroście eksportu z województwa dolnośląskiego [2017-2022].....	23
Tabela 5. Wartość eksportu województwa dolnośląskiego wg sekcji PKD 2007 [2017, 2022].....	25
Tabela 6. Udział eksportu województwa dolnośląskiego w eksporcie w kraju wg sekcji PKD 2007 (%) [2017- 2022].	26
Tabela 7. Wartość eksportu w województwie dolnośląskim wg nomenklatury scalonej [2017-2022].	28
Tabela 8. Udział eksportu województwa dolnośląskiego w eksporcie w kraju wg sekcji nomenklatury scalonej (CN) (%) [2017-2022].....	28
Tabela 9. Główne klasy eksportowe województwa dolnośląskiego wg PKD 2007 [2017-2022]	30
Tabela 10. Ranking 20 produktów eksportowych o największej wartości w powiatach województwa dolnośląskiego [2017].	36
Tabela 11. Ranking 20 produktów eksportowanych o największej wartości w powiatach województwa dolnośląskiego [2022].	37
Tabela 12. Podstawowe charakterystyki importu do województwa dolnośląskiego wg kontynentów [2017, 2022].	43
Tabela 13. Państwa o największej wartości importu do województwa dolnośląskiego [2017, 2022].....	44
Tabela 14. Państwa o najwyższym wzroście importu do województwa dolnośląskiego [2017-2022].	47
Tabela 15. Wartość importu województwa dolnośląskiego wg sekcji PKD 2007 [2017, 2022].	48
Tabela 16. Wartość importu w województwie dolnośląskim wg nomenklatury scalonej CN [2017, 2022].	50
Tabela 17. Udział importu województwa dolnośląskiego w imporcie w kraju wg sekcji nomenklatury scalonej (CN) (%) [2017-2022].....	51
Tabela 18. Główne produkty importowe województwa dolnośląskiego wg PKD 2007 [2017-2022].	52
Tabela 19. Ranking 20 produktów importowanych o największej wartości w powiatach województwa dolnośląskiego [2017].	58
Tabela 20. Ranking 20 produktów importowanych o największej wartości w powiatach województwa dolnośląskiego [2022].	59
Tabela 21. Podstawowe charakterystyki salda handlu zagranicznego województwa dolnośląskiego wg kontynentów [2017, 2022].	62
Tabela 22. Dodatni bilans handlowy województwa dolnośląskiego z wybranymi państwami [2017, 2022].	63
Tabela 23. Dodatni bilans handlowy województwa dolnośląskiego z wybranymi państwami [2017, 2022].	64
Tabela 24. Saldo handlu zagranicznego wg sekcji PKD 2007 w województwie dolnośląskim i w Polsce [2017- 2022].	65
Tabela 25. Saldo handlu zagranicznego województwa dolnośląskiego wg nomenklatury scalonej (CN) [2017- 2022].	66
Tabela 26. Saldo handlu zagranicznego oraz wartość pokrycia importu eksportem w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	68

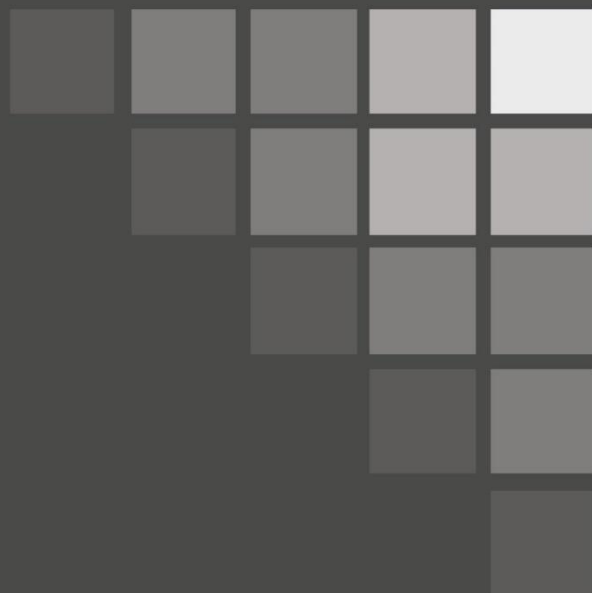

Spis wykresów

Wykres 1. Wartość eksportu w województwach [2017, 2022].	12
Wykres 2. Wartość eksportu w województwie dolnośląskim [2017-2022].	13
Wykres 3. Wskaźnik kontrybucji eksportu w województwach [2017, 2022].	13
Wykres 4. Dynamika zmian wartości eksportu w województwach (rok poprzedni=100) [2021, 2022].	14
Wykres 5. Liczba podmiotów eksportujących w województwach [2017, 2022].	15
Wykres 6. Dynamika zmian liczby podmiotów eksportujących w województwach (rok poprzedni =100) [2021, 2022].	16
Wykres 7. Wartość wskaźnika koncentracji eksportu w województwach [2017, 2022].	17
Wykres 8. Udział wartości eksportu w produkcji sprzedanej przemysłu w województwach [2017, 2022].	18
Wykres 9. Główne sekcje eksportowe województwa dolnośląskiego wg PKD 2007 [2017-2022].	24
Wykres 10. Liczba podmiotów eksportujących w dolnośląskich powiatach [2017, 2022].	35
Wykres 11. Wartość importu w województwach [2017, 2022].	39
Wykres 12. Wartość importu w województwie dolnośląskim [2017-2022].	39
Wykres 13. Dynamika wartości importu w województwach [2017-2022].	40
Wykres 14. Wskaźnik kontrybucji importu w województwach [2017, 2022].	40
Wykres 15. Udział wartości importu w wartości PKB regionu [2017, 2022].	41
Wykres 16. Liczba podmiotów importujących w województwach [2017, 2022].	42
Wykres 17. Liczba podmiotów importujących w województwie dolnośląskim [2017-2022].	42
Wykres 18. Wskaźnik koncentracji importu w województwach [2017, 2022].	42
Wykres 19. Liczba podmiotów importujących w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	56
Wykres 20. Saldo handlu zagranicznego w województwie dolnośląskim i w Polsce [2017-2022].	60
Wykres 21. Wskaźnik pokrycia importu eksportem w województwie dolnośląskim i w Polsce [2017-2022].	60
Wykres 22. Struktura zainteresowania dolnośląskich MMŚP poszczególnymi wydarzeniami zaproponowanymi przez Samorząd Województwa [2023].	75
Wykres 23. Struktura zainteresowania internacjonalizacją przez dolnośląskie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa [2023].	76
Wykres 24. Zainteresowanie dolnośląskich MMŚP rynkami Unii Europejskiej [2023].	76
Wykres 25. Zainteresowanie dolnośląskich MMŚP rynkami krajów spoza Unii Europejskiej [2023].	76
Wykres 26. Zainteresowanie dolnośląskich MMŚP rynkami Azji [2023].	77
Wykres 27. Zainteresowanie dolnośląskich MMŚP rynkami Ameryk [2023].	77

Spis map

Mapa 1. Wartość eksportu per capita i jej zmiana w województwach [2017-2022].	15
Mapa 2. Eksport z województwa dolnośląskiego do państw europejskich [2022].	21
Mapa 3. Eksport z województwa dolnośląskiego do państw pozaeuropejskich [2022].	22
Mapa 4. Wartość eksportu ogółem w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	32
Mapa 5. Wskaźnik kontrybucji w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	33
Mapa 6. Wartość eksportu per capita w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	34
Mapa 7. Wskaźnik koncentracji eksportu w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	35
Mapa 8. Wartość importu per capita oraz jej zmiana w województwach [2017-2022].	41
Mapa 9. Import do województwa dolnośląskiego z państw europejskich [2022].	45
Mapa 10. Import do województwa dolnośląskiego z państw pozaeuropejskich [2022].	46
Mapa 11. Wartość importu ogółem w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	54
Mapa 12. Wskaźnik kontrybucji w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	55
Mapa 13. Wartość importu per capita w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	56
Mapa 14. Wskaźnik koncentracji importu w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	57
Mapa 15. Saldo handlu zagranicznego i współczynnik pokrycia eksportu importem w powiatach województwa dolnośląskiego [2017, 2022].	67

INSTYTUT ROZWOJU TERYTORIALNEGO

Ul. J. Wł. Dawida 1A
50-527 Wrocław
www.irt.wroc.pl
tel/fax +48 71 374 95 00

